

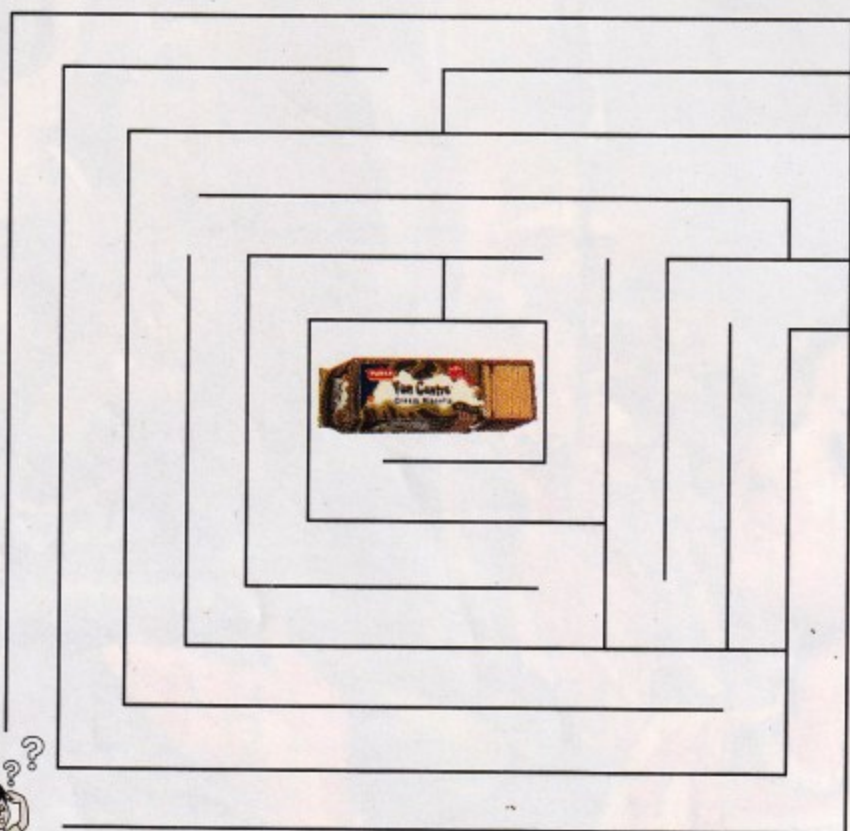
চৈম্বুৱ ২০০৩

Rs. 10/-

চান্দমামা

Help Rohan find his **Fun Centre**.

Chocolate

Lemon

Pineapple

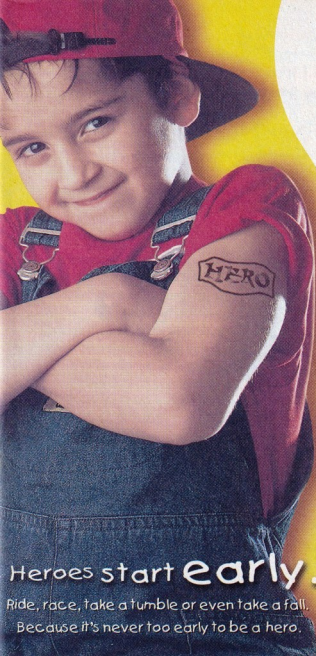
Elaichi

Fun CentreTM
Cream Biscuits

The Fun is in the Centre

MRP Rs. 8.00 inclusive of all taxes for net wt. 100 g

visit us at www.parleproducts.com

PIRANHA

ACTIVE

CADET HX

YANKEE

ROBO COP

Heroes start early.

Ride, race, take a tumble or even take a fall.

Because it's never too early to be a hero.

ভারতবর্ষ পৌরাণিক

উপাখ্যান

২৭

সাহসী

(বেতাল কাহিনী)

১৯

মায়া সবোবব

১৩

গণেশ

৪৫

এই মাহের বিশেষ আকর্ষণ

- ★ প্রকাশ আকর্ষণ...০৮
- ★ মহাদেবের আশীর্বাদ...০৯
- ★ মায়া সবোবব...১৩
- ★ সাহসী (বেতাল কাহিনী)...১৯
- ★ বিভিন্ন ভারত...২৬
- ★ ভারতবর্ষ পৌরাণিক উপাখ্যান...২৭
- ★ বার্থ হোরা ববদান...৩০
- ★ চিত্রিমব এটা লোক কাহিনী...৩৪
- ★ সংবাদ বিচিত্রা...৩৯
- ★ গুরু দক্ষিণা...৪০
- ★ ভারতবর্ষ বিবয়ে জানি
- লোরা...৪৪
- ★ গণেশ...৪৫
- ★ রাজকুমারী
- চন্দ্রামা...৫১
- ★ আমারস্যা কেনেকৈ আকর্ষণ হ'ল...৫৫
- ★ প্রতিশোধ...৫৭
- ★ আর্থ...৬০
- ★ খেলমেলা
- ধেমালি...৬৪
- ★ ফটো নামকরণ প্রতিযোগিতা...৬৬

SUBSCRIPTION

For USA and Canada

Single copy \$2

Annual subscription \$20

Remittances in favour of
Chandamama India Ltd.

to

Subscription Division

CHANDAMAMAINDIA LIMITED

No. 82, Defence Officers Colony,

Ekkattuthangal, Chennai - 600 097

E-mail : subscription@chandamama.org

ববঙণি

বিমান ডাকযোগে পৃথিবীর সকলো

দেশলৈ বাবটা সংখ্যা ৯০০ টকা

সাধাৰণ ডাকত ভারতবর্ষ ভিতৰত

বাবটা সংখ্যা ১২০ টকা

আপোনাৰ ববঙণি ডিমন্ত ড্রাফট বা

মণিঅৰ্জাৰ যোগে

‘চান্দমামা ইন্ডিয়া লিমিটেড’ৰ

নামত পঠাব লাগিব

For booking space in this
magazine please contact :

DELHI

Mona Bhatia :

Ph: 011-26515111 /

26565513 / 26565516

Mobile: 98110-29092

MUMBAI

Sonia Desai :

Ph: 022-56942407 / 2408

Mobile: 98209-03124

CHENNAI

Shivaji : Ph: 044-22313637 /

22347399 Fax: 044-22312447

Mobile: 98412-77347

email : advertisements

@chandamama.org

Gautam Gauram
4-9-2003

সংস্থাপক

বি.নাগি বেজি আৰু চক্ৰপানি

পৰিষ্কাৰ মন আৰু পৰিষ্কাৰ পৰিবেশ

অলপতে পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ লোকক এটা মহামাৰীয়ে আক্ৰমণ কৰিছিল আৰু বহুতো লোকৰ মৃত্যু ঘটািছিল। এই ভাইৰাচটো চিনাক্ত কৰিবলৈ বহুত সময় লাগিল। অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ আৰু মহাৰাষ্ট্ৰত বহুতো শিশুৰ মৃত্যু ঘটােৱা এক বহুসাজনক স্বৰে দেখা দিছিল। চিকিৎসক আৰু চিকিৎসালয়বোৰে এই ৰোগত আক্ৰান্ত হোৱা লোকক ৰচাবলৈ নিৰৱচ্ছিন্ন প্ৰচেষ্টা চলাইছিল।

সাধাৰণতে এইটো কোৱা হয় যে বেছিভাগ ৰোগেই দূষিত বতাহ, দূষিত পানী আৰু বিষাক্ত খাদ্যৰ পৰা হয়। গতিকে গম পোৱা গ'ল যে পৰিষ্কাৰ পৰিচ্ছন্নতাৰ এটা অতিশয় গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে আমাৰ জীৱনত। প্ৰতিজন ব্যক্তিয়েই যদি নিজৰ ঘৰ, আৰু চৌপাশ পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখে বহুতো ৰোগক বাধা দি ৰাখিব পৰা যাব। এবাৰ গান্ধীজীয়ে দুখেৰে কৈছিল, “এটা পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে নিজৰ ঘৰটো পৰিষ্কাৰকৈ ৰাখিব কিন্তু তেওঁলোকে চুবুৰীয়াৰ ঘৰটো পৰিষ্কাৰকৈ ৰখাত আগ্ৰহী নহয়।” নিজৰ নিজৰ পৰিবেশ পৰিষ্কাৰ আৰু সজীৱ কৰি ৰখাটো একো কঠিন কাম নহয়।

বন্ধ পানীত মহৰ জন্ম হয়। এবিধ মহৰ বৈ যোৱা পানীতো জন্ম হয়। নদ-নদী, নলা-নৰ্দমাৰ দূষিত পানী নিতান্তই মানুহৰ দ্বাৰা সৃষ্ট। সেয়েহে পানী এনেদৰে দূষিত নোহোৱাকৈ ৰখাটো আমাৰ দায়িত্ব। শিক্ষিত লোকসকলৰ এই দায়িত্ব আৰু অধিক।

মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছিল, “আমাৰ পৰিষ্কাৰ পৰিচ্ছন্নতা বাহ্যিক আৰু অভ্যন্তৰীণ দুয়োটাই হ'ব লাগিব। সত্যবাদিতা হ'ল পৱিত্ৰতাৰ মূল। ই হ'ল পৰিচ্ছন্নতাৰ অন্য এটা নাম।” যদি আমাৰ চিন্তা পৰিষ্কাৰ হয় তেন্তে আমি নিশ্চয় বাহ্যিক পৰিচ্ছন্নতাও আশা কৰিব পাৰো। কাৰণ পৰিষ্কাৰ পৰিচ্ছন্নতাই ঈশ্বৰ পৰাৱণতা নহয় জানো?

Visit us at : <http://www.chandamama.org>

সম্পাদক : বিশ্ণু

হিৰোজ অভ ইণ্ডিয়া কুইজত যোগদান কৰা আৰু অভূতপূৰ্ব পুৰস্কাৰ লাভ কৰা

হিৰোজ অভ ইণ্ডিয়া - ২৪

তলত আমাৰ দেশৰ কেইজনমান কিংবদন্তীমূলক
তৰুণ নায়কৰ কথা কোৱা হৈছে। তোমালোকে
বাক জানানে তেওঁলোকৰ নাম?

আটাইবোৰ
শুক উত্তৰ দিওতাৰ
ভিতৰত তিনিজনক
বাইচাইকেল পুৰস্কাৰ
দিয়া হ'ব।*

1 মোৰ গুৰু ঋষি ধৌমাৰ খেতিৰ পথাৰ নষ্ট কৰিবলৈ অহা পানীৰ কোবাল
সৌতিক বাধা দিবলৈ মই শুই পৰিছিলো। পিছত মই এজন ডাঙৰ ঋষি
হৈছিলো। মই কোন?

2 শৰীৰত আঠটা বিকৃতি লৈ মোৰ জন্ম হৈছিল। ঋষি ভাণ্ডিক তৰ্কত
পৰাভূত কৰি মই মোৰ দেউতা, ঋষি কছোদাক বন্ধা কৰিছিলো।
মোক তোমালোকে জানানে বাক?

3 মই ঋষি বিচিক্কাৰ মাজু পুত্ৰ। বিশ্ণুমিত্ৰ মোৰ মাতুল আছিল। মোৰ
উৎসৰ্গাৰ বাবেই মোক বিসৰ্জন দিয়া হোৱা নাছিল। মোৰ নাম কি?

4 ঋষি বেদৰ মই আছিলো শ্ৰেষ্ঠ শিষ্য। মোৰ গুৰু
পত্নীৰ বাবে মই পাতালৰপৰা সোণৰ কাণফুলি লৈ
আনিছিলো। মোৰ নাম তোমালোকে জানানে
বাক?

5 পাণ্ডৱ আৰু কৌৰৱৰ গুৰু আছিল মোৰ পিতৃ।
ধনুবিদ্যাত মই পাৰ্গত আছিলো আৰু লগতে মই
আছিলো অমৰ। মোৰ নাম কোৱা।

প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ তলত থকা খালী ঠাইত স্পষ্টকৈ উত্তৰ
লিখিব। এই পাঁচজনৰ ভিতৰত তোমাৰ ভাল লগা তৰুণ
হিৰো কোনজন আৰু কিয় ভাল লাগে? মোৰ ভাল লগা
হিৰো হ'ল...এই বিষয়ে ১০টা শব্দ লিখা।

প্ৰতিযোগীৰ নাম.....
বয়স.....শ্ৰেণী.....
ঠিকনা.....
পিন.....ফোন.....
প্ৰতিযোগীৰ ছবি.....
দেউতাক/মাকৰ ছবি.....

এই পৃষ্ঠাটো ফালি তলৰ ঠিকনালৈ পঠাবা
Heroes of India Quiz - 24
Chandamama India limited
No 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai-600097.

২০০৩ চনৰ ৫ অক্টোবৰৰ আগতে পোৱাকৈ উত্তৰ পঠাবা

নিয়মাবলী:

- ১.এই প্ৰতিযোগিতা ৮-১৪ বছৰ বয়সৰ শিশুৰ বাবেহে।
- ২.সকলো ভাষাৰ প্ৰতিযোগীৰ ভিতৰৰপৰা ৩ জন বিজয়ী প্ৰতিযোগী বাচনি কৰা
হ'ব। বিজয়ী প্ৰতিযোগীয়ে উপযুক্ত হাইজৰ বাইচাইকেল পাব। যদি শুদ্ধ উত্তৰ দিয়া
প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা বেছি হয়, তেন্তিহলে মোৰ ভাল লগা হিৰোৰ বৰ্ণনাৰ ওপৰত
নিৰ্ভৰ কৰি বিজয়ী প্ৰতিযোগী বাচনি কৰা হ'ব।
- ৩.বিজয়কৰ সিদ্ধান্তই চূড়ান্ত।
- ৪.এই সম্পৰ্কে কোনো ভিডিও পত্ৰ আদান প্ৰদান কৰা নহ'ব।
- ৫.সকলো বিজয়ী প্ৰতিযোগীকে ডাকযোগে জনোৱা হ'ব।

তোমালৈ পুৰস্কাৰ
আনিছে

তোমাৰ সৃজনী প্ৰতিভা
কামত লগাই
পুৰস্কাৰ লাভ কৰা

বিশেষ শিশু সংখ্যাৰ কাৰণে

শিশুসকলৰ পৰা গল্প, কাহিনী আদি আহ্বান কৰা হৈছে

নভেম্বৰ ২০০৩ সংখ্যা

তৰুণ লিখকসকলৰ কাৰণে : এটা আকৰ্ষণীয় নামেৰে সৈতে ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত তুমি লিখা মৌলিক গল্প আমালৈ পঠাবা। গল্প বা কাহিনীবোৰ ইংৰাজী, হিন্দী, বঙালী, উৰিয়া, মাৰাঠী, গুজৰাটী, তেলেগু, কানাড়া, তামিল, অথবা মালয়ালম যিকোনো ভাষাতে লিখা হ'ব পাৰে। তুমি তিনিটা পৰ্যন্ত লিখনি পঠাব পাৰা। নিৰ্বাচিত গল্পবোৰ ১২টা ভাষাতে প্ৰকাশিত নৱেম্বৰ ২০০৩, বিশেষ শিশু সংখ্যাত প্ৰকাশ কৰা হ'ব।

তৰুণ শিল্পীসকলৰ কাৰণে : ভাৰতীয় পৌৰাণিক/বুৰঞ্জীমূলক বিখ্যাত ঘটনাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি অঁকা ড্ৰইং/পেইণ্টিং (লিখিত বৰ্ণনা সহ) তিনিটালৈকে পঠাব পাৰিব। নিৰ্বাচিত শিল্পীসকলক বিশেষ সংখ্যাৰ কাৰণে মনোনীত গল্প আদিৰ ছবি আঁকিবলৈ চেন্নাইলৈ আমন্ত্ৰণ জনোৱা হ'ব (ভ্ৰমণ খৰচ দিয়া হ'ব)।

শেষ তাৰিখ : ১৫ সেপ্তেম্বৰ, ২০০৩

প্ৰতিযোগীসকলৰ বাবে বহুতো আকৰ্ষণীয় পুৰস্কাৰ আছে।

ফটো : তোমাৰ লিখনি বা ছবিৰ সৈতে পাচপোৰ্ট আকাৰৰ ফটো গাঠি দিব লাগিব।

(অনুগ্ৰহ কৰি তলৰ কুপনখন পূৰ্ণ কৰি সেইখন কাটি লিখনি অথবা ছবিৰ সৈতে গাঠি দিবা। তোমাৰ লিখনি বা ছবি পঠোৱাৰ ঠিকনা : বিশেষ শিশু সংখ্যা প্ৰতিযোগিতা, Chandamama India Limited,

82, Defence Officers' Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097).

নাম : বয়স/জন্ম তাৰিখ :

শ্ৰেণী : স্কুল :

ঘৰৰ ঠিকনা :

পিন কোড :

লিখনি বা ছবিৰ বিৱৰণ :-

১.....

২.....

৩.....

মই ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত কৰিব খোজো যে ওপৰত উল্লেখ কৰা লিখনি/ছবিসমূহ মোৰ পুত্ৰ/কন্যাৰ মৌলিক কৰ্ম, ইয়াত কাৰো সহায় লোৱা হোৱা নাই। নিৰ্বাচিত লিখনিৰ/ছবিৰ সম্পূৰ্ণ কপিৰাইট চান্দমামাক দিবলৈ মই সন্মত আৰু ইয়াক যিকোনো মাধ্যমেৰে যিকোনো ভাষাত প্ৰকাশ কৰিব পাৰিব।

প্ৰতিযোগীৰ চহী

সিদ্ধান্তৰ চহী

প্ৰকাশ আৰু অন্ধকাৰ

ভূপেন, কাপোৰৰ এগৰাকী ডাঙৰ ব্যয়সায়ী আছিল। বেহা বেপাৰত তেওঁৰ অপাৰ অভিজ্ঞতা হৈছিল। খ্যাতিৰ লগতে তেওঁ এটা শকত অংকৰ ধনো উপাৰ্জন কৰিছিল। কিন্তু ইমান ধনী হোৱা সত্ত্বেও তেওঁ তেনেই সাধাৰণ বস্ত্ৰ পৰিধান কৰিছিল আৰু নিৰামিষ আহাৰ কৰিছিল। অৱশ্যে তেওঁ কৃপণ নাছিল। অভাৱত পীড়িত দৰিদ্ৰ লোকক তেওঁ ধন দি সহায় কৰিছিল।

ৰাতুলে বহু বছৰ ধৰি ভূপেনৰ লগত কাম কৰি আহিছিল। কেতিয়াবা ৰাতুলে ভূপেনক কৈছিল, “মালিক, আপোনাৰ আছে অগাধ সম্পত্তি। আৰামেৰে নিজৰ জীৱন কটাব পাৰে। আপুনি নো এনেকুৱা নকৰে কিয়?”

ভূপেনে ইয়াৰ কোনো উত্তৰ দিয়া নাছিল। কেৱল মিচিকিয়াই হাঁহি তেওঁ নিশ্চুপ হৈ ৰৈছিল।

এবাৰ বেপাৰত ভূপেনে তেওঁৰ সৰ্বস্ব হেৰুৱালে। মালিকৰ এই অৱস্থা দেখি ৰাতুলে সুধিলে, “মালিক, এইয়া কেনেকৈ হ’ল? এসময়ত আপুনি অতি ধনী আছিল। আজি আপুনি দৰিদ্ৰ। আপুনি জানো এনেকুৱা কষ্টৰ জীৱন সহ্য কৰিব পাৰিব?” তেতিয়া মিচিকিয়াই হাঁহি ভূপেনে ক’লে, “ৰাতুল, ধনী হৈয়ো মই সদায় এজন দৰিদ্ৰৰ দৰেই জীৱন কটাই আহিছো। সুখ কেৱল এক ক্ষণস্থায়ী কথা। কষ্টহে শাস্বত কথা। জীৱন হ’ল পোহৰ আৰু আন্ধাৰৰ মিশ্ৰণ। ধনী হলেই বিলাসিতাবে ভৰা জীৱন কটাবলৈ ল’লে এদিন সেইখিনি নহলেই জীৱনটো নৰকৰ দৰে লাগে। মোৰ অৱস্থা যেতিয়া ভাল আছিল, তেতিয়া মই অভাৱী লোকক সহায় কৰিছিলো। সেইসকলৰে এজনে এতিয়া মোক সহায় কৰি আছে।”

কেইদিনমান পাছতে ভূপেনে বেপাৰত আকৌ বহুখিনি টকা উপাৰ্জন কৰিলে। তথাপিও আগতে জীৱনৰ প্ৰতি থকা তেওঁৰ দৃষ্টিভংগী ভূপেনে সলনি হ’বলৈ নিদিলে।

মহাদেৱৰ আৰ্শীবাদ

অভয়পুৰ গাঁৱৰ গাঁওবুঢ়া নৰেনে গাঁও-বাসীক বৰ অত্যাচাৰ কৰিছিল। গাঁৱৰে কেই জনমান লোকে গাঁওবুঢ়াৰ এই অত্যাচাৰৰ কথা ৰজাক ক'ব খুজিছিল। কিন্তু প্ৰতি বছৰে গাঁওবুঢ়াই বাণীক এটা মূল্যৱান উপহাৰ দিছিল। সেয়েহে গাঁওবাসীয়ে ভাবিছিল, গাঁওবুঢ়াৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ কৰাৰ ফল হিতে বিপৰীতহে হ'ব পাৰে।

এদিন সেইখন গাঁৱৰ এজন খেতিয়কৰ ঘৰলৈ ভদ্ৰ নামৰ এজন অতিথি আহিল। গাঁওবাসীৰ দুখজনক অৱস্থা দেখি তেওঁ ৰাইজক উপদেশ দিলে, “নগৰত মহাদেৱ নামৰ এজন জ্ঞানী লোক বাস কৰে। তেওঁ পুৰুষোত্তম আৰু সকলোৰে নমস্যা। তেওঁৰ বাণীত আছে অসাধাৰণ শক্তি। তেওঁক গাঁৱলৈ আহিবলৈ নিমন্ত্ৰণ দিয়ক। তেতিয়া আপোনালোকৰেই মংগল হ'ব।”

গাঁওবাসীয়ে আলোচনা কৰি চম্পক নামৰ এজন ডেকাক মহাদেৱৰ ওচৰলৈ পঠিয়ালে। চম্পকে মহাদেৱক গাঁওবাসীৰ দুখ-দুৰ্দশাৰ কথা বিৱৰি ক'লে আৰু বুজাই

বুজাই তেওঁক গাঁৱলৈ লৈ আহিল। মহাদেৱ আহি চম্পকৰ ঘৰতে থাকিবলৈ ল'লে। নিতৌ আবেলি মহাদেৱে গাঁওবাসীক ভাগৱত পঢ়ি শুনাইছিল, হিতোপদেশ দিছিল আৰু নৈতিক প্ৰমূল্যবোৰৰ কথা ৰাইজক বুজাই দিছিল। তেওঁ কৈছিল, ধৰি লওক, গছৰপৰা পাৰি লোৱা এটা ফলৰ এফাল নষ্ট হ'ল। নষ্ট হোৱা ফালটো খালে আমাৰ মুখৰ সোৱাদেই নোহোৱা হয়। কিন্তু ফলটোৰ ভাল হৈ থকা অংশটো খালেই আমাৰ ভোক গুচে আৰু মুখৰ সোৱাদো বেয়া নহয়। আন মানুহৰ প্ৰতি আমাৰ দৃষ্টিভংগীও এনে হোৱা উচিত। তেওঁৰ ভালখিনি গ্ৰহণ কৰি বেয়াখিনি আওকাণ কৰিব লাগে।

এই নীতিৰে পৰিপূৰ্ণ ব্যাখ্যাই গাঁওবাসীৰ ওপৰত চকুত লগা প্ৰভাৱ পেলালে। তেওঁলোকে ইজনে সিজনক সহায় কৰিবলৈ ধৰিলে, এজনে আনজনক বৰ মৰমেৰে মাতবোল কৰিবলৈ ধৰিলে। তেওঁলোকে এতিয়া আৰু নৰেনৰ অত্যাচাৰৰ কথা লৈ মূৰ ঘমোৱাটো বন্ধ কৰিলে। মহাদেৱৰ আগমন

নৰেনৰ বাবেও উপকাৰী প্ৰমাণিত হ'ল ।

এদিন চম্পকৰ এজনী গাইয়ে নৰেনৰ খেতি পথাৰত গৈ ধান খালেগৈ । নৰেনৰ মানুহে গাইজনী ধৰি লৈ গোশালতে ভৰাই দিলে । নৰেনে চম্পকলৈ এইবুলি বাৰ্তা পঠিয়ালে যে এই অপৰাধৰ শাস্তি স্বৰূপে এশ স্বৰ্ণমুদ্ৰাৰ জৰিমনা ভৰিব লাগিব ।

চম্পক নিজেই গাঁওবুঢ়াৰ ওচৰলৈ আহি মিনতি কৰিলেহি, “ইমানখিনি ধন মই আনো ক'বপৰা ? গাইজনীৰ দামো ইমান নহ'ব । মই বাক ধানখিনিৰ মূল্য দি দিম ।” কিন্তু এই কথা মানি ল'বলৈ অস্বীকাৰ কৰি নৰেনে ক'লে, “দুদিনৰ ভিতৰতে তুমি এই জৰিমনা আদায় দিব নোৱাৰিলে তোমাক নিতৌ দহোটাকৈ সৈকাক কোব দিয়া হ'ব । এই ব্যৱস্থা তুমি যদি মানি ল'ব নোৱাৰা তেন্তে তুমি গাঁও এৰি যোৱাগৈ ।”

চম্পকে হিয়া ঢাকুৰি কান্দিলে আৰু

তাৰপৰা একো লাভ নহ'ল । এই কথা গম পাই মহাদেৱে চম্পকক বুজালে, “দুখ নকৰিবা । ন্যায় যদি তোমাৰ পক্ষত আছে তেন্তে ভগৱানে তোমাক ধন দি সহায় কৰিব ।”

এদিন আবেলি চম্পকে ঘৰৰ পিছফালে থকা বাৰীত গছপুলি এটা ৰুই দিবলৈ বুলি মাটি খান্দি থাকোতে খনখনকৈ কিবা এটা শব্দ শুনিলে । আৰু তললৈকে খন্দাত চম্পকে দেখিলে তামৰ এটা কলহ । কলহটোত বহুত সোণৰ মুদ্ৰা আছিল । তাৰপৰা এশটা মুদ্ৰা উলিয়াই চম্পকে জৰিমনা ভৰিলেগৈ আৰু গাইজনী ঘৰলৈ লৈ আহিল ।

চম্পকেনো ইমানখিনি ধন পালে ক'ত সেই চিন্তাই নৰেনৰ টোপনি হ'বিল । গোটেই কথাখিনি গম পোৱাত নৰেনে চম্পকলৈ বুলি আৰু এটা বাৰ্তা পঠিয়ালে, “তুমি যিখিনি ধন পাইছা সেইখিনি তোমাৰ নহয়, ৰজাৰহে । ৰজাৰ ধন তেওঁৰ প্ৰতিনিধি গাঁওবুঢ়াৰ হাতত গতাই দিয়াটো তোমাৰ দায়িত্ব । ইয়াৰপৰা যদি তুমি ধন খৰচ কৰিছা তেন্তে সুদেৰে সৈতে সেইখিনি ধন ঘূৰাই দিয়া উচিত ।”

মহাদেৱে এই কথা গম পাই চম্পকক ক'লে, “ভয় নাখাবা । গাঁওবুঢ়াক কৈ দিয়া যে তামৰ কলহত তুমি সোণৰ মুদ্ৰা নহয়, ক'লা বিছাহে পাইছা । ভগৱানে কৃপা কৰিলে গাঁওবুঢ়াই কলহটোত হাত দিলে ক'লা বিছাই পাব ।” চম্পকে সেইমতেই কাম কৰিলে আৰু তাৰ পাছৰ ঘটনাবোৰ ঘটি গ'ল মহাদেৱে কোৱামতেই ।

এবাৰ চম্পকৰ প্ৰতিবেশী ৰতনৰ এটা ডাঙৰ বিপদ আছিল । ৰতনৰ ভনীয়েক বৰ ধুনীয়া আছিল । নৰেনৰ পুতেকলৈ ছোৱালীজনী বিয়া দিব লাগে বুলি নৰেনে

জোৰ দি ধৰিলে । কিন্তু স্বভাৱে-চৰিত্ৰই নৰেনৰ পুতেক নৰেনতকৈ এথোপ চৰাহে আছিল । বতনে আন কোনো উপায় নেদেখি মহাদেৱৰ কাষ চাপিল । মহাদেৱে বতনক ক'লে, “ভয় নকৰিবা । এজন গুণী যুৱকৰ লগতেই তোমাৰ ভগ্নীৰ বিয়া হ'ব ।”

পিছদিনাই ৰাজধানীৰ পৰা ৰাজপ্ৰাসাদত কাম কৰা চন্দ্ৰ নামৰ এজন কৰ্মচাৰীৰ লগত বতনৰ ভনীয়েকৰ বিয়াৰ প্ৰস্তাৱ আহিল । চন্দ্ৰ ৰজাৰ বৰ বিশ্বস্ত কৰ্মচাৰী আছিল । গতিকে নৰেনে এই বিয়াত বিধি পথালি নিদিলে ।

গোটেই গাঁৱতে এই কথা প্ৰচাৰ হ'ল যে মহাদেৱৰ মুখৰ কথা বিফলে নাযায় । গাঁওবাসীয়ে নিজৰ দুখ-দুৰ্গতিৰ কথা মহাদেৱক কৈছিলহি আৰু তেওঁৰ আশীৰ্বাদ পাই কষ্টৰপৰা মুক্তি লাভ কৰিছিল ।

এই কথা গাঁওবুঢ়া নৰেনৰো কাণত পৰিলগৈ । এদিন তেওঁ নিজেই মহাদেৱক লগ ধৰি ক'লে, “আপোনাৰ আগমনত গোটেই গাঁওখনেই পবিত্ৰ হৈ উঠিছে । মই প্ৰাৰ্থনা কৰিছো আপুনি মোকো যেন আশীৰ্বাদ দিয়ে।”

গুৰুগন্তীৰ মাতেৰে মহাদেৱে ক'লে, “কোনোবাই বিচাৰিলেই মই আশীৰ্বাদ নিদো । ভগৱানৰ নিৰ্দেশ হলেহে মই এই কাম কৰো । মই নিৰুপায় । তোমাক মই আশীৰ্বাদ দিব নোৱাৰিম ।”

“বুজিছো, আপুনি মোক আশীৰ্বাদ দিব খোজা নাই । ভগৱানৰ পৰা মই হয়তো নিৰ্দেশ আনিব নোৱাৰিম, কিন্তু আমাৰ বাবে ভগৱানৰ দৰে ৰজাৰ নিৰ্দেশ অনাইদিব পাৰো । চাঁওচোন, আপুনিনো কেনেকৈ না কৰে ?” এইবুলি কৈ নৰেন তাৰপৰা গুচি গ'ল ।

অভয়পুৰৰ গাঁওবাসীয়ে এই ঘটনাৰ কথা

গম পাই সদলবলে মহাদেৱৰ ওচৰলৈ আহি ক'লে, “ডাঙৰীয়া, ৰজাক ইয়ালৈ অনাৰ শক্তি নৰেনৰ আছে । আপোনাৰ আশীৰ্বাদ পালে তেওঁ আৰু বেছি বলৱান হ'ব আৰু ৰাইজৰ ওপৰত তেওঁ কৰা অত্যাচাৰো বাঢ়ি আহিব । আপোনাৰ বাণীৰ অদ্ভুত শক্তি আছে । তেওঁক আপুনি আশীৰ্বাদ নহয়, অভিশাপ দিয়ক ।”

তেতিয়া মহাদেৱে হাঁহি মাৰি ক'লে, “আশীৰ্বাদ দিয়াতহে মই মোৰ বাণীৰ শক্তি ব্যৱহাৰ কৰো । অভিশাপ দিয়াত নহয় । কিন্তু অযোগ্যজনক দিয়া আশীৰ্বাদ নিজে নিজেই অভিশাপত পৰিণত হয় ।”

কৰ্মচাৰীসকলৰ মুখৰপৰা ৰজায়ে মাজে সময়ে মহাদেৱৰ কথা শুনিছিল । ৰজাৰ এই কথা জানিবলৈ কৌতুহল হ'ল ৰজাই বিচাৰিলে মহাদেৱে তেওঁকনো কি আশীৰ্বাদ দিব? তেওঁ অভয়পুৰলৈ যাবলৈ ঠিক কৰিলে

আৰু গাঁওবুঢ়া নৰেনক আগতীয়াকৈ এই কথা জনালে। ইয়াৰ দুদিন পাছতে অভয়পুৰ ভ্ৰমণত অহা বজাক আদৰণি জনাবলৈ গাঁওবাসী এখন বৈঠকত মিলিত হ'ল। সেই সভাতে মহাদেৱক যথাবিহিত আদৰ সংকাৰ কৰি নৰেনে ক'লে, “মহাত্মা, আপুনি দিয়া আশীৰ্বাদ সদায়ে অব্যৰ্থ হয়। সেয়ে বজা আৰু মোক দুয়োকে আশীৰ্বাদ দিয়ক।”

মহাদেৱে বজাক সৰ্বিনয়ে প্ৰণাম জনাই ক'লে, “আনৰ হিতৰ কাৰণে চিন্তা কৰাজনে আনৰপৰা আশীৰ্বাদ নিবিচাৰে বা তেওঁ নিজেও আনক আশীৰ্বাদ নিদিয়। সঁচা কথা ক'বলৈ গ'লে মহান লোকৰ সংকৰ্মই আশীৰ্বাদৰ সমতুল্য।”

ক্ৰোধান্বিত হৈ বজাই ক'লে, “আমি আপোনাৰ পৰা আশীৰ্বাদ বিচাৰিছো। আমাক আশীৰ্বাদ দিব নে নিদিয় সেই কথা স্পষ্টকৈ জনাই দিয়ক।”

মহাদেৱে সৰ্বিনয়ে ক'লে, “মোৰ আশীৰ্বাদৰ ওপৰত দেখিছো আপোনালোকৰ অগাধ বিশ্বাস। কিন্তু কেতিয়াবা কিছুমান লোকৰ বাবে আশীৰ্বাদেই অভিশাপ হৈ পৰে। নৰেন যদি এনে এটা দুৰ্ঘটনাৰ বাবে সাজু আছে তেন্তে তেওঁক মই নিশ্চয় আশীৰ্বাদ দিব

পাৰো। মোৰ কোনো আপত্তি নাথাকিব।” নৰেনে ক'লে, “হ'ব, মই সাজু আছো।” তেতিয়া মহাদেৱে ক'লে, “তেন্তে শুনক। নৰেনে গাঁওবাসীৰ বাবে যিখিনি কৰিছে, তেওঁৰ তাৰ দুগুণ প্ৰাপ্তি হ'ব। এইটোৱেই মোৰ আশীৰ্বাদ।”

এই কথা শুনাৰ লগে লগে নৰেনৰ চেহেৰাই সলনি হৈ গ'ল। তেওঁ জানিছিল যে মহাদেৱৰ আশীৰ্বাদ অৰ্য্য, সেয়েহে তেওঁ কন্দনামুৰা হৈ বজাক ক'লে, “মহাৰাজ, মোক ক্ষমা কৰক। মোক মহাদেৱৰ আশীৰ্বাদ নালাগে। তেওঁক আপুনি এই আশীৰ্বাদ ঘূৰাই ল'বলৈ কওক।”

নৰেন কেনেকুৱা মানুহ সেই কথা বুজিবলৈ বজাৰ সবহ সময় নালাগিল। সেই মুহূৰ্ত্ততে তেওঁ নৰেনক গাঁওবুঢ়া পদৰপৰা বৰ্ষাস্ত কৰিলে আৰু মহাদেৱক সৰ্বিনয়ে ক'লে, “এনেকুৱা এজন দুৰাচাৰী লোকক মই গাঁওবুঢ়া পাতিছিলো, সেয়েহে আপুনি মোক দিয়া আশীৰ্বাদো অভিশাপ হ'ব পাৰে। মই আপোনাৰ পৰা আশীৰ্বাদ বিচৰাৰ সাহস কৰিব নোৱাৰো। এতিয়াৰে পৰা আপুনি এই গাঁৱৰ গাঁওবুঢ়াৰ দায়িত্ব চমজি লৈ গাঁওবাসীক যাতে আশীৰ্বাদ দি থাকে।”

মায়া সৰোবৰ

১৮

(শ্বেৰসিং আৰু গগাচাৰীক বন্দী কৰি সিদ্ধসাধকে হিৰণ্যপুৰৰ ৰজা কনকাক্ষক দেখা কৰিবলৈ গ'ল। হাঁহে টনা বথৰ পৰা জয়শীলে এঠাইত বাঘৰ আহাৰ হ'ব খোজা কাঞ্চনমালাক দেখিলে। জয়শীলে কাঞ্চনমালাক বন্ধা কৰিলে। সেই সময়তে এজোপা গছৰ আঁৰৰ পৰা মায়া সৰোবৰেশ্বৰে জয়শীলৰ কণ্ঠক লক্ষ্য কৰি এডাল ৰছী মাৰি পঠিয়ালে। ইয়াৰ পাছত..)

জয়শীলে নিজৰ ডিঙিত ৰচীৰ বান্ধোন দেখি ক্ষন্তেক সময়ৰ বাবে আচৰিত হ'ল। তেওঁ ঘূৰি চালে। তেওঁৰ চকুত পবিল জলগ্ৰহৰ ওপৰত উঠি থকা মায়া সৰোবৰেশ্বৰ আৰু তেওঁৰ কাষতে এটা ঘোঁৰাত উঠি থকা মকৰকেতু। জয়শীলে নিজকে চক্ৰলি ল'লে। তেওঁৰ নিজৰ ডিঙিত আহি লগা ৰচীডাল তৰোৱালেৰে কাটিব খুজিলে, কিন্তু থমকি বৈ সৰোবৰেশ্বৰৰ ফালে চালে।

মায়া সৰোবৰেশ্বৰে ৰচীডালৰ আনটো মূৰ আৰু অলপ টানি লৈ ক'লে, “তুমিয়েই

তেন্তে সেই জয়শীল নামৰ মহাবীৰ? তুমি দেখোন ৰচীডাল তৰোৱালেৰে কাটিব খুজিছিল, কিন্তু ব'লা কিয়?

“অ”, এতিয়াহে মই বুজি পালো, তুমিয়েই তেন্তে সেই মায়া সৰোবৰেশ্বৰ। তুমি মোৰ ডিঙিত ৰচীডাল মেৰিয়াই ধৰিব পৰাকৈ পেলালা হয় কিন্তু আনটো মূৰ টানি তুমি দেখোন মোৰ প্ৰাণ ল'ব পাৰিলাহেঁতেন। কিয় তুমি এনে এটা সোণালী সুযোগৰ সদব্যৱহাৰ নকৰিলা?” জয়শীলে সুধিলে। “মই হ'লো এটা সৰোবৰৰ ৰজা।

তোমাৰ দৰে এজন সাধাৰণ মানৱৰ প্ৰশ্নৰ মই উত্তৰ দিবই লাগিব বুলি কোনো কথা নাই।” মায়া সৰোবৰেশ্বৰে ক’লে।

জয়শীলে খঙত অগ্নিশৰ্মা হৈ এই ঠাট্টাৰ কিবা এটা উত্তৰ দিব খোজোতেই গোটেই দৃশ্যটো চাই থকা কাঞ্চনমালাই ক’লে, “মামা, হাঁহে টনা বথৰপৰা পৰি যোৱাৰ পাছতো আপুনি যে জীয়াই আছে সেই কথা জানি মই বৰ সুখী হৈছো। কিন্তু আপুনি এই জয়শীল নামৰ যুৱকৰ কোনো অপকাৰ নকৰিব, কিয়নো তেওঁৰেই মোক বাঘৰ মুখৰপৰা বচালে।”

“আই কাঞ্চনা! মই সেই গোটেই দৃশ্যটো নিজ চকুৰে দেখিলো। মই এওক বধ কৰিব নোখোজো। জীৱন্তে মই এওক মায়া সৰোবৰলৈ লৈ যাব খোজো। সেয়েহে মই এওক প্ৰাণে নামাৰিলো।” মায়া সৰোবৰেশ্বৰে উত্তৰ দিলে। কাঞ্চনমালাই জয়শীলৰ ফালে মুখ কৰি ক’লে, “মোৰ

মামাই আপোনাৰ কোনো ক্ষতি কৰিব খোজা নাই। আপুনিৰো স্বইচ্ছাৰে আমাৰ লগত মায়া সৰোবৰলৈ নোলায় কিয়?”

“কাঞ্চনা, ইয়াতনো মোৰ ইচ্ছা অনিচ্ছাৰ কথা আহিল কেতিয়া? এই সৰোবৰেশ্বৰে ভাবিছে যে মোক পৰাজিত কৰি বন্দীৰ ৰূপত লৈ যাব। কিন্তু মই ইচ্ছা কৰিলে তৎমুহূৰ্ত্তে মোৰ ডিঙিত কচি ৰখা এই ৰচীডাল তৰোৱালেৰে একেবাৰতে কাটি পেলাব পাৰো।” জয়শীলে ক’লে।

জয়শীলৰ মুখত এই কথা শুনি মায়া সৰোবৰেশ্বৰে মকৰকেতুক ক’লে, “মকৰকেতু, তুমি চাবা জয়শীল যাতে পলাই যাব নোৱাৰে, মইয়ো ৰচীডাল আৰু অলপ জোৰকৈ টানি ধৰি এওক বুজাই দিওঁ অযথাই হৈ চৈ কৰিলে মৃত্যু কেনেকৈ আহিব পাৰে?”

এই কথা শুনাৰ পাছত মকৰকেতুৰ চেহেৰাত এটা অনিচ্ছাৰ ভাব দেখা গ’ল। কিন্তু তেওঁ নিজৰ ৰজাৰ আদেশ পালন নকৰিলেই নহয় সেয়ে নিজৰ ঘোঁৰাটো জয়শীলৰ ফালে আগবঢ়াই নিলে। তাকে দেখি কাঞ্চনমালা ভয়তে কপিৰলৈ ধৰিলে। জয়শীলৰ ডিঙিত ওলমি থকা ৰচীডাল তাই নিজৰ হাতত মেৰিয়াই ধৰি ক’লে, “মামা, আপুনি এই ৰচীডাল টানি ধৰি তেওঁৰ ডিঙিত কষ্ট দিয়াটো মই মুঠেই সহ্য কৰিব পৰা নাই। মইয়ো এই ৰচীডালে তেওঁৰ লগতে আত্মহত্যা কৰিব খোজো।”

“বাহ! কি অদ্ভুত কথা। ইমান কম সময়তে কথা তেন্তে গৈ ইমানখিনি পালেগৈ।” এইবুলি কৈ সৰোবৰেশ্বৰে কেইটামান মুহূৰ্ত্ত মূৰ তললৈ কৰি চিন্তা কৰিলে আৰু নিজকে নিজে ক’লে, “চেপ্টা কৰি চোৱাতনো আপত্তি ক’ত?” পুনৰ মূৰ দাঙি ক’লে,

“জয়শীল, তুমি তোমাৰ কথামতে বচীডাল তৰোৱালেৰে কাটি পেলাব পাৰা ঠিকেই কিন্তু এই জলগ্ৰহৰ মুখৰপৰা তুমি সাৰি যাব নোৱাৰিবা। ই ভৰিৰে গচকি তোমাৰ এই মনুষ্য দেহ চিদিনৰ বাবে স্তব্ধ কৰি দিব পাৰে।”

“বৰ ভাল কথা, চেষ্টা কৰি চোৱা তেনে-হলে। এইবুলি কৈ জয়শীলে তৰোৱালেৰে বচীডাল কাটিবলৈ উদ্যত হ’ল। তেনেতে মকৰকেতুৱে অনুচ্চ কণ্ঠেৰে ক’লে, “জয়শীল, খৰখেদা নকৰিবা। সৰোবৰেশ্বৰে তোমাক মায়া সৰোবৰলৈ লৈ যাব খোজা কথাটোতেই এটা বহস্য নিহিত হৈ আছে। লগতে তুমি নিজেও জানো মায়া সৰোবৰলৈ যাব নোখোজা? এইটো সুযোগৰ তুমি দেখোন সদব্যৱহাৰ কৰিব পাৰা!”

জয়শীলে ভাবিলে মকৰকেতুৱে নিশ্চয় কথাখিনি তেওঁৰ ভালৰ বাবেই কৈছে। এতিয়ালৈকে বজা কনকাক্ষৰ দুই অপহৃত সন্তানৰ ভিতৰত কেৱল দুহিতা কাঞ্চনমালা-কহে পোৱা গৈছে। ৰাজকুমাৰ কাঞ্চনবাৰ্মা এতিয়াও মায়া সৰোবৰত বন্দী হৈ আছে। কিন্তু কাঞ্চনমালাই তেওঁৰ অপহৰণকাৰী মায়া সৰোবৰেশ্বৰক ইমান আদৰেৰে মামা বুলি সম্বোধন কৰাৰ কাৰণ কি! কথাটোত জয়শীল আচৰিত হৈছিল আৰু লগতে তেওঁৰ সন্দেহো হৈছিল।

কথাখিনি ভাবি গুণি জয়শীলে ক’লে, “ভাল কথা, মায়া সৰোবৰেশ্বৰ। এতিয়া ই প্ৰমাণিত হ’ল যে তুমি মোতকৈ বেছি শক্তিশালী, মই তোমাৰ বশ্যতা স্বীকাৰ কৰিছো, কিন্তু কোৱাচোন, তুমিনো এতিয়াৰে পৰা মোৰ লগত কেনে ব্যৱহাৰ কৰিবা?”

“তুমি এনেকৈ পৰাজয় স্বীকাৰ কৰাত কিবা অভিসন্ধি নাইতো?” জয়শীলক ভালকৈ

নীৰিক্ষণ কৰি মায়া সৰোবৰেশ্বৰে সুধিলে।

“যি দুৰ্বল, তেওঁহে ষড়যন্ত্ৰৰ আশ্ৰয় লয়। কিন্তু মকৰকেতুৱে এতিয়া নিজেই বুজি পাইছে মই কেনেকুৱা ব্যক্তি? কিহে মকৰকেতু, মই বাক ঠিকেই কোৱা নাইনে?” জয়শীলে সুধিলে।

“মইতো মহাৰাজক ইতিমধ্যেই কৈছো যে আপুনি মহাসত্ত্ব শ্ৰেণীৰ ব্যক্তি।” মকৰকেতুৱে ক’লে।

“জয়শীল, তোমাৰ আচল শ্ৰেণীৰ কথা মই মায়া সৰোবৰ গৈ পোৱাৰ পাছতো চাব পাৰিম। সদাহতে তুমি আমাৰ লগতে যাবা নহয়?” এইবুলি কৈ মায়া সৰোবৰেশ্বৰে মকৰকেতুৰ ফালে চালে আৰু ক’লে, “শুনা, আমি ইয়াৰ আগতে এক জলবৃক ৰাক্ষসক দেখা নাছিলো জানো। নাজানো বাকী সেই দুষ্ট মখাই কি বা বীভৎস কাম কৰি পলাইছে?”

“বাক এতিয়া মোক কোৱাচোন মোৰ

জিউতনো বচীডাল কিয় বান্ধি থোৱা হৈছে ?” জয়শীলে সুধিলে। মায়া সৰোবৰেশ্বৰে কিবা উত্তৰ দিয়াৰ আগতে কাঞ্চনমালাই মিচিকিয়াই হাঁহি মাৰি জয়শীলৰ কঠৰপৰা বচীডাল খুলি দি কোমল মাতেৰে ক’লে, “এইডাল ফাঁচীৰ জৰী নহয়, মামাই আপোনাৰ কঠত পিন্ধাই দিয়া কমলৰ ঠাৰিহে মাত্ৰ।”

“কাহিনী সোনকালেই শেষ হোৱাৰ পথত। বেচেৰী পদ্মমুখী সকলো ফালৰেপৰা দুৰ্ভাগ্যৱতী। এইজন ব্যক্তিয়ে জলবৃক বজাক নিধন কৰাত মোক সহায় কৰিব পাৰিলে মোৰ দেখিছো বেছ উপকাৰ হয়।” মায়া সৰোবৰেশ্বৰে মনতে ভাবিলে।

“মহাৰাজ ! আদেশ দিয়ক, মই এতিয়া কি কৰোঁ ?” মকৰকেতুৱে সৰোবৰেশ্বৰক সুধিলে।

“আমি আটায়ে সৰোবৰ অভিমুখে গৈ আছে। তুমি আমাক বাট দেখুৱাই নিয়া।”

মায়া সৰোবৰেশ্বৰে ক’লে।

“জয়শীলে পদব্ৰজেই আমাক অনুসৰণ কৰিব নোৱাৰিব জানো ?” এইবুলি কৈ মকৰকেতুৱে জয়শীলৰ ফালে চাই পঠিয়ালে।

“কাঞ্চনা মোৰ লগতে জলগ্ৰহৰ পিঠিত উঠি যাব পাৰিব। তুমি আৰু জয়শীল ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি আহ।” মায়া সৰোবৰেশ্বৰে পৰামৰ্শ দিলে।

জয়শীল এই কথা শুনি সচকিত হৈ উঠিল যে কাঞ্চনমালাক পুনৰ সৰোবৰলৈ লৈ যাব খোজা হৈছে। তেওঁ ক’লে, “মকৰকেতু ! কাঞ্চনমালাক পুনৰ মায়া সৰোবৰলৈ লৈ যাব খোজা কথাটো মই পচন্দ কৰা নাই। মই বজা কনকাক্ষক প্ৰতিশ্ৰুতি দি থৈছো যে অপহৰণ কৰি নিয়া তেওঁৰ পুত্ৰ কন্যাক বিচাৰি আনি শীঘ্ৰেই তেওঁৰ হাতত অৰ্পণ কৰিম।”

মায়া সৰোবৰেশ্বৰে ক্ৰোধভৰা দৃষ্টিৰে জয়শীলৰ ফালে চালে। কাঞ্চনমালায়ো খঙেৰে জয়শীলৰ ফালে চাই ক’লে, “এই কথা সঁচা যে মোক আৰু মোৰ ভাতৃক অৰণ্যৰ পৰা অপহৰণ কৰা হৈছিল, কিন্তু আমি কাৰো বন্ধনত নাই। মই মোৰ ভাতৃক এৰি মোৰ মা-দেউতাৰ ওচৰলৈ কেনেকৈ অকলে যাম ? আপনি বলে পাৰে যদি মোৰ ভাতৃক বন্ধনমুক্ত কৰক।” এইবুলি কৈ কাঞ্চনমালা তীব্ৰবেগেৰে জলগ্ৰহৰ ওচৰ পালেগৈ আৰু মায়া সৰোবৰেশ্বৰৰ হাতত ধৰি জলগ্ৰহৰ পিঠিত বহি ল’লে।

বিস্ময়ত অভিভূত হৈ জয়শীলে ক’লে, “মকৰকেতু, এই গোটেই কথাবোৰত মই বৰ আশ্চৰ্য বোধ কৰিছো। বজাৰ সন্তানক অপহৰণ কৰা, মায়া সৰোবৰ ইত্যাদি এই গোটেই কথাবোৰ মিছা নহয়তো !”

“আপুনি সোনকালে আহি ঘোঁৰাৰ

পিঠিত উঠি লওকহি । সৰোবৰত উপস্থিত হৈ গোটেইখিনি কথা আপনি নিজেই গম পাব ।” মকৰকেতুৰে উত্তৰ দিলে ।

জয়শীলে নিশব্দে মকৰকেতুৰ ঘোঁৰাৰ পিঠিত তেওঁৰ পিছতে বহি ললেগৈ । মায়া সৰোবৰেশ্বৰে জলগ্রহক হেঁচুকি দিলে । হাতীটো তীব্ৰ বেগেৰে আগবাঢ়িবলৈ ধৰিলে । তাৰ পিছে পিছে মকৰকেতুৰে নিজৰ ঘোঁৰা চেকুৰাই দিলে । সেই সময়তে হঠাতে জয়শীলৰ সিদ্ধসাধকৰ কথা মনত পৰিল । “সিদ্ধসাধকেও বহুত দিন মোৰ লগতে অৰণ্যত কষ্ট খালে । হঠাতে মই নোহোৱা হোৱাৰ পাছত তেওঁৰ ছাগৈ কি অনুভৱ হৈছে কোনে জানে ?” জয়শীলে ভাবিলে ।

এফালেদি জয়শীল এইবোৰ চিন্তাত বিভোৰ হৈ থাকোতেই আনফালে অশ্বাৰোহী দলৰ নেতা বীৰসেনে সিদ্ধসাধকক বজা কনকাক্ষক দেখা কৰাই দিবলৈ লৈ গ’ল । বজাই তেওঁক চিনি পাই সুখিলে, “হেৰা, মোৰ সন্তানক বিচাৰি তোমাৰ লগত যোৱা জয়শীল নামৰ সেই যুৱকজন গ’ল কলৈ ? তোমালোক যেতিয়া বহুত দিনলৈ উভতি নাহিলা তেতিয়া মই ৰাজ্যৰ দায়িত্ব মন্ত্ৰীসকলৰ হাতত গতাই এই অৰণ্যলৈ আহি মোৰ সন্তানক বিচাৰি আছোহি ।”

“মহাৰাজ ! যুৱৰাজ আৰু ৰাজকুমাৰীক অপহৰণ কৰি নিয়াসকল হ’ল মায়া সৰোবৰ নামৰ এটা স্থানত বাস কৰা বিচিত্ৰ মনুষ্য । এই লোকসকল পানীত আৰু পানীৰ বাহিৰত উভয়তে অসুবিধা নোহোৱাকৈ জীয়াই থাকিব পাৰে । আমি ইয়াৰে কেইজনমানক বন্দী কৰি ৰাখিছো । তেওঁবিলাকৰ বজা মায়া সৰোবৰেশ্বৰৰ প্ৰথমে নবভক্ষী লোকসকলৰ হাতত পৰিছিল । পিছত মোৰ হাততো আহি

পৰিছিলহি কিন্তু পলাই গ’ল । তথাপি চিন্তাৰ কোনো কাৰণ নাই । সেই মায়া সৰোবৰৰে আন এঠাইত থকা জলবৃক ৰাফ্‌স এতিয়া মোৰ সৈৱক হৈছে । ইয়াৰ পৰাই আমি জানিব পাৰিম মায়া সৰোবৰনো আছে ক’ত ?”

“অ”, কথা সেইটোহে নেকি ?” এইবুলি কৈ বজা কনকাক্ষই নিজৰ শিলৰ গদাটো কান্ধত লৈ সিদ্ধসাধকৰ পিছফালে থিয় হৈ থকা জলবৃকৰ ফালে চাই ক’লে, “কোৱা, জয়শীল আছে ক’ত ?”

“জয়শীল মায়া সৰোবৰেশ্বৰৰ দুজন সৈৱকৰ লগত হাঁহে টনা ৰথত উঠি অৰণ্যত সেইজন ৰজাৰে সন্ধান কৰি আছিল, কিন্তু মায়া সৰোবৰেশ্বৰ যে আমাৰ হাতলৈ অহাৰ পাছতো যে পলাই গ’ল জয়শীলে সেই কথা নাজানে ।” সিদ্ধসাধকে ক’লে । “হাঁহে টনা ৰথ ?” এই কেইটা শব্দ শুনি বজা কনকাক্ষ আৰু তেওঁৰ কৰ্মচাৰীসকল আচৰিত হ’ল ।

সেই সময়তে কিছু দূৰৈত এজোপা গছৰ

তলত এটা কোলাহল শুনা গ'ল। তাত দুজন সৈনিকে নৰভক্ষীহঁতৰ সৈতে কথা পাতি আছিল। সিহঁতি কৈছিল যে সিহঁতে হেনো কিবা গুপ্ত কথা গম পাইছে, সেয়েহে সিহঁতক নৰবান্দৰৰ ওপৰত উঠি অহা ভূতবিলাকৰ নেতাৰ ওচৰলৈ লৈ যাব লাগে।

সৈনিক দুজনে সিহঁতক স্বভাৱজাত সুৰত সুধিছিল, “তোমালোক কোন? কৰপৰা আহিছা?”

সিদ্ধসাধকে এজন ৰাজসৈৱকক নিৰ্দেশ দিলে, “তুমি সেই কোলাহলৰ কাৰণ জানি লৈ সৌ দুজন ব্যক্তিক মোৰ ওচৰলৈ লৈ আনা।”

অলপ সময়ৰ পাছতে নৰভক্ষীহঁত সিদ্ধসাধকৰ ওচৰ পালেহি আৰু তেওঁৰ ভৰিত ধৰি ক'লে, “মহানুভৱ! আপুনি যদি আমাৰ নেতা আৰু পূজাৰী গণাচাৰীক মুকলি কৰি দিয়ে তেন্তে আপোনাক এটা ডাঙৰ ৰহস্যৰ কথা কম।”

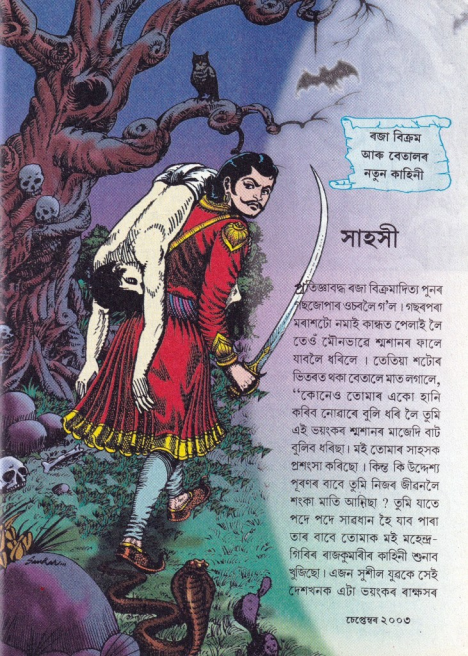
সিদ্ধসাধকে মনতে ভাবিলে যে এই নৰভক্ষীহঁতে নিশ্চয় ডাঙৰ কিবা গুপ্ত ৰহস্যৰ কথা জানে। সেয়েহে তেওঁ জলবুক বান্ধসক আদেশ দিলে যাতে ঘোঁৰাত বান্ধি থোৱা দুজন নৰভক্ষীক বন্ধনমুক্ত কৰি তেওঁৰ ওচৰত হাজিৰ কৰোৱা হয়। জলবুকই গৈ

শ্বেৰসিং আৰু গণাচাৰীক বন্ধনমুক্ত কৰিলে, দুয়োকে নিজৰ দুহাতেৰে দাঙি আনি সিদ্ধসাধকৰ সমুখতে থিয় কৰাই দিলেহি। সিদ্ধসাধকে নৰভক্ষীহঁতক সুধিলে, “কোৱা তোমালোকে কি ৰহস্যৰ কথা ক'ব খুজিছা?”

“ভূতবিলাকৰ হে মহান নেতা! আপোনাৰ হাততপৰা পলাই যোৱা ঘৰিয়ালিৰ দৰে চেহেৰাৰ আৰু বিচিত্ৰ হাতীৰ ওপৰত উঠি থকা মানুহজন এই দুয়োজনকে আমি বিচাৰি আছিলো, তেতিয়াই তেওঁলোকে দেখিলে আপোনাৰ দৰে এজন মানৱ আৰু এগৰাকী যুৱতী। আমি ভাবিলো সিহঁতৰ ওপৰত আক্ৰমণ কৰি সিহঁতক বন্দী কৰিব খুজিলে হয়তো বিপদ আহিব পাৰে সেইয়ে আমি গছৰ আঁৰত লুকাই আমি সকলো চাই আছিলো। তেনেতে ঘৰিয়ালৰ চেহেৰাৰ আৰু হাতীৰ ওপৰত উঠি থকা দুয়োজনে নিজ নিজ বাহনত উঠাই সেই মানৱ আৰু যুৱতীক পাহাৰৰ ফালে লৈ গ'ল। আৰু এটা কথা হাঁহে টনা বথৰ পৰা নামি অহা কেইজনমান লোক পূৰ্ব দিশত ইয়াৰপৰা পাঁচ কোষ দূৰত্বত আন কোনোবা লোকৰ সন্ধান কৰি আছে।” নৰভক্ষীহঁতে ক'লে।

(ক্ৰমশঃ)

ৰজা বিক্ৰম
আৰু বেতালৰ
নতুন কাহিনী

সাহসী

প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ ৰজা বিক্ৰমাদিত্য পুনৰ গছজোপাৰ ওচৰলৈ গ'ল। গছৰপৰা মৰাশটো নমাই কান্ধত পেলাই লৈ তেওঁ মৌনভাৱে শ্মশানৰ ফালে যাবলৈ ধৰিলে। তেতিয়া শটোৰ ভিতৰত থকা বেতালে মাত লগালে, “কোনো তোমাৰ একো হানি কৰিব নোৱাৰে বুলি ধৰি লৈ তুমি এই ভয়ংকৰ শ্মশানৰ মাজেদি বাট বুলিব ধৰিছা। মই তোমাৰ সাহসক প্ৰশংসা কৰিছো। কিন্তু কি উদ্দেশ্য পূৰণৰ বাবে তুমি নিজৰ জীৱনলৈ শংকা মাতি আনিছা? তুমি যাতে পদে পদে সাৱধান হৈ যাব পাৰা তাৰ বাবে তোমাক মই মহেন্দ্ৰ-গিৰিৰ ৰাজকুমাৰীৰ কাহিনী শুनाव খুজিছো। এজন সুশীল যুৱকে সেই দেশখনক এটা ভয়ংকৰ ৰাক্ষসৰ

কোপদৃষ্টিৰ পৰা ৰক্ষা কাৰাছিল। ৰাজকুমাৰীয়ে পণ কৰিছিল যে যিয়েই এই কাম কৰিব পাৰিব তেওঁকেই ৰাজকুমাৰীয়ে বিয়া কৰাব। কিন্তু কাম হোৱাৰ পাছত ৰাজকুমাৰীয়ে তেওঁৰ কথা ৰাখিব নোৱাৰিলে। চাবা আকৌ, তুমি কাৰোবাৰ হৈ কাম কৰি আছা আৰু তোমাৰপৰা কাম আদায় কৰাৰ পাছত তেওঁ তোমাক দিয়া কথাৰ পৰা যেন আতৰি নাহে। তুমি যাতে সাৱধান হোৱা, তাৰবাবেই মই তোমাক এই কাহিনী শুনাইছো।”

বহুত দিনৰ আগৰ কথা। মহেন্দ্ৰগিৰি নামৰ এখন ৰাজ্যৰ ৰজা আছিল মধুসূদন, তেওঁৰ জীয়েকৰ নাম আছিল মাধৱী। মাধৱীয়ে সাহসী পুৰুষক বৰ ভাল পাইছিল। তেওঁ প্ৰায়েই কৈছিল যে কোনো যুৱকে যদি সাহসিকতাৰ কাম কৰি দহৰ প্ৰশংসা পায় তেন্তে তেওঁ সেই যুৱকে বিয়া কৰাব।

মাধৱীক বিয়া কৰোৱাৰ আশাৰে বহুতো যুৱকে সাহসিকতাৰ কাম কৰি দেখুৱালে।

এজন যুৱক পৰ্বতৰ শিখৰলৈ উঠি গৈ তাৰপৰা শূণ্যতে জপিয়াই পৰি কোনো আঘাত নোপোৱাকৈ মাটিত আহি পৰিলহি। এজনে আকৌ ভয়ংকৰ ধুমুহাৰ মাজতো এখন নাৱত উঠি সমুদ্ৰৰ মাজ পালেগৈ আৰু তাৰপৰা সাঁতুৰি পুনৰ উপকূললৈ আহিল। আন এজন যুৱকে শুদা হাতে ঘন অৰণ্যলৈ গৈ এটা বাঘক বশ কৰিলে আৰু তাৰ পিঠিত উঠি নগৰত প্ৰৱেশ কৰিলেহি। কিন্তু ৰাজকুমাৰীয়ে তেওঁলোকক ক’লে, “তোমালোকৰ সাহস প্ৰশংসনীয় ঠিকেই কিন্তু ইয়াৰপৰা আন কাৰো একো লাভ নহল।” এইবুলি কৈ ৰাজকুমাৰীয়ে প্ৰত্যেককে একোটাকৈ সোণৰ মুদ্ৰা দি বিদায় দিলে।

এদিন মহেন্দ্ৰগিৰি ৰাজ্যত এটা ভয়ানক ৰাক্ষস প্ৰবেশ কৰিলেহি। ডাঙৰ ডাঙৰ শিপা ওলাই থকা এজোপা বটগছৰ তলত ৰাক্ষসে বাস কৰিবলৈ ধৰিলে। এদিন ৰাক্ষসে সেইফালেদি পাৰ হৈ যোৱা শিৱ আৰু শংকৰ নামৰ দুজন বন্ধুক ধৰি পেলালে। ৰাক্ষসে তেওঁলোকক ক’লে, “মই ৰাক্ষস যদিও নিৰামিষভোজী। তোমালোকৰ দুজনৰ এজনক মই ৰাখি থম। আনজন নগৰলৈ গৈ মোক যিমান খাদ্য লাগে সেই গোটেইখিনি আনি দিব লাগিব। তাকে এদিনৰ ভিতৰতো।”

শংকৰ ৰাক্ষসৰ ওচৰত থাকি গ’ল আৰু ৰাক্ষসৰ বাবে খাদ্য আনিবলৈ বুলি শিৱ ওচৰৰ গাঁৱবোৰলৈ গ’ল। শিৱই গাঁৱবাসী-সকলক গোটেই কথাটো বুজাই দিলে আৰু এখন গাড়ীত আটে মানে খাদ্য সামগ্ৰী লৈ শিৱ ৰাক্ষসৰ ওচৰ পালেহি।

খাদ্য দেখি বান্ধসে বৰ ভাল পালে আৰু
 প্রসন্নচিত্তে শংকৰক মুকলি কৰি দি ক'লে,
 “মই যে ইয়াত আছোহি সেই কথা তোমাৰ
 বজাক গৈ কোৱাওঁ। বজাক লগতে এইটোও
 ক'বা যে মোক প্ৰতিদিনে ইমানখিনি খাদ্য
 লাগিব। যিদিনাই মই খাদ্য নাপাম সেইদিনাই
 মই ৰাজ্যলৈ সৰ্বনাশ মাতি আনিম।”

এই বাৰ্তা বজাক দিয়া হ'ল। তেওঁ সৈন্য
 লৈ বান্ধসৰ ওপৰত আক্ৰমণ চলাব খুজিছিল
 যদিও ৰাজকুমাৰীয়ে বাধা দি ক'লে, “এটা
 বান্ধস নিৰামিষভোজী হোৱাটো বিচিত্ৰ কথা।
 এই বহস্যৰ সন্তোদ উলিয়াব পাৰিব এজন
 সাহসী যুৱকেহে। আপুনি সমগ্ৰ ৰাজ্যতে
 ঘোষণা কৰি দিয়ক সাহসিকতাৰ ই এক
 পৰীক্ষা হ'ব বুলি। ইয়াৰ মাজতে বান্ধসলৈ
 খাদ্য সামগ্ৰী পঠিয়াই থাকিব।”

জীয়েকৰ পৰামৰ্শ মতে ৰজাই ঘোষণা
 কৰোৱালে। ঘোষণাটো শুনাৰ পাছত
 কেইজনমান সাহসী যুৱকে বান্ধসৰ লগত
 কথা পাতিলগৈ। বান্ধসে তেওঁলোকক
 ক'লে, “মই হ'লো দেৱতা, শাপগ্ৰস্ত হৈ মই
 বান্ধস হ'ব লগা হ'ল। সাধাৰণ মানুহে মোক
 শাপমুক্ত কৰিব নোৱাৰিব। মহেন্দ্ৰগিৰিৰ
 উত্তৰে যিটো পৰ্বত আছে তাতেই আছে এটা
 বিষ্ণু মন্দিৰ। মন্দিৰটোত এটা সুৰংগ পথ
 আছে। সুৰংগ পথটো বিষাক্ত সাপ, বিচা,
 জোক আদিৰে ভৰপূৰ। সেই পথ অতিক্ৰম
 কৰি আগবাঢ়িব পাৰিলে পোৱা যাব এটা অগ্নি
 কুণ্ড। তাত জপিয়াই পৰিব পাৰিলে পোনে
 পোনে পাতাল পাবগৈ পাৰি। তাত আছে
 এটা ডাঙৰ অজগৰ। মানুহ দেখিলেই
 অজগৰটোৱে গিলি থয়। তাৰ পেটত আছে

এটা আঙুঠি। সেই আঙুঠিটো আনি মোৰ
 আঙুলিত পিন্ধাই দিব পাৰিলেই মই শাপমুক্ত
 হম।”

বান্ধসৰ এই কাহিনী শুনিয়েই দুজনমান
 সাহসী যুৱক পলাই ফাট মাৰিলে। মৰসাহ
 কৰি কেইজনমান যুৱকে কামটো কৰিবলৈ
 চেষ্টা কৰিছিল যদিও বেছিভাগৰে মৃত্যু হৈছিল
 আৰু দুজনমানে কোনোমতে প্ৰাণ লৈ পলাই
 আহিছিল।

মহেন্দ্ৰগিৰিৰ এখন গাঁৱত সত্যৱান নামৰ
 এজন যুৱক বাস কৰিছিল। তেওঁ বৰ দুখীয়া
 আছিল। তেওঁ সমস্ত শাস্ত্ৰ অধ্যয়ন কৰিছিল
 যদিও তেওঁৰ সাহসৰ অভাৱ আছিল।
 আন্ধাৰলৈ আৰু ভূতলৈ তেওঁৰ বৰ ভয়
 আছিল। কোনোবাই তেওঁৰ সৈতে কাজিয়া
 কৰিবলৈ আহিলেই তেওঁ ভয় খাইছিল।
 সেয়েহে মানুহে তেওঁক কাপুকুৰ বুলিছিল।
 এদিন হঠাতে জয়দ্রথ নামৰ এজন যুৱকৰ
 সৈতে সত্যৱানৰ চিনাকি হ'ল। আচলতে,

সত্যবানক ভয় খুৰাবলৈকে জয়দ্রথ তেওঁৰ ওচৰলৈ আহিছিল।

জয়দ্রথ ৰাজবংশজাত আছিল। তেওঁ জানিছিল যে মাধৱীক বিয়া কৰাবলৈ লগা সাহসিকতাৰ কাম কৰি দেখুৱাবলৈ তেওঁৰ সামৰ্থ্য নাই। সেয়েহে তেওঁ মন্ত্ৰশক্তিৰ সহায় ল'ব খুজিলে। তেওঁ এজন খ্যাতনামা সিদ্ধযোগীৰ ওচৰলৈ গ'ল। জয়দ্রথৰ ইচ্ছাৰ কথা শুনি সিদ্ধযোগীয়ে ক'লে, “মোৰ ওচৰত এটা তাবিজ আছে। সেইটো হাতত পিন্ধি ল'ব পাৰিলেই তিনিটা বিপদৰপৰা হাত সাৰিব পাৰি। কিন্তু তাবিজটো যিকোনো মানুহে পিন্ধিলেই কামত নাহে। হাতত পিন্ধি ললেই যাৰ শৰীৰৰ বৰণ সেউজীয়া হৈ যায়, তেওঁৰেই ইয়াক কামত লগাব পাৰিব।” এইবুলি কৈ সিদ্ধযোগীয়ে ক'লা ৰঙৰ তাবিজটো জয়দ্রথৰ হাতত পিন্ধাই দিলে, কিন্তু তেওঁৰ শৰীৰৰ কোনো পৰিৱৰ্তন নহল।

তাকে দেখি জয়দ্রথ নিৰাশ হ'ল।

সিদ্ধযোগীয়ে ক'লে, “চোৱা এই পৃথিৱীত এনেকুৱা কোনো সমস্যা নাই যাৰ সমাধান নাই। তাবিজটো পিন্ধি তুমি মহেন্দ্ৰগিৰিত ঘূৰি ফুৰাগৈ। যিজন যুৱকৰ উপস্থিতিত তাবিজটোৰ ৰঙ নীলা হৈ পৰে, তেওঁৰ হাততে তাবিজটো পিন্ধাই দিবা। তেতিয়া সেইজন যুৱকৰ শৰীৰৰ ৰঙ যদি সেউজীয়া হৈ পৰে তেন্তে জানিবা তেওঁৰেই তোমাৰ কাম কৰিব পাৰিব।”

সত্যবানৰ উপস্থিতিত জয়দ্রথৰ তাবিজৰ ৰঙ নীলা হৈ গৈছিল। জয়দ্রথে গোটেই কাহিনীটো সত্যবানক বুজাই ক'লে। কথাবোৰ শুনি সত্যবানৰ পেটতে হাত ভৰি লুকাল আৰু তেওঁ ক'লে, মোৰ দ্বাৰা এই কাম কদাপি সম্ভৱ নহ'ব।”

জয়দ্রথে ক'লে, “হ'বচোন বাৰু, তাবিজটো হাতত এবাৰ পিন্ধি চোৱা। তোমাৰ শৰীৰৰ ৰঙ সেউজীয়া হৈ গ'লে জানিবা তুমি কামটো কৰিব পাৰিবা।”

জয়দ্রথে সত্যবানৰ হাতত আঙুঠিটো পিন্ধাই দিয়াৰ লগে লগে সত্যবানৰ শৰীৰৰ ৰঙ সেউজীয়া হৈ গ'ল। তাকে দেখি সত্যবান নিজেই আচৰিত হ'ল।

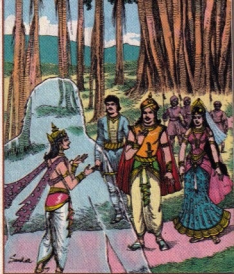
এইবাৰ জয়দ্রথে সত্যবানক ভয় দেখুৱাকে উচিত বুলি ভাবিলে, তেওঁ ক'লে, “মহেন্দ্ৰগিৰিৰ ভৱিষ্যত নিৰ্ভৰ কৰিছে তোমাৰ ওপৰতেই। তুমি এই কাম কৰিব পাৰিলে গোটেই জীৱন তুমি পৰ্যাপ্ত ধন-সোণ পাবা। কিন্তু যদিহে তুমি এই কাম কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰা তেন্তে তোমাক ৰজাৰ হতুৱাই কঠোৰ শাস্তি দিয়াম।”

তাবিজটো পিন্ধাৰ পাছত সত্যৱানে নিজকে সাহসী অনুভৱ কৰিলে। জয়দ্রথৰ লগত তেওঁ একেলগে সুৰংগলৈকে গ'ল আৰু অকলে তাত প্ৰৱেশ কৰিলে বিযাক্ত সাপে তেওঁৰ একো অপকাৰ কৰিব নোৱাৰিলে। অগ্নিকুণ্ডত সোমায়ো তেওঁৰ শীতল অনুভূতি হ'ল। অজগৰটোক তেওঁৰ পাথৰৰ মূৰ্ত্তি যেনহে লাগিল। অজগৰৰ পেটত সোমাই তেওঁ বিনাধিধাই আঙুঠিটো হাতত তুলি ল'লে। তাৰপাছত কি হ'ল তেওঁ ধৰিবই নোৱাৰিলে, হঠাতে তেওঁ সুৰংগৰপৰা বাহিৰ ওলাই জয়দ্রথৰ ওচৰত নিজকে আৱিষ্কাৰ কৰিলে।

আঙুঠিটো দেখি জয়দ্রথৰ বৰ আনন্দ লাগিল। সত্যৱানক জয়দ্রথে বান্ধসৰ ওচৰলৈ লগ ধৰিলে। সত্যৱানে ভয়তে থৰহৰি কম্পমান হৈ ক'লে, “মই তিনিটা বিপদৰ পৰা ইতিমধ্যেই ৰক্ষা পাইছো। এতিয়া তাবিজৰ মহিমা যিহেতু শেষ হৈছে গতিকে বান্ধসৰ ওচৰলৈ যাবলৈ মোৰ হ'লে বৰ ভয় লাগিছে।”

সত্যৱানৰ এই অসহায় অৱস্থাৰ সুযোগ লৈ জয়দ্রথ আঙুঠিটো লৈ মাধৱীৰ ওচৰ পালেগৈ আৰু ক'লে। “আপুনি এই আঙুঠিটো বান্ধসক দিয়কগৈ আৰু তেতিয়াই শাপমুক্ত বান্ধসে আমাৰ দেশ এৰি গুচি যাব।”

আঙুঠিটো দেখি মাধৱীয়ে তবধ মানিলে। জয়দ্রথ আৰু নিজৰ দেউতাকক লগত লৈ মাধৱী বান্ধসৰ ওচৰ পালেগৈ। বান্ধসে আঙুঠিটো নিজৰ আঙুলিত পিন্ধি লোৱাৰ লগে লগে তেওঁ দিব্য পুৰুষৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিলে। তেওঁ মাধৱীক ক'লে, “এতিয়া

তোমাৰ বিবাহৰ প্ৰশ্নটোহে মুখ্য কথা। যি তোমাৰ পতি হ'ব তেওঁ আৰু এটা সাহসিক-তাৰ কাম কৰিব লাগিব। ইয়াৰ পৰা এক কোশ দূৰত্বত এটা গভীৰ কুঁৱা আছে। সেই কুঁৱাটোত এযোৰ ৰত্নখচিত কংকণ আছে। যিজনে এই কংকণযোৰ আনি তোমাক দিবহি তেওঁৱেই তোমাৰ পতি হোৱাৰ যোগ্য। কিন্তু এটা কথা। সেই গভীৰ কুঁৱাটোত তিনিটা ভূত আছে। মোৰ মতে সিহঁতৰ মুখামুখি হোৱাৰ শক্তি কোনো মানৱৰ নাই। কিন্তু সিহঁতৰ মুখামুখি নোহোৱাকৈ সেই ৰত্নখচিত কংকণযোৰ অনাও অসম্ভৱ।” কথা-বিনিশেষ কৰি দিবা পুৰুষজন অদৃশ্য হ'ল।

দিব্য পুৰুষৰ কথাত আচৰিত হৈ মাধৱীয়ে ক'লে, “জয়দ্রথ, তুমি অসম্ভৱ কাম একোটা সম্ভৱ কৰি দেখুৱা। ৰত্নখচিত কংকণযোৰ আনি দিব পাৰিলে মই তোমাকেই বিয়া কৰাম।”

মাধৱীৰ কথা শুনি জয়দ্রথৰ মূৰত যেন

আকাশী সৰগহে। ভাঙি পৰিল। সত্যৱানক জয়দ্রথে আহি বত্ৰখচিত কংকণৰ কাহিনী কলেহি। এই কামতো সহায় কৰিবলৈ জয়দ্রথে সত্যৱানক খাটনি ধৰিলে।

ভয়তে কঁপি কঁপি সত্যৱানে ক'লে, “সেই গভীৰ কুঁৱাটোত বত্ৰখচিত কংকণৰোৰ বাহিৰেও আন কিবা আছে বুলি তুমি গম পাইছা নেকি?” জয়দ্রথে আসৈ মাতিলে, “নাই, নাই চিন্তা নকৰিবা। তাত কেৱল কংকণযোৰহে আছে।”

“মই হ'লে বিশ্বাস কৰিব পৰা নাই।” সত্যৱানে ক'লে। তেওঁক বিশ্বাস প্ৰদান কৰিবলৈ জয়দ্রথে ক'লে, “বান্ধসে কোৱা মতে যিজনে আঙুঠিটো আনিব পাৰিলে, তেওঁহে এই বত্ৰখচিত কংকণযোৰ আনিব পাৰিব। সেয়েহে মই তোমাৰ ওচৰলৈ আহিলো।”

জয়দ্রথৰ কথা বিশ্বাস কৰি সত্যৱান তেওঁৰ লগত কুঁৱাটোৰ কাষ পালেগৈ। সত্যৱান

কুঁৱালৈ নামি গ'ল। তাত তেওঁ কোনো ভূতৰ মুখামুখি হ'ব লগীয়া নহল। কুঁৱাৰ একেবাৰে তলত তেওঁ জিকমিকাই থকা কংকণযোৰ দেখা পালে। সেইযোৰ লৈ সত্যৱান ওপৰলৈ উঠি আহিল।

বত্ৰখচিত কংকণযোৰ দেখি জয়দ্রথ আনন্দত আত্মহাৰা হ'ল। তেওঁ ক'লে, “সত্যৱান তোমাৰ তুলনা নাই। মোৰ কথা মতে কাম কৰি তুমি অসম্ভৱক সম্ভৱ কৰি দেখুৱালা। মই ভাবিছিলো সেই বহুসময় বিষ্ণু মন্দিৰৰপৰা তুমি ওলাই আহিব নোৱাৰিবা। কিন্তু তুমি ঠিকে ঠাকে বাহিৰলৈ আহিলা। তুমি ধৈৰ্যৰে প্ৰতিটো বিপদৰ মুখামুখি হ'লা। তুমি সঁচাকৈয়ে পৰম সাহসী।”

তেনেতে তাত আহি ওলালহি ৰাজকুমাৰী মাধৱী, ৰজা মধুসূদন আৰু কেইজনমান সৈনিক। খঙত চকু ৰঙা কৰি মাধৱীয়ে জয়দ্রথক ক'লে, “জয়দ্রথ, দিব্যপুৰুষে তোমাক আৰু এটা সাহসিকতাৰ কাম কৰিবলৈ ক'ওতেই মোৰ এনেহে লাগিল যে তুমি প্ৰৱক্ষক। তোমাৰ কথা শুনিবলৈ ওচৰে পাজৰে কোনো নাই বুলি ভাবি তুমি পেটৰ ভিতৰৰপৰা সঁচা কথাবোৰ ওগাৰি দিলা। এতিয়াহে বুজি পালো যে মোৰ আশংকা সঁচা আছিল।”

মাধৱীৰ কথা শুনি জয়দ্রথে ভয় খাই ক'লে, “ৰাজকুমাৰী মই নোহোৱাহেঁতেন সত্যৱানে এনে সাহসিকতাৰ কাম কৰিব পাৰিলেহেঁতেন নে? দেশক ৰান্ধসৰ কোপদৃষ্টিৰপৰা ৰক্ষা কৰিলো ময়েই, গতিকে মোকহে আপুনি বিবাহ কৰোৱা উচিত।”

মাধৱীয়ে জয়দ্রথক ভংসনা কৰি ক'লে, “এজন ধৈৰ্যৱান আৰু সাহসী পুৰুষক বিয়া

কবিম বুলি মই ঘোষণা কৰিছিলো। তোমাৰ দৰে তথাকথিত দেশপ্ৰেমিকক নহয়। সত্যৱানহে আচল সাহসী।”

এই কথা শুনি সত্যৱানে ক’লে, “মোক ক্ষমা কৰক ৰাজকুমাৰী। আপুনি ভবাৰ দৰে মই সাহসী মানুহ বুলি নিজকে নাভাবো।”

মাধৱীয়ে মিচিকিয়াই ক’লে, “তুমিহে মোক বিয়া কৰোৱাৰ যোগ্য।”

বেতালে গোটেই কাহিনীটো শুনোৱাৰ পাছত সুধিলে, “ৰাজন, জয়দ্ৰথে সিদ্ধযোগীৰ আশ্ৰমলৈ গৈছিল, তাবিজ লাভ কৰিছিল, সত্যৱানৰ দ্বাৰা অনেক অদ্ভুত কাম কৰোৱালে আৰু মহেন্দ্ৰগিৰিক ৰাক্ষসক বৰলৰ পৰা ৰক্ষা কৰিলে। কিন্তু আচৰিত কথা এইয়ে যে ৰাজকুমাৰীয়ে এনে কৰ্মঠ ডেকা এজনক আওকান কৰিলে, তেওঁক বিয়া কৰাবলৈ অসম্মত হ’ল। ৰাজকুমাৰীয়ে তেওঁৰ প্ৰতিশ্ৰুতি ভংগ কৰা নাছিলনে? সত্যৱানে যদি কিবা কৰিছিলেও, সেইয়া সম্ভৱ হৈছিল জয়দ্ৰথৰ বাবেহে। এনে এজন কাপুৰুষক বিয়া কৰিব খোজাটো ৰাজকুমাৰীৰ লক্ষ্যৰ বিৰুদ্ধে যোৱা নাছিলনে? মোৰ এইবোৰ সন্দেহৰ উত্তৰ যদি তুমি

জানিও নিদিয়া তেন্তে তোমাৰ মূৰ ফাটি চিৰাচিৰ হ’ব।”

বিক্ৰমাদিত্যই ক’লে, “নিৰ্ভয়ে সত্য কথা কব পৰাতকৈ অধিক সাহস এই পৃথিৱীত আৰু আন কি হ’ব পাৰে? আচল কথা লুকুৱাই ৰাখি, জয়দ্ৰথে আনৰ সফলতাৰ ফল খাব খুজিছিল। সঁচা কথা কবলৈ গ’লে মিছা কথা কোৱা বাবে জয়দ্ৰথহে প্ৰকৃত কাপুৰুষ। সত্যৱানৰ যে আত্মবিশ্বাস কম সেই কথা অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি কিন্তু স্বভাৱত তেওঁ কাপুৰুষ নহয়। কোনোবাই তেওঁৰ ওপৰত আস্থা প্ৰকাশ কৰিলে তেওঁ যিকোনো কঠিন কাম কৰিব পাৰে। দুয়োজনৰ মাজত থকা এই মৌলিক পাৰ্থক্যৰ কথা ৰাজকুমাৰীয়ে ধৰিব পাৰিলে। সেয়েহে তেওঁ কপটীয়া জয়দ্ৰথক আওকাণ কৰি সত্যৱানক বিয়া কৰিবলৈ ঠিক কৰিলে। সেয়েহে এই কথা ক’লে ভুল হ’ব যে, ৰাজকুমাৰীয়ে নিজে দিয়া কথাই ৰাখিব নোৱাৰিলে বা তেওঁ লক্ষ্য পথৰপৰা বিচলিত হ’ব লগীয়া হ’ল।”

ৰজাৰ মৌনতা ভংগ কৰাত সফল হৈ বেতালে শটে লৈ অদৃশ্য হৈ গ’ল আৰু পুনৰ সেই গছজোপাত ওলমি থাকিলগৈ।

(সুমঙ্গলীৰ ৰচনাৰ আধাৰত)

দেবভাষা কোরা গাওঁ

ৰাজস্থানৰ বনচোৱাৰা জিলাৰ কেন্দ্ৰ দহ বছৰ আগলৈকে ভাৰতৰ অন্যান্য গাঁৱৰ দৰেই আছিল। তেতিয়া আৰু এতিয়াৰ এই গাওঁখনৰ মাজত পিছে বহুত প্ৰভেদ আহি পৰিছে। তাৰ অধিকাংশ লোকেই সংস্কৃতক চৰকাৰী ভাষা বুলি এতিয়া গণ্য কৰে। তেওঁলোকৰ মাতৃভাষা ৰাগডি। তাত তিনিখন প্ৰতিষ্ঠান আছে--এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আৰু এখন উচ্চতৰ

মাধ্যমিক বিদ্যালয় য'ত সংস্কৃত শিকোৱা হয় আৰু চৰকাৰী সংস্কৃত মহাবিদ্যালয়। দহহাজাৰতকৈও অধিক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষকে সংস্কৃত ভাষাক জনপ্ৰিয় কৰি তুলিবলৈ উঠিপৰি লাগিছে। ঘৰত আৰু আনকি বজাৰ-সমাৰতো মানুহে সংস্কৃতত কথা পাতে। ঘৰ বিলাকৰ দেৱালত সংস্কৃত ভাষাৰ শ্ল'গান আৰু বহুতো ঘৰৰ প'ষ্টাৰবোৰত দেখা যায় মানুহৰ সংস্কৃত শব্দৰ উঁহাল চহকী কৰিবলৈ সংস্কৃতৰ বিভিন্ন শব্দ।

প্ৰেমৰ দেৱতাৰ উপাসনা

কেবালাৰ উত্তৰ মালৱাৰত মাৰ্চ-এপ্ৰিল মাহত ছোৱালী-বোৰে হিন্দু কিশ্বদন্তীৰ প্ৰেমৰ দেৱতা কামদেৱৰ মূৰ্ত্তি তৈয়াৰ কৰি পূজা কৰে। ভগৱতী মাতাৰ মন্দিৰত ন দিন ধৰি চলা এটা উৎসৱত তেওঁলোকে এই উপাসনা কৰে। হিন্দু

কিংবদন্তি অনুসারে, শিৱৰ তপস্যা ভংগ কৰাৰ অপৰাধত
শিৱৰ ক্ৰোধাগ্নিত ভস্মীভূত কামদেৱক জীয়াই দিবলৈ তেওঁৰ পত্নী ৰত্নিয়ে যেতিয়া
শিৱক কাকুতি-মিনতি কৰিছিল তেতিয়া শিৱই ৰত্নিক কামদেৱৰ ফুলেৰে এটা মূৰ্ত্তি সাজি
উপাসনা কৰিবলৈ কৈছিল। পুৰণম নামৰ এই উৎসৱে ৰত্নিৰ এই উপাসনাকেই সোঁৱৰণ
কৰে।

এজন অপৰিচিত ব্যক্তি আৰু এটা ফল

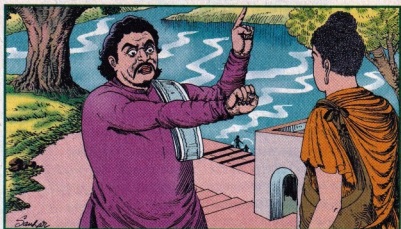
প্ৰাচীন বাৰাণসীৰ পৰা অনতিদূৰত সাবনাথৰ বিশাল সৈৰ্জজ অৰণ্যত এটা নতুন মঠ নিৰ্মাণ হ'ব ধৰিছিল। সাবনাথৰ ওচৰে-পাজৰে গাওঁবাসী সকল আচৰিত হৈছিল যে এই মঠৰ প্ৰতিষ্ঠাপক আন কোনো নহয়, কপিলাবস্ত্ৰৰ ৰাজকুমাৰ গৌতম, যি আজি শিষ্যসকলৰ মাজত বুদ্ধ নামেৰে জনাজাত।

বুদ্ধ আৰু তেওঁৰ শিষ্যসকলে এটা অত্যন্ত কঠোৰ জীৱন কটাইছিল। পুৱা কিছুসময় উপাসনা কৰাৰ পিছত তেওঁলোকৰ কিছুমান বিভিন্ন দিশত ওলাই যায়। যদি কোনোবা এজন উত্তৰ দিশে যায়, অন্য এজন পশ্চিমৰ গাওঁ এখনলৈ যায়। তেওঁলোকে নিজকে ভিক্ষু বুলি কয়। এজন ভিক্ষু মানুহ এঘৰলৈ

গৈ গৃহস্থই তেওঁক দেখা নোপোৱালৈকে দুৱাৰ মুখত থিয় হৈ ৰয়। তেওঁৰ হাতত থকা পাত্ৰই এইটোকে বুজায় যে তেওঁ কিবা এমুঠি বিচাৰে। সাধাৰণতে গৃহস্থই চাউল বা অন্য কিবা এমুঠি খোৱাবস্তু সেই ভিক্ষা পাত্ৰত দান কৰে। কিন্তু যদি গৃহস্থই নেতিবাচক ইঙ্গিত দিয়ে, তেন্তে তেওঁ নীৰবে পিছৰ ঘৰ মানুহলৈ গুচি যায়।

কেতিয়াবা গাওঁবাসী আৰু সাবনাথৰ লোকসকলে কৌতূহলবশতঃ এই ভিক্ষুসকল বাস কৰা মঠ বা বিহাৰ চাবলৈ যায় আৰু বুদ্ধক দেখি বিস্মিত হয়। বুদ্ধই শিষ্যসকলৰ আগত তেওঁৰ দৰ্শনৰ ব্যাখ্যা কৰে আৰু তেওঁলোকৰ বিভিন্ন প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ে। তেওঁ এই উত্তৰ সমূহ ইমান মৰম আৰু সহানুভূতিৰে দিছিল

যে দৰ্শনাৰ্থীসকলে কেতিয়াবা তেওঁৰ কথাবোৰ ভালদৰে বুজি নাপালেও ঘণ্টাৰ পিছত ঘণ্টা ধৰি তেওঁক একেধৰে চাই বৈছিল।

সাবনাথৰ পৰা অলপ আঁতৰত এজন সুদখোৰ মহাজন আছিল। তেওঁ কেতিয়াও বৌদ্ধ বিহাৰ দৰ্শন কৰা বা বুদ্ধক এবাৰ চাই যোৱাৰ কথা ভবা নাছিল। বৰঞ্চ তেওঁ বুদ্ধৰ প্ৰতি এত তীব্ৰ বিতৃষ্ণাৰ ভাবহে মনত পুহি ৰাখিছিল। যদি সকলো মানুহেই বুদ্ধৰ বাণী মানি লয় তেন্তে তেওঁলোকৰ বৈষয়িক দিশত অনীহা আহি পাৰিব। তেওঁলোকে জীৱনত টকা-পইচা অৰ্জনৰ কাৰণে চিন্তা কৰিবলৈ এৰি দিব। যদি মানুহৰ কাৰণে ধন অপ্ৰয়োজনীয় হৈ পৰে তেন্তে তেওঁৰ ব্যৱসায়ৰ কি হ'ব? তেওঁ যিমানে এই বিষয়ে চিন্তা কৰিবলৈ ধৰিলে সিমানে তেওঁৰ বুদ্ধৰ ওপৰত খং উঠিবলৈ ধৰিলে।

এদিন এটা উজ্জ্বল ৰাতিপুৱাৰ কথা। নদীত গা ধুবলৈ যাওঁতে মহাজনে এজন তৰুণ

ভিক্ষু তেওঁৰ পদূলিমূৰত বৈ থকা দেখা পালে। তেওঁৰ লগে লগে ধৈৰ্যৰ বান্ধ সুলকি পৰিল। তেওঁ একো নকৈ হাত জোকাৰি বিদায় দিব পাৰিলেহেঁতেন আৰু ভিক্ষুজনো নিমাতৈ তাৰপৰা গুচি গ'লহেঁতেন। কিন্তু তৰুণ ভিক্ষু জনক এসোকা দিবলৈ তেওঁ মন বান্ধি ল'লে।

“এইফালে চোৱা ডেকা ল'ৰা, যি কি নহওক তুমি নো আচলতে কি তাক ক'বলৈ মই অন্ততঃ এটা সুযোগ পালোঁ, তুমি হৈছা এটা ঘৰ-বাৰী নোহোৱা কাম নাইকিয়া মানুহ। বুজি পাইছানে?” মহাজনে চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। কিন্তু ভিক্ষুজনে একো নামাতিলে। সেই কথাই মহাজনৰ খং আৰুহে বঢ়াই তুলিলে। তেওঁ আৰু এখোজ আগুৱাই গ'ল আৰু হাতখন মুঠি মাৰি দাঙি লৈ ডাবুকি দিয়াৰ দৰে পুনৰ চিঞৰিবলৈ ধৰিলে, “মই তোমা-লোকৰ গুৰু ৰাজকুমাৰ গৌতমক জানো। তেওঁ এজন অকৰ্মণ্য, মূৰ্খ। আৰু তেওঁৰ শিষ্য তুমিতো আৰু অধিক।”

লাহে লাহে মানুহজন খঙত ইমানেই উত্তেজিত হৈ পৰিছিল যে তেওঁ জনাব ভিতৰত তিৰস্কাৰৰ প্ৰতিটো শব্দকেই ভিক্ষুজনৰ প্ৰতি নিষ্ফেপ কৰিলে। তেওঁ গালি পাৰিয়েই থাকিল। বাস্তাইদি যোৱা মানুহে তেওঁৰ খং দেখি বৈ দিলে। সেই কথাত তেওঁ অধিক উৎসাহী হৈ পৰিল। মাতটো যিমান পাৰে ডাঙৰ কৰি তেওঁ চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। সেইদৰে প্ৰায় এঘণ্টা সময় ধৰি তেওঁ চিঞৰিবলৈ ধৰিলে।

তাৰ পিছত তেওঁ অৱশ হৈ পৰিল। তেওঁ ভিক্ষু জনৰ একেবাৰে কাষ চাপি আহিল। ভিক্ষু জনৰ উজ্জ্বল, সৌম্য মূৰ্তিয়ে যেন তেওঁক মন্ত্ৰমুগ্ধ কৰিলে। হঠাতে তেওঁ মন কৰিলে যে গোটেই সময়খিনি ভিক্ষুজনে মুখেৰে এটা শব্দও উচ্চাৰণ নকৰিলে। তেওঁ ফেপেৰি পাতি লোৱা সত্ত্বেও শান্ত মানুহজনে কোনো প্ৰতিক্ৰিয়া নেদেখুৱালে।

তথাপি নিজৰ খং ভাব দেখুৱাই তেওঁ জোৰেৰে সুধিলে, “তুমি কিয় মনে মনে আছা? একো নামাতা কিয়?”

ভিক্ষুজনে মিচিকিয়াই হাঁহিলে। তেওঁ বাউসীত লৈ ফুৰা এটা মোনাৰ পৰা এটা ফল

উলিয়ালে আৰু মহাজনক দেখুৱালে, “হে মিত্ৰ,” তেওঁ সুধিলে, “ধৰি লোৱা মই তোমাক এই ফলটো দিলো আৰু তুমি তাক প্ৰত্যাখ্যান কৰিলি। ই ক’লৈ যাব?”

“এই প্ৰশ্নটোৰ দ্বাৰা তুমি কি বুজাব খুজিছা? ই তোমাৰ লগতে থাকিব। ই সাধাৰণ জ্ঞানৰ কথা।” খং মূৰাকৈ মহাজনে উত্তৰ দিলে।

“ঠিকেই, মোৰ মিত্ৰ। তুমি কোৱা কথাবোৰো মই গ্ৰহণ নকৰিলো। গতিকে এইবোৰ ক’লৈ উভতি যাব তুমি জানাই।”

মানুহজনৰ মুখৰ মাত হৰিল। তেওঁ উপলব্ধি কৰিলে যে তেওঁৰ সমস্ত ককৰ্থনা তেওঁলৈকে উভতি আহিল। সেই কদৰ্য শব্দবোৰে অপৰিচিত মানুহজনক স্পৰ্শ নকৰিলে। বৰঞ্চ ভিক্ষুজনৰ মুখত খঙৰ লেশমাত্ৰও নাই।

তেতিয়ালৈ তাত গোটেখোৱা কিছুমান মানুহে ধৰিব পাৰিলে যে এই ভিক্ষুজন আন কোনো নহয় স্বয়ং বুদ্ধ। আশ্চৰ্যজনকভাৱে মহাজনো তেওঁৰ ওচৰ চাপি গ’ল আৰু ভয় আৰু ভক্তিৰ এক মিশ্ৰিত শিহৰণত কম্পিত হৈ তেওঁক প্ৰণাম কৰিলে। অনুতাপৰ জুইয়ে মহাজনক দগ্ধ কৰিলে।

ব্যর্থ হোৱা বৰদান

তামোলপুৰৰ নিবাসী ৰমাকান্ত বৰ দুখীয়া আছিল। জংঘলত খৰি কাটি তাকে বজাৰত বেচি তেওঁ জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰিছিল। তেওঁৰ পৰিয়াল ডাঙৰ আছিল। পৰিয়ালত তেওঁৰ বাহিৰে উপাৰ্জন কৰোতা কোনো নাছিল। কেতিয়াবা তেওঁ জীৱনৰ প্ৰতি বিৰক্ত হৈ উঠিছিল। কেতিয়াবা আকৌ তেওঁ ভাবিছিল কোনো দেৱ-দেৱী আৰ্হিভাৱ হৈ মোৰ যদি এই দুখ-দুগতি দূৰ কৰিব পাৰিলে হেঁতেন তেন্তে কিমান ভাল কথা হ'ল হয়।

আনদিনাৰ দৰে এদিন তেওঁ খৰি কাটিবলৈ জংঘলেলৈ গ'ল। ৰমাকান্তই এজোপা ডাঙৰ গছ বাচি ললে আৰু তেওঁ কুঠাৰ চলাবলৈ উদ্যত হ'ল। কিন্তু তেনেতে এটা আচৰিত ঘটনা ঘটিল। কোনোবাই যেন তেওঁৰ কুঠাৰখন পাচফালৰপৰা টানি ধৰিছে! ঘূৰি লৈ তেওঁ দেখিলে স্ময়ং বৃক্ষ দেৱীয়ে তেওঁৰ কুঠাৰখন ধৰি আছে।

ৰমাকান্তই বৃক্ষ দেৱীক দেখি তবধ মানিলে। তেতিয়া বৃক্ষ দেৱীয়ে ক'লে, “মই

বৃক্ষ দেৱী। এই গছজোপা কাটিবলৈ চেষ্টা নকৰিবা। আজি কিমান বছৰ ধৰি মই ইয়াতে বাস কৰি আছো। তোমাৰ দৰিদ্ৰতাৰ কথা মই ভালকৈ জানো। মই তোমাক তিনিটা বৰ দিম। তোমাৰ পচন্দ মতে বৰ খুজি লোৱা। তোমাৰ দৰিদ্ৰতা দূৰ হ'ব।”

“আই, মই তাকেই কৰিম। তোমাৰ আবাস স্থল এইজোপা বৃক্ষৰ ওপৰত মই কেতিয়াও কুঠাৰ নচলাওঁ। এদিন এটাকৈ তিনিদিন তিনিটা বৰ মই বিচাৰিম। আপুনি নিজৰ কথা বাখিবতো?” ৰমাকান্তই সন্দেহভৰা স্বৰেৰে সুধিলে।

“তুমি মুঠেই চিন্তা নকৰিবা।” এইবুলি কৈ বৃক্ষ দেৱী অন্তৰ্ধান হ'ল।

ৰমাকান্ত আনন্দ মনেৰে ঘৰলৈ উভতিল। দুপৰীয়া সময়ত তেওঁ মনতে ভাবিলে। “মোৰ পৰিয়ালৰ সকলোৱে খাব পৰাকৈ এই মুহূৰ্ততে অনেক সুস্বাদু খাদ্যৰ ঘৰ ভৰি পৰক, আই।”

তেওঁ ভাবিলে চকু মেলিলেই সুস্বাদু আহাৰ তেওঁ সমুখত দেখা পাব। কিন্তু এনেকুৱা

কোনো ঘটনা নঘটিল। তেওঁ চকু মেলিলে ঠিকেই কিন্তু একো খাদ্যবস্তু দেখা নাপালে। তেওঁ ভাবিলে দেৱীৰ বৰ ফলিয়াবলৈ নিশ্চয় কিছু সময় লাগিব। ধৈৰ্যৰে তেওঁ অপেক্ষা কৰিলে।

এনেতে কোনোবাই আহি দুৱাৰত টুকুৰিয়ালেহি। বমাকান্তই দুৱাৰখন খুলি দিলে। দেখিলে এটা পাচিত অনেক সুস্বাদু খাদ্য লৈ বমাকান্তৰ প্ৰতিবেশী সোমেশ্বৰ তাত থিয় দি আছে।

সোমেশ্বৰে ক'লে, “আজি আমাৰ ঘৰত সতানাৰায়ণ পূজা পাতিছিলো। পত্নীয়ে আপোনালোকলৈ বুলি কিবা অলপ দি পঠিয়াইছে।”

বমাকান্তই সেইখিনি লবলৈ অস্বীকাৰ কৰি ক'লে, “অলপ সময়ৰ পাছতে ইয়ালৈ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ সুস্বাদু খাদ্য অহাৰ কথা আছে। কোনে জানে, আপোনাৰ এইখিনি নষ্টই হয় বা! আপুনি এইখিনি বস্তু ঘূৰাই লৈ যাওক।” এইবুলি কৈয়েই সোমেশ্বৰে কিবা কোৱালৈ বাট নাচাই বমাকান্তই দুৱাৰখন জপাই দিলে।

আবেলিলৈকে বমাকান্তই কোনো ধৰণৰ খোৱা বস্তু নাপালে। বৈ বৈ তেওঁৰ ভাগৰ লাগিল আৰু ঘৈনীয়েকক কৈ সিজোৱা ববা চাউল কেইটামানকে খাই ল'লে। তেতিয়াহে তেওঁৰ ভোক নাইকিয়া হ'ল।

বৃক্ষ দেৱীৰ বৰ ব্যৰ্থ হোৱাত বমাকান্ত আচৰিত হ'ল। দ্বিতীয় দিনা ৰাতিপুৱাই তেওঁ ভাবিলে যে আজি দ্বিতীয়টো বৰ বিচাৰিব লাগিব। মোৰ ঘৰত সকলো ধৰণৰ সুবিধা হওক। এই বৰ বিচাৰি বমাকান্তই চকু মুদি

ল'লে। আধা ঘণ্টাৰ পাছত তেওঁ চকু মেলি দেখিলে যে তেওঁৰ জৰাজীৰ্ণ জুপুৰীটো আগৰ দৰেই আছে। এইবাৰ বমাকান্ত আচৰিত হ'ল আৰু নিৰাশো হ'ল।

তেনেতে কোনোবাই দুৱাৰত টুকুৰিয়াৰ শব্দ শুনা গ'ল। দুৱাৰ খুলি তেওঁ সমুখত দেখিলে এজন অপৰিচিত ব্যক্তি। মানুহজনে কবলৈ ধৰিলে, “মহাশয়, মই আহিছো আদিত্যপুৰৰ পৰা। আপোনাৰ মামাই মৃত্যুৰ ক্ষণ গণিছে। তেওঁ আপোনাক তৎক্ষণাৎ মাতি পঠিয়াইছে। মোৰ লগতে যাবলৈ কৈছে।”

বমাকান্তই মনতে ভাবি থৈছিল যে যেতিয়ালৈকে বৃক্ষ দেৱীৰ বৰ সফল নহয় তেতিয়ালৈকে তেওঁ ঘৰৰপৰা এখোজো বাহিৰলৈ ওলাই নাযায়। সেয়েহে তেওঁ আগমুৰক ক'লে, “বেয়া নাপাব। মোৰ এটা

ভবি লুকাল। এবাৰ জমিদাৰৰ বাৰীৰ এজোপা ডাঙৰ গছ কাটোতে বমাকান্তক জমিদাৰে দেখিছিল। জমিদাৰৰ ভৃত্য দুজনমানে বমাকান্তক ধৰিব খুজিছিল যদিও বমাকান্ত পলাই আহিবলৈ সক্ষম হৈছিল। তেওঁ ভাবিলে জমিদাৰে তেওঁক শাস্তি দিবলৈকে মাতি পঠিয়াইছে আৰু সেয়েহে হাতত লাঠী লৈ থকা এই দুজন মানুহ পঠিয়াইছে।

কম্পিত মাতেৰে বমাকান্তই ক'লে, “চাওক, মই এতিয়াই আদিত্যপুৰলৈ যাব লাগে। তাৰপৰা ওভতি আহিয়েই মই জমিদাৰক দেখা কৰিম।”

বাতিটো পাৰ হ'ল। বমাকান্তৰ তৃতীয়টো ইচ্ছাও পূৰণ নহল। খঙতে তেওঁ হাতত কুঠাৰ লৈ বৃক্ষ দেৱী বাস কৰা সেই জোপা বৃক্ষৰ কাষ পালেগৈ।

বৃক্ষ দেৱী আৰ্বিভাৱ হৈ বমাকান্তক সুধিলে, “বমাকান্ত, কি হ'ল? হাতত কুঠাৰখন কিয়? মইতো তোমাক তিনিটা বৰ দিলোৱেই।”

“এই তিনিটা বৰৰ এটাও নফলিয়ালে,” এইবুলি কৈ বমাকান্তই গোটেই কথাখিনি সবিস্তাৰে ক'লে।

“এইটো কেনেকৈ সম্ভৱ? তুমি বৰ লাভ নাই কৰা বুলি ক'লেই মই মানি লনে? মইতো তোমালৈ সুস্থানু খাদ্য পঠিয়াইছিলো। আদিত্যপুৰত থকা তোমাৰ মামাৰে মৃত্যুৰ আগতে তেওঁৰ গোটেইগিনি সম্পত্তি তোমাৰ হাতত সপি দিয়াৰ কথা আছিল, কিয়নো তেওঁৰ কোনো সন্তান নাছিল। তেওঁ নিজৰ মহলটোও তোমাক দিয়াৰ কথা আছিল। তেওঁ তোমাৰ ওচৰলৈ এজন মানুহো পঠিয়াই

বৰ জৰুৰী কাম আছে। মামাক ক'বগৈ সেই কাৰণেই মই আপোনাৰ লগত যাব নোৱাৰিলো।

গোটেই বাতি পাৰ হ'ল। বমাকান্তৰ জুপুৰী প্ৰাসাদলৈ পৰিৱৰ্তন নহল। এইদৰে বৃক্ষ দেৱীৰ দ্বিতীয়টো বৰো সফল নোহোৱাত বমাকান্তই বৰ দুখ পালে। তৃতীয় দিনা তেওঁ বহুত ভাবি গুণি বৃক্ষদেৱীৰ পৰা বৰ হিচাপে এক লাখ সোণৰ মুদ্ৰা বিচাৰিলে।

চকুৰ আগত তেওঁ একলাখ সোণৰ মুদ্ৰা নেদেখিলে। দেখিলে হাড়ত লাঠী লৈ থকা ভয়লগা চেহেৰাৰ দুজন মানুহ। তাৰে এজনে বমাকান্তক ক'লে, “জমিদাৰ সূৰ্যনাৰায়ণ ডাঙৰীয়াই আমাক ইয়ালৈ পঠিয়াইছে। তৎক্ষণাত আপোনাক তেওঁৰ ওচৰলৈ লৈ যাবলৈ আমাক আজ্ঞা দিয়া হৈছে।”

এই কথা শুনি বমাকান্তৰ পেটেতে হাত

দিছিল। কিন্তু তুমি নগ'লা। ইয়াত মোৰ দুখ কি?" বৃক্ষদেৱীয়ে ক'লে।

ৰমাকান্তৰ মুখৰ পৰা মাত নোলোৱা অৱস্থা হ'ল। তাৰমানে নিজৰ অজ্ঞানতাৰ বাবেই ৰমাকান্তই বিচৰা দুয়োটা বৰ নফলিয়ালে। নিজৰ ভৰিতে ৰমাকান্তই কুঠাৰ মৰা যেন লাগিল। নিজৰ দুৰ্ভাগ্যক ধিক্কাৰ দি ৰমাকান্তই দুখমনেৰে সুধিলে, "মইতো এক লাখ সোণৰ মুদ্ৰাও বিচাৰিছিলো। সেইখিনিৰো আপুনি মোক নিদিলে কিয়?"

বৃক্ষদেৱীয়ে মিচিকিয়াই হাঁহি ক'লে, "তিনিওটা বৰ যে নফলিয়ালে তাৰ বাবে তুমিয়েই দায়ী। নিজৰ প্ৰাপ্যতকৈ তুমি বেছি বিচাৰিছিল। তোমাৰ লোভ বেছি হৈছিল। সোণৰ মুদ্ৰা দিবলৈকে তোমাক জমিদাৰে মাতি পঠিয়াইছিল। তুমি যে এদিন তেওঁৰ বাৰীৰ এজোপা গছ কাটিছিল, তাৰ তলত জমিদাৰে উপৰিপুৰুষে লুকুৱাই ৰখা এটা তামৰ কলহ পাইছিল। কলহটোত দহ লাখ সোণৰ মুদ্ৰা আছিল। তোমাৰ বাবেই তেওঁ কলহটো পাইছিল। সেয়েহে তাৰে এক লাখ সোণৰ মুদ্ৰা তোমাক দি তেওঁ তোমাক সন্মান যাঁচিব খুজিছিল। কিন্তু তুমি তেওঁক

লগ পাবলৈ নগ'লা। সেয়েহে তোমাক অহংকাৰী বুলি ভাবি তেওঁ এক লাখ সোণৰ মুদ্ৰা দুখীয়া লোকৰ মাজত ভগাই দিলে।"

বৃক্ষদেৱীৰ কথা শুনি ৰমাকান্তৰ অৱস্থা শিল পৰা কপৌৰ দৰে হ'ল। নিজকে কোনো মতে চম্ভালি তেওঁ কন্দনামুৰা হৈ ক'লে, "আই, আকৌ এবাৰ মোক তিনিটা বৰ দিয়ক।"

মূৰ জোকৰি বৃক্ষদেৱীয়ে ক'লে, "এবাৰতকৈ বেছি বৰ দিম বুলি কোৱাৰ ক্ষমতা মোৰ নাই। অজ্ঞানতা, অবিবেচনা আৰু লোভৰ বাবেই তোমাক মই দিয়া বৰ ব্যৰ্থ হ'ল। সৌভাগ্য মানুহৰ জীৱনলৈ এবাৰহে আহে। বাৰে বাৰে নাহে। কিন্তু তোমাৰ ক্ষেত্ৰত এবাৰ নহয়, দুবাৰ নহয়, তিনিবাৰকৈ সৌভাগ্য আহিছিল। এতিয়া তুমি নিজৰ ভাগ্যক ধিয়াই জীৱন কটাব লাগিব। আজিৰপৰা তুমি জংঘলত কেৱল শুকান খৰিহে কাটাব। গছ-গছনিৰ কেতিয়াও একো অপকাৰ নকৰিব। যেতিয়ালৈকে তুমি গছ-গছনি বক্ষা কৰি থাকিব। তেতিয়ালৈকে মোৰ কৃপাত তুমি আৰু তোমাৰ পৰিয়াল ভোকত থাকিব লগীয়া নহয়। সেইটোকে মোৰ আশীৰ্বাদ বুলি ধৰিবা।" এইবুলি কৈ বৃক্ষদেৱী অন্তৰ্ধান হ'ল।

চিক্কিমৰ এটা লোক কাহিনী

দুষ্ট পৰী আৰু দুজনী ধুনীয়া ছোৱালী

ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্ব কোণত পাহাৰীয়া ৰাজ্য চিক্কিম অৱস্থিত। ইয়াক হিমালয়ৰ পাদদেশত অৱস্থিত বুলিয়েই ক'ব পাৰি। পৃথিৱীৰ তৃতীয় সৰ্বোচ্চ শৃঙ্গ কাঞ্চনজংঘাই ইয়াক আগুৰি আছে।

ৰাজ্যখনৰ ভূ-ভাগ সমুদ্ৰ পৃষ্ঠৰ পৰা ৩০০ বৰপৰা ৮,৫৮৫ মিটাৰলৈকে বিভিন্ন উচ্চতাত আছে। মুঠ মাটি কালিৰ এটা ক্ষুদ্ৰ অংশ তহে মানুহৰ বসতি আছে।

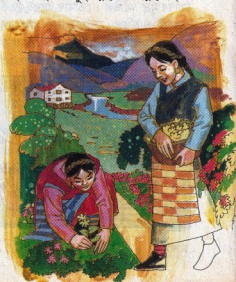
চিক্কিমৰ মুঠ মাটি কালি হ'ল ৭,০৯৬ বৰ্গকিলোমিটাৰ। মুঠ জনসংখ্যা ৫,৪০,৪৯৩। চিক্কিমক উত্তৰে তিব্বতে আগুৰি আছে, পূবে ভূটান, পশ্চিমে নেপাল আৰু দক্ষিণে আছে পশ্চিম বঙ্গ।

কাঞ্চনজংঘাক চিক্কিমত খাংচেন্দজংগা বুলিও জনা যায় আৰু ইয়াৰ লোক সকলে এই শৃংগক পূজা কৰে। তেওঁলোকে এই শৃংগক ঠাইখনৰ মূল উপাস্য দেৱতা বুলি ভাৱে।

তীস্তা চিক্কিমৰ প্ৰধান নদী। গেংটকক ৰাজধানী হিচাবে লৈ চিক্কিমক ভাৰতৰ এখন ৰাজ্য হিচাবে ১৯৭৫ চনৰ ২৬ এপ্ৰিল তাৰিখে স্বীকৃতি দিয়া হয়। তাৰ আগলৈকে, ইয়াৰ শাসক জনক চোগ্যাল বুলি জনা গৈছিল। ইংৰাজী তাৰ চৰকাৰী ভাষা আৰু নেপালী, হিন্দী, চিক্কিমি, আৰু লেপচা আদিও কোৱা হয়।

এটা পাহাৰৰ নামনিৰ এখন ধুনীয়া ঠাইত এক মনোমোহা বাগিছাৰে সৈতে অকণমানি কুটীৰ আছিল। তাত কোমটাৰহাপ আৰু জাৰখৰহাপ নামৰ দুজনী ধুনীয়া ছোৱালী আছিল। কোমটাৰহাপৰ মাত ইমানেই শুৱলা আছিল যে তাই গীত গালে ফুল ফুলিছিল। সৰু ভনীয়েক জাৰখৰহাপে যেতিয়া সঙ্গীতৰ তালে তালে নৃত্য কৰিছিল চান্দি, চুনা আৰু চু-চায়কেও তাইৰ সৈতে নাচিছিল।

বাগিছাখন দেৱতা ৰুমুৰ আছিল। কিছুমান অতি ধুনীয়া আৰু আপুৰুগীয়া ফুলৰ এই বাগিছাখনৰ দুই ভগ্নীয়ে বৰ যত্ন লৈছিল।

সিহঁতে ভূত-প্ৰেতৰ পৰা বাগিছাখন বচাই
 ৰাখিছিল, বিশেষকৈ লিয়াংবাৰৰ ভূতুনী
 টেইনগাপৰ পৰা--তাই মানুহক আক্ৰমণ
 কৰাৰ আগতে সপোনত দেখা দিয়ে। তাই
 যিকোনো ৰূপ ল'ব পাৰিছিল আৰু কোনেও
 তাইৰ যাদু বাধা দিব নোৱাৰিছিল।

এদিন, জাৰখাৰহাপে এটা অদ্ভুত সপোন
 দেখিলে। সপোনত তাই দেখিলে যে তাইৰ
 বায়েকৰ সোনালী গাৰুটো টেইনগাপে কাটি
 লৈ গৈছে। এটা বিকট চিঞৰ মাৰি তাই সাৰ
 পালে। যেতিয়া কোমটাৰহাপে ভনীয়েকৰ
 চিঞৰ শুনিলে ত্ৰয়ো সাৰ পালে।
 দুয়োজনীৰে বৰ দুখ লাগিল। কাৰণ সিহঁতে
 জানিছিল যে অচিৰেই টেইনগাপে সিহঁতক
 আক্ৰমণ কৰিব।

দুয়োজনীয়ে কিনো কৰিচ ভাৰি গুণি
 থাকোতেই এজনী ধুনীয়া ছোৱালীয়ে
 বাগিছাত খোজকাটি ফুৰা দেখিলে।

“সেয়া কোন হ'ব পাৰে। সেয়া
 ছদ্মবেশত টেইনগাপ নহয়তো!” ভয় খাই
 কোমটাৰহাপে ক'লে।

সৰু জনীয়ে লগে লগে তাইৰ সোণালী
 গাৰুটো তুলি ল'লে আৰু ক'লে, “মই
 ভালকৈ জানো। তাই টেইনগাপ। চোৱা,
 তাই কেনেকৈ পোনে পোনে আমাৰ
 ফাললৈকে আহিছে।” তাই গাৰুটো
 জোৰেৰে সাৰটি ধৰিলে।

টেইনগাপ সিহঁতৰ ওচৰলৈ আহি
 সিহঁতৰ কাষতে বহিল আৰু ক'লে, “মই
 ইমান ধুনীয়া ছোৱালী দেখা নাই। লিয়াংবাৰৰ
 পুনু (বজা) তোমালোকৰ প্ৰেমত পৰিছে।
 তেওঁ তোমালোকক বিয়া কৰাব-খোজে। মই
 তোমালোক দুয়োজনীকে তালৈ লৈ যাবলৈ

আহিছোঁ। যদি তোমালোক সোনকালে সাজু
 হোৱা, সন্ধিয়াৰ আগতে আমি সেইখিনি
 পামগৈ।”

“আমি ইয়াতেই সুখী। আমাৰ ৰাণী
 হোৱাৰ কোনো অভিলাষ নাই। ৰাণী হোৱাৰ
 আমাৰ যোগ্যতা নাই। অনুগ্ৰহ কৰি আমাক
 অকলে থাকিবলৈ দিয়া।” কোমটাৰহাপে
 ক'লে।

সিহঁতৰ কথাত টেইনগাপৰ ঋং উঠিল।
 তাই এটা বেয়া উদ্দেশ্য লৈ আহিছিল। তাই
 দেখিলে যে তাই মনে ভবা মতে ন'হল। তাই
 সিহঁতক ভয় দেখুৱালে, “এয়া ৰজাৰ আদেশ।
 তোমালোকে অমান্য কৰিব নোৱাৰা। সাজু
 হোৱা আৰু মোৰ লগত লিয়াংবাৰলৈ আহ।”

দুয়োভগ্নীয়ে ভয় খালে। সিহঁতৰ সন্দেহ
 দূৰ হ'ল যে এই ছোৱালীজনী টেইনহাপেই
 হয়। কোমটাৰহাপে বুদ্ধি এটা উলিয়াই
 ক'লে, “ঋং নাখাবা, তোমাৰ নিশ্চয় ভোক

লাগিছে, কিবা এটা খাই লোৱা ।” তাই তেতিয়া ছোৱালীজনীক এবাতি ‘জ’ আৰু এটা জুইত সেকা ভেৰা খাবলৈ দিলে । ছোৱালীজনীয়ে নিমিষতে সেইখিনি খাই শেষ কৰি আৰু খাবলৈ খুজিলে । সিহঁতে নিজৰ পাকঘৰত থকা সকলো খোৱা বস্তুকেই তাইক খাবলৈ দিলে । মুহূৰ্ত্ততে তাই সকলোখিনি খাই শেষ কৰিলে । দুই বাই ভনীৰ এই কথাত আৰু সন্দেহ নাথাকিল যে এই ছোৱালী-জনীয়েই টেইনগাপ ।

খাই হোৱাৰ পিছত টেইনগাপে আকৌ দুই ভগ্নীত তাইৰ লগত যাবলৈ কটুৰিবলৈ ধৰিলে । কোমটাৰহাপে আৰু অলপ সময় লোৱাৰ বুধি পাঙিলে । তাই ক’লে, “মোৰ অলপ কাম বাকী আছে । পথাৰত হাল বাই গুটি সিঁচিবলৈ আছে ।”

“চিন্তা নকৰিবা, তোমাৰ এইটো কাম মই মুহূৰ্ত্ততে কৰি দিম,” ভূতুনীয়ে ক’লে । তাৰ পিছত তাই কিছুমান যাদুকৰী মন্ত্ৰ মাতিলে

আৰু হাত জোকাৰিলে । আচৰিত, গোটেই পথাৰখন চহোৱা আৰু গুটি সিঁচা হৈ গ’ল । তাৰপিছত তাই দুইজনীকে সাজু হ’বলৈ ক’লে ।

জাৰখৰহাপে বাধা দিক’লে, “কিন্তু মোৰ চাউল খুন্দিবলৈ আৰু কাপোৰ ববলৈ আছে । মই সেইখিনি শেষ কৰি লওঁ তাৰপিছত তোমাৰ লগত যাম । নিজৰ যাদুৰ বলত ভূতুনীয়ে সেইখিনিও নিমিষতে কৰি পেলালে । এতিয়া আৰু সিহঁতৰ তাইৰ লগত যোৱাৰ বাহিৰে গতান্তৰ নাছিল ।

কিছুদূৰ যোৱাৰ পিছত, সিহঁতে এখন নদী পালে । তাৰ পৰা সিহঁতে প্ৰাসাদটো দেখা পালে । প্ৰাসাদটো দেখা পাই দুই বাই ভনীয়ে অলপ সকাহ পালে । “আমি প্ৰাসাদ পাইছেহি আৰু । এতিয়া আৰু আমাৰ একো অনিষ্ট নহয় । বোধকৰোঁ তাই পুনৰ দূত ।” জাৰখৰহাপে ক’লে ।

কিন্তু সিহঁতে ভুল ভাবিছিল । প্ৰাসাদৰ পৰা অলপ দূৰত ভূতুনী বৈ গ’ল । তাই নদীলৈ গ’ল আৰু ক’লে “আঁহা, পুনুক লগ পোৱাৰ আগতে হাত মুখ ধুই লোৱা ।” কোমটাৰহাপে মুখ ধুবলৈ বুলি হাত দুখন আজলি পাতি পানীত ডুৰাইছেহে, টেইনগাপে তাইক এটা মাছলৈ ৰূপান্তৰ কৰি পানীলৈ ঠেলা মাৰি দিলে ।

জাৰখৰহাপে সেয়া দেখি আছিল আৰু ভয়ত কপিবলৈ ধৰিলে । তাই পলাব খুজিছিল, কিন্তু টেইনগাপে তাইক তৎক্ষণাৎ ধৰি পেলালে আৰু ক’লে, “ভয় নকৰিবা, যদি মোৰ কথা শুনা মই তোমাৰ একো অপকাৰ নকৰোঁ ।” তাৰ পিছত তাই নিজেই কোমটাৰহাপৰ ৰূপ ল’লে । “মোক তোমাৰ

বাইদেৱেৰাৰ নিচিনা লগা নাইনে ?” তাই জাৰখাৰহাপক ঠাট্টা কৰিলে । জাৰখাৰহাপৰ মুখৰ মাত হৰিল । টেইনগাপক সাইলাখ তাইৰ বায়েকৰ দৰে লাগিছিল ।

দুয়োজনী পুনৰ প্ৰাসাদৰ ফালে আগবাঢ়িল ভূতুনীয়ে নিজকে কোমটাৰহাপ বুলি পৰিচয় দিলে আৰু জাৰখাৰহাপক নিজৰ দাসী বুলি ক’লে । তাইৰ ৰূপত মুগ্ধ হৈ পুনৰে তাইক সোনকালে বিয়া কৰালে । সিহঁতে সকলো ধৰণৰ ৰাজকীয় সা-সুবিধাৰ মাজত ৰাজ-প্ৰাসাদত বাস কৰিলে আৰু জাৰখাৰহাপে পুৱাৰপৰা গধূলিলৈকে ঘৰৰ সকলো কাম-কাজ কৰিব লগা হৈছিল ।

জাৰখাৰহাপে আবেলি সময়ত পুনৰ ছাগলীবোৰ ঘাঁহনিত চৰাবলৈ নিব লগা হৈছিল । সদায় সন্ধিয়া সময়ত, টেইনগাপে ছাগলীবোৰ গণাৰ ছলেৰে, নিজৰ খক পলুৱাবলৈ দুটা বা তিনিটা ছাগলী খাই পেলায় ।

এদিন, জাৰখাৰহাপে নদীৰ পাৰত ছাগলী চৰাই আছিল । তাই বায়েকৰ কথা ভাচিছিল । তাই বায়েকৰ লগত কথা পতা আৰম্ভ কৰিলে । তাই নিজৰ দৈনন্দিন কামবোৰ বায়েকৰ

আগতে বৰ্ণনা কৰিলে । হঠাতে তাই বায়েকলৈ মনত পৰি উচুপিবলৈ ধৰিলে ।

হঠাতে তাই কোনোবাই নদীৰ পৰা তাইৰ কথা বিলাকৰ সঁহাৰি দিয়া শুনিবলৈ পালে । এইটো আছিল এটা মাছ । জাৰখাৰহাপে গম পালে যে এইটো তাইৰ বায়েক । আৰু কি আচৰিত হঠাতে মাছটো আকৌ তাইৰ বায়েক হৈ পৰিল । দুই বাইভনীয়ে বহুদেৱী কথা পাতিলে । কোমটাৰহাপ ভূতুনীৰ যাদুৰ জালতেই আছিল । তাই পানীৰ তলত এটা মাছ হৈ আছিল আৰু সদায় এঘণ্টা সময়ৰ বাবে পাবলৈ আহিব পাৰিছিল ।

বায়েক জীয়াই আছে বুলি জানি জাৰখাৰহাপে বৰ আনন্দ পালে । তাৰ পিছত সিহঁত সদায় লগ হয় । তাই আজিকালি আগতকৈ বহুত হাঁহি মাতি থাকিবলৈ ল’লে । কাম-কাজবোৰো ৰংমনেৰে কৰে ।

টেইনগাপেও, জাৰখাৰহাপৰ এই পৰিৱৰ্ত্তন মন কৰিলে । “তাই আজিকালি ৰঙিয়াল হৈ থাকে । তাই নিশ্চয় বায়েকক লগ পাইছে । তাই ৰঙিয়াল হৈ থকাৰ সেইটোৱেই একমাত্ৰ কাৰণ হ’ব । কাইলৈ চাব লাগিব ।” তাই ভাবিলে ।

বৌদ্ধ মঠসমূহ

চিক্ৰিমত অনেক বৌদ্ধ মঠ আছে । ৰাজ্যখনত থকা মঠৰ সংখ্যা দূৰৰো অধিক । এই মঠবোৰ চিক্ৰিমৰ বাইজৰ জীৱনৰ অভিন্ন অংগ আৰু তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যত মঠবোৰৰ অনন্য অৱদান আছে । এই মঠ বা গোম্পা বাদ দি চিক্ৰিমৰ কথা ভাবিবই নোৱাৰি । ইয়াৰে বেছিভাগ স্থাপন কৰিছিল নিয়িংমাপা আৰু কাগুয়াপা বংশই ।

পিছদিনা, টেইনগাপে জাৰখাৰহাপক যাবলৈ নিদি নিজেই ছাগলীবোৰ চৰাবলৈ নিলে। তাত গৈ তাই কোমতাৰহাপ দেখা পালে কিন্তু টেইনগাপে ধৰিব পৰা হোৱাৰ আগতেই কোমতাৰহাপে নদীলৈ জাঁপ মাৰি দিলে আৰু আকৌ মাছ হৈ পৰিল।

হতাশ হৈ টেইনগাপ প্ৰাসাদলৈ ঘূৰি আহিল। ইতিমধ্যে বায়েকৰ নিৰাপত্তাৰ কথা চিন্তা কৰি জাৰখাৰহাপে জুপিচাবলৈ ধৰিলে। হিয়া বিদাৰি কান্দিবলৈ ধৰিলে তাই। তেনেতে বাণীক লগ কৰিবলৈ পুনু আহক সেইফালে। তেওঁ কান্দি থকা জাৰখাৰহাপক দেখা পালে। আগতেও তেওঁ তাইৰ মন মাৰি থকা দেখা পাইছিল। তেওঁ ধৰি লৈছিল যে তাইৰ নিশ্চয় কিবা সমস্যা আছে। এতিয়া তেওঁ তাইক সকলো কথা খুলি ক'বলৈ জোৰ কৰিলে।

জাৰখাৰহাপে তেতিয়া তাইৰ কাহিনী ক'বলৈ ধৰিলে। “কি ? ই একেবাৰে অবিশ্বাস্য! তুমি মোক সাঁচ কথা কৈছানে ?” পুনুৱে আকৌ সুধিলে। যদি আপুনি মোক বিশ্বাস নকৰে তেন্তে বাতি ভেৰা বখা ঠাইত লুকাই থাকিব। দেখিব যে তাই দুটামান ভেড়া খাই পেলাইছে। সেয়েহে দিনে দিনে ভেড়া বোৰৰ সংখ্যা ইমান কমি আহিছে।”

সেইদিনা বাতি পুনু সেই ঠাইত লুকাই থাকিল। বাণীক মাজবাতি তালৈ অহা দেখি তেওঁ আচৰিত হ'ল। তাত তাই নিজৰ আচল ৰূপ ল'লে আৰু পূৰ্বা তিনিটা ছাগলী খাই পেলালে। পুনু মনে মনে প্ৰাসাদলৈ ঘূৰি আহিল।

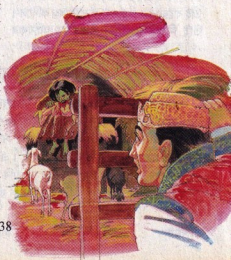
পিছদিনা, তেওঁ প্ৰাসাদৰ ওচৰতে এটা নতুন কোঠা সাজিবৰ বাবে আদেশ কৰিলে।

সুন্দৰকৈ কোঠাটো সজোৱা হ'ল। তাৰ পিছত বিছনাৰ ঠিক তলতে এটা গাঁত খন্দোৱা হ'ল ? আৰু জোঙা অন্তৰে সেইটো ভৰাই দিয়া হ'ল।

পুনু ভুতুনীৰ ওচৰলৈ গ'ল আৰু ক'লে, “মই কেৱল তোমাৰ বাবে এটা নতুন কোঠা সজোৱাইছো। আহাঁচেন এবাৰ চাই লোৱাঁই। টেইনগাপে অকণো সন্দেহ নকৰাকৈ চাবলৈ গ'ল আৰু সুন্দৰ আচৰাৰ দেখি বিস্মৃত হৈ পৰিল।

তাই বিচনাত বহিবলৈ গ'ল। আৰু বহি দিয়াৰ লগে লগে বিচনাখন ভাঙি পৰিল আৰু তাই গাতটোত পৰি গ'ল। জোঙা অন্ত-শস্ত্ৰই তাইৰ দেহ থকা - সবকা কৰিলে।

পুনু আৰু জাৰখাৰহাপ নদীৰ পাৰলৈ গ'ল। তাত তেওঁলোকে কোমটাৰহাপক বাট চাই থকা দেখা পালে। ভুতুনী মৰাৰ লগে লগে তাইৰ যাদুৰ বলো নাইকিয়া হ'ল। পুনুৱে প্ৰকৃত কোমটাৰহাপক বিয়া কৰালে। ভনীয়েকো সদায় আনন্দ মনেৰে ৰাজ-প্ৰাসাদতে থাকিল।

ভাৰতীয়লৈ পুলিতজাৰ বঁটা

গীতা আনন্দ এসময়ত ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰীয় সাঁতোৰ চেম্পিয়ন আছিল। মুম্বাইৰ কেথেড্ৰেল স্কুলত পঢ়ি থাকোঁতে তেওঁ শীৰ্ষ স্থানত আছিল আৰু স্কুলৰ আলোচনীৰ সম্পাদনা কৰিছিল। তাত তেওঁ স্কুলৰ প্ৰতিযোগিতাবোৰৰ বিষয়ে আৰু স্থানীয় বা-বাতৰি লিখিছিল। সাংবাদিকতাৰ প্ৰতি থকা তেওঁৰ আগ্ৰহৰ বাবে তেওঁ নিউয়ৰ্কৰ পৰা প্ৰকাশিত

দ্য ৱাল ষ্ট্ৰীট জাৰ্ণেলতো কাম কৰিবগৈ পাবিছিল। তাত গীতাই যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ শেহতীয়া বিত্তীয় কেলেঙ্কাৰীবোৰৰ বিষয়ে এলানি প্ৰৱন্ধ লিখিছিল। এই প্ৰৱন্ধ সমূহৰ বাবে এই বছৰ এপ্ৰিল মাহত তেওঁৰ নাম সন্মানীয় পুলিতজাৰ বঁটাৰ বাবে ঘোষণা কৰা হৈছে। গীতাই নিজৰ লেখনীসমূহৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ বিশ বছৰৰ আগতে পঢ়া কেথেড্ৰেল স্কুলৰ অধ্যক্ষৰ পৰা পোৱা উৎসাহৰ কথা কৃতজ্ঞতাৰে স্মৰণ কৰিছে।

প্ৰথমখন কিতাপতে পালে অভাৱনীয় ধন

শীলা কুইগলীক আৰু জীয়াই থাকিবৰ বাবে চৰকাৰী সাহায্যৰ প্ৰয়োজন নাই। কিয়নো তেওঁৰ প্ৰথমখন উপন্যাসৰ জৰিয়তে ৰাতিটোৰ ভিতৰতে তেওঁ কোটিপতি হৈ পৰিল। প্ৰায় ত্ৰিশ বছৰৰ আগতে স্বামীৰ পৰিত্যক্ত দ্বাৰা হৈ তেওঁ উপাৰ্জনৰ কোনো পথ দেখা নাছিল। চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা চুন্দৰলেভত তেওঁক এটা থকা ঘৰ দিয়া হৈছিল। তিনি বছৰৰ আগতে ঘৰটো ভাঙি পেলোৱাৰ বাবে তেওঁ গৃহহীন হৈ পৰিছিল। আশ্ৰয় বিচাৰি তেওঁ ইফালৰ পৰা সিফাললৈ ঘূৰি ফুৰিছিল। ঠিক সেই সময়তে তেওঁ “ৰাণ-ফৰ হ’ম” নামৰ এখন উপন্যাস লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। যদিও প্ৰকাশক সকলে বিশেষকৈ প্ৰতিষ্ঠিত প্ৰকাশক সকলে নতুন লেখক লেখিকাৰ গ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰিবলৈ বৰ ইচ্ছুক নহয়, কিন্তু শীলাই তেওঁলোককো আচৰিত কৰি তুলিলে। চাৰিটা আগশাৰীৰ প্ৰকাশনে তেওঁক ২৫০,০০০ ডলাৰ আগধন দিবলৈ ৰাজী হ’ল। অৱশ্যে ৰেণ্ডম হাউচে তাৰ দুগুণ মূল্য দি কিতাপখন প্ৰকাশ কৰাৰ দায়িত্ব লৈ। প্ৰকাশকৰ মতে শীলা এগৰাকী সম্ভৱনাপূৰ্ণ লেখিকা।

গুৰু দক্ষিণা

এসময়ত বজতপুৰ নামৰ এখন চহৰত দ্রোণ নামৰ এজন গুৰু বাস কৰিছিল। তেওঁ এটা ব্যায়ামশালা চলাইছিল। তাত ছাত্ৰসকলক মল্লযুদ্ধ, মুষ্টিযুদ্ধ আদি শিকোৱা হৈছিল। তেওঁ অৱশ্যে এইবোৰ যুদ্ধ বিদ্যা প্ৰদান কৰাৰ পাছত ছাত্ৰসকলক নীতি-শাস্ত্ৰবোৰ শিক্ষা দিছিল। ছাত্ৰসকলৰ ব্যক্তিত্বৰ পূৰ্ণ বিকাশত সহায় কৰাটোৱেই তেওঁৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য আছিল। শিক্ষা সাং কৰি ছাত্ৰসকলে গুৰুক যথাসম্ভৱ গুৰু দক্ষিণা দি তেওঁৰ পৰা আশীৰ্বাদ লৈ ঘৰলৈ উভতি গৈছিল।

বিজয়বাৰ্মা আছিল ত্ৰিপুৰাৰ এজন জমিদাৰৰ পুতেক। তেওঁ গুৰু দ্রোণৰপৰা শিক্ষা লৈছিল। মল্লযুদ্ধত তেওঁ পাৰ্গত হৈ উঠিছিল। গদা ঘূৰোৱাতো তেওঁৰ কোনো সমকক্ষ নাছিল।

এবাৰ পৰশুৰাম নামৰ এজন সহপাঠীয়ে বিজয়বাৰ্মাক মল্লযুদ্ধত পৰাভূত কৰে। পৰশুৰাম আছিল এটা তেনেই দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ সন্তান। এনে এজন সামান্য যুৱকৰ

হাতত পৰাজয় বৰণ কৰিব লগীয়া হোৱাত বিজয়বাৰ্মাৰ আত্মাভিমানত আঘাত লাগিল।

এই কথা অনুভৱ কৰি গুৰু দ্রোণই বিজয়বাৰ্মাক বুজালে, “বাচা, প্ৰকৃত প্ৰতিভাই কোন ধনী, কোন দুখীয়া সেই কথা বিচাৰ নকৰে। পৰশুৰামে এই বিদ্যা শিকিবলৈ কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিছিল আৰু মনোযোগেৰে এই বিদ্যা শিকি প্ৰতিভাৱান হ’ব পাৰিছে।”

কেইদিনমান পাছত বিজয়বাৰ্মা আৰু পৰশুৰাম দুয়ো শিক্ষা সাং কৰাৰ পাছত গুৰুদক্ষিণা দিবলৈ ঠিক কৰিলে। গুৰুৱেনো কি ভাল পাব সেই কথা তেওঁলোকে নিজেই গুৰুক সুধি চালে। তেতিয়া গুৰু দ্রোণই দুয়োকে ক’লে, “মোৰ ওচৰত শিক্ষা লাভ কৰা আটাইবোৰ বিদ্যাৰ্থীৰ ভিতৰত তোমালোক দুজনেই সবাতোকৈ দক্ষ আৰু প্ৰতিভাৱান। মোৰ ওচৰত শিকা বিদ্যা তোমালোকে প্ৰয়োগ কৰা, সেই বিদ্যাত আৰু বেছি দক্ষ হোৱা আৰু নিজৰ কুশলতা আৰু

বঢ়োৱা । প্ৰয়োজন হ'লেই মই নিজেই তোমালোক দুয়োকে লগ ধৰি গুৰু দক্ষিণা বিচাৰিম ।”

চাৰিটা বছৰ পাৰ হ'ল । পিতাকৰ মৃত্যুৰ পাছত বিজয়বাৰ্মা ত্ৰিপুৰাৰ জমিদাৰ হ'ল । জমিদাৰৰ কাম কাজ চম্ভালি লোৱাৰ পাছতো তেওঁ মলযুদ্ধত বিশেষ অভিক্ৰি দেখুৱাই থাকিল । প্ৰতি বছৰে দেশৰ সকলো মল্লযোদ্ধাৰ মাজত তেওঁ এখন প্ৰতিযোগিতা পাতিছিল । যিজন মল্লযোদ্ধাই আন সকলো প্ৰতিযোগীকে পৰাজিত কৰে, তেওঁৰ লগত বিজয়বাৰ্মাই নিজেই প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাত নামিছিল । সেইজন মল্লযোদ্ধাক তেওঁ কৈছিল, “মোক হৰুৱাব পাৰিলে তোমাক যথাযথ সন্মান দিম । কিন্তু মোৰ লগত যি হাৰে তেওঁ আৰু কেতিয়াও মল্লযুদ্ধত ভাগ লোৱা অনুচিত । অৱশ্যে তেওঁক এটা সুখৰ জীৱন নিৰ্বাহৰ বাবে মই সকলো সা-সুবিধা কৰি দিম ।”

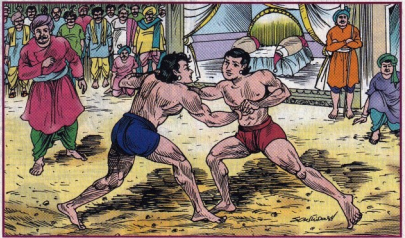
প্ৰতিযোগিতাত জমিদাৰক হৰুৱাব পাৰিলে এবাৰহে সন্মান পোৱা যাব । কিন্তু তেওঁৰ হাতত হাৰিব পাৰিলে গোটেই জীৱন সুখেৰে কটাব পৰা যায় । সেয়েহে সকলো মল্লযোদ্ধাই ভাবিছিল যে জমিদাৰৰ লগত জিকাতকৈ হাৰিব পৰাটোহে বেছি বুদ্ধিমানৰ কাম । ইজনৰ পাছত সিজনকৈ মল্লযোদ্ধা এই প্ৰলোভনৰ চিকাৰ হ'ল । সেয়েহে জমিদাৰৰ লগত পৰাজয়ৰ মহাভাগ্য উদয় হ'ব পৰাকৈ মল্লযোদ্ধাসকলে প্ৰতিযোগিতাত মৰো জীওঁ সোঁ আধিকৈ লাগিছিল, কিন্তু মূৰকত প্ৰতিযোগিতাৰ চূড়ান্ত বিজয়ীজনে যেতিয়া বিজয়বাৰ্মাৰ লগত মল্লযুদ্ধত লিপ্ত হৈছিল,

তেতিয়া জমিদাৰৰ হাতত হৰাটোৱেই তেওঁ ভাল কথা বুলি ভাবিছিল ।

গুৰু দ্বোণই বিজয়বাৰ্মাৰ এই কপট নাটকৰ কথা গম পালে । তেওঁ পৰশুৰামক মাতি পঠিয়ালে আৰু ক'লে, “বিজয়বাৰ্মাই আয়োজন কৰা মল্লযুদ্ধৰ প্ৰতিযোগিতাত তুমিনো আজিলৈকে কিয় এবাৰো ভাগ লোৱা নাই ?”

পৰশুৰামে সৰ্বিনয়ে উত্তৰ দিলে, “গুৰুদেৱ, বিজয়বাৰ্মাই নিজকে এজন মহান মল্লযোদ্ধা বুলি ভাবি গৰ্ব কৰে । প্ৰতিভাৱান মল্লযোদ্ধাক তেওঁ সুখ-সুবিধাৰ প্ৰলোভন দেখুৱাই হেলাৰঙে পৰাভূত কৰি আহিছে । বিজয়বাৰ্মাক হৰোৱাৰ শক্তি মোৰ এতিয়াও আছে, কিন্তু তেওঁক মই হৰুৱাব নোখোজো । কিয়নো এনে কৰিলে তেওঁৰ অহংকাৰৰ ওপৰত মই আঘাত হনা হ'ব আৰু তেতিয়া

তেওঁ খঙতে মহা অখন্তৰ ঘটাৰ পাবে।” গুৰু দ্ৰোণই দেখিলে পৰশুৰামে ঠিকেই কৈছে।

“বিজয়বাৰ্মাৰ কাৰণেই আজি কিমান সক্ষম আৰু প্ৰতিভাৱান মল্লযোদ্ধা এলেহুৱা হ’বলৈ ধৰিছে। তেওঁ লোকে এতিয়া নিজৰ প্ৰতিভাৰ প্ৰমাণ দিবলৈয়ো সাজু নহয়। সুখৰ মায়াজালত আবদ্ধ হৈ তেওঁলোক অকৰ্মণ্য হৈছে।” গুৰু দ্ৰোণই ভাবিলে যে গুৰুদক্ষিণা স্বৰূপে তেওঁ পৰশুৰামৰদ্বাৰাই বিজয়বাৰ্মাক এশিকনি দিব আৰু তেওঁক শুদ্ধ পথলৈ আনিব।

পৰশুৰামক লগত লৈ গুৰু দ্ৰোণ ত্ৰিপুৰালৈ আহিল। পৰশুৰামক বিশ্ৰামগৃহতে থাকিবলৈ কৈ গুৰু অকলেই বিজয়বাৰ্মাক লগ পাবলৈ আহিল। বিজয়বাৰ্মাই গুৰুক সাদৰ অভ্যৰ্থনা জনালে। কুশল-মংগলৰ বাতৰি লৈ গুৰুৱে বিজয়বাৰ্মাক ক’লে, “বাচা, মই আগতেই এদিন কৈছিলো যে মোৰ শিষ্য-সকলৰ ভিতৰত তুমি আৰু পৰশুৰামেই

সবাতোকৈ দক্ষ আৰু প্ৰতিভাৱান। মোৰ এই দুজন শ্ৰেষ্ঠ শিষ্যৰ মাজত এখন মল্লযুদ্ধ চাবলৈ বৰ ইচ্ছা হৈছে। জমিদাৰৰ অহংকাৰ এৰি মোৰপৰা শিকা বিদ্যাৰ যথাযথ প্ৰয়োগ কৰি তুমি পৰশুৰামক পৰাভূত কৰা বাচা।”

বিজয়বাৰ্মাই গুৰুৰ প্ৰস্তাৱ বিনাদ্বিধাই মানি ল’লে। বিশ্ৰামগৃহলৈ ঘূৰি আহি গুৰুৱে সকলো কথা পৰশুৰামক বিৱৰি ক’লে আৰু তেওঁক বুজালে, “পৰশুৰাম, তোমাৰ আৰু বিজয়বাৰ্মাৰ মাজত হ’ব লগীয়া মল্লযুদ্ধত তুমি নিশ্চয় জয়লাভ কৰিব লাগিব। তোমাৰ সেইটোৱেই গুৰুদক্ষিণা হ’ব। কিন্তু তুমি আৰু এটা কাম কৰিব লাগিব। জয়লাভ কৰাৰ পাছত তুমি দৰ্শকসকলক এই ধাৰণা দিব লাগিব যে এইয়া তোমাৰ জয় নহয়, বৰঙ পৰাজয়হে। সেইটো কেনেকৈ সম্ভৱ হ’ব সেই প্ৰশ্ন তুমি মোক নুসুধিবা। মল্লযুদ্ধৰ লগতে মই তোমালোকক লৌকিক জ্ঞান আৰু

নীতিশাস্ত্ৰৰ শিক্ষাও দিছিলো। সময়ত সেই-খিনি বিদ্যা তোমাৰ নিশ্চয় কামত আহিব।”

পিছদিনা বাতিপুৰাই বিজয়বামা আৰু পৰশুৰামৰ মাজত মল্লযুদ্ধ আৰম্ভ হ’ল। বিজয়বামাই ইয়াৰ আগতে কিমানজন মল্লযোদ্ধাক হৰুৱাইছিল, কিন্তু এই সকলোৱেই জানি শুনি সুখৰ আশাত পৰাজয় বৰণ কৰিছিল। কিন্তু পৰশুৰামৰ কথা সুকীয়া আছিল। তেওঁ আছিল এজন প্ৰতিভাৱান মল্লযোদ্ধা। আৰু তেওঁ কোনো সুখৰ আশাত যুদ্ধ কৰা নাছিল। দুয়োজনে নিজ নিজ বিদ্যাৰ যথাযথ প্ৰয়োগ কৰি গ’ল। বাইজে পৰম উৎকণ্ঠৰে এই মল্লযুদ্ধ উপভোগ কৰিলে। কোনোও ধৰিৰ নোৱাৰিলে কোন জিকিব। পৰশুৰামে কোনো শিথিলতা নেদেখুৱালে। বিজয়বামাক হৰুৱাই গুৰুদক্ষিণা দিবলৈ তেওঁ অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিলে। অৱশেষত তেওঁৰ উদ্দেশ্য সিদ্ধি হ’ল আৰু বিজয়বামা পৰাভূত হ’ল।

বিজয়বামা পৰাভূত হোৱা দেখি দৰ্শকৰ মাজত কাঁহ পৰি জীণ যোৱা অৱস্থা হ’ল। তেতিয়া পৰশুৰামে দৰ্শকসকলক প্ৰণাম কৰি ক’লে, “আপোনালোকৰ জমিদাৰ মহান প্ৰতিভাধৰ যোদ্ধা। পৰাজিত হবলৈ মই অনেক

যত্ন কৰিলো, কিন্তু তেওঁ সেইটো হ’বলৈ নিদিলে। তেওঁ বিচৰা নাছিল যে মোৰ দৰে এজন মল্লযোদ্ধা সুখৰ প্ৰলোভনত পৰি পৰাভূত হওক, সেয়েহে তেওঁ নিজেই পৰাজয় স্বীকাৰ কৰিলে। তেওঁহে আচল বিজয়ী।”

বাইজে হৰ্ষধ্বনি কৰিলে। দীঘলকৈ উশাহ টানি বিজয়বামাই ক’লে, “পৰশুৰাম অসাধাৰণ মল্লযোদ্ধা। তেওঁৰ হাতত মই এইয়া দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে পৰাজিত হৈছো। যুদ্ধ বিদ্যাত স্বাৰ্থ আৰু গৰ্বৰ কোনো স্থান নাই। আজিলৈকে মই সুখৰ প্ৰলোভন দেখুৱাই ইজনৰ পাছত সিজনকৈ মল্লযোদ্ধাক হৰুৱাই নিজৰ অহংকাৰত চেকা লাগিবলৈ নিদিলা। আজি মোৰ এজন মহান সহপাঠীয়ে এই অহংকাৰ চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ কৰি দিলে। শুদ্ধ অন্তৰেৰে মই পৰশুৰামক অভিনন্দন জনাইছো।”

দুয়ো শিষ্যৰ পিঠিত থপৰিয়াই গুৰু দ্ৰোণই ক’লে, “তোমালোক দুয়োৰে নিজ নিজ ধৰণে মোক যে উপযুক্ত গুৰুদক্ষিণা দিলা তাত মই বৰ আনন্দ পাইছো। এতিয়াৰে পৰা হ’বলগীয়া মল্লযুদ্ধত কেৱল কুশলতা আৰু প্ৰতিভাৰে স্থান থাকিব। মই আশা কৰো ভৱিষ্যতে সুখৰ প্ৰলোভনত কোনো মল্লযোদ্ধাই এটা আলস্যৰ পথ বাচি নলব।”

ভাৰতৰ বিষয়ে জানি লোৱা

১. পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহেৰুৱে তিনিখন গ্ৰন্থ লিখিছিল। তলত গ্ৰন্থকেইখনৰ নাম আৰু প্ৰকাশৰ চন দিয়া আছে। সেইখিনি মিলোৱা

(ক) Autobiography	(১) ১৯৩৪
(খ) Discovery of India	(২) ১৯৩৬
(গ) Glimpses of World History	(৩) ১৯৪৬

২. মতিলাল নেহেৰুৰ পেচা কি আছিল?

- ক) অধ্যাপক
খ) অধিবক্তা
গ) চিকিৎসক

৬. প্ৰধানমন্ত্ৰী হোৱাৰ আগতে ইন্দিৰা গান্ধী এগৰাকী কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী আছিল। তেওঁ কোন দপ্তৰৰ মন্ত্ৰী আছিল?

- ক) তথ্য আৰু সম্প্ৰচাৰ খ) শিক্ষা
গ) স্বাস্থ্য

৩. এই ফটোখনত পণ্ডিত নেহেৰুৱে কাৰ কাৰ লগত সময় মিলাই আছে?

৭. এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ আইন প্ৰণয়নৰ কৃতিত্ব প্ৰাক্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী ইন্দিৰা গান্ধীৰ। তলৰ কোনখন?

- (ক) জলপথসমূহৰ ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণ
(খ) ভীষা প্ৰকল্পসমূহৰ ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণ
(গ) বেংকসমূহৰ ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণ

৮. ইন্দিৰা গান্ধী দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে কোন চনত প্ৰধানমন্ত্ৰী হৈছিল?

- ক) ১৯৭১ খ) ১৯৭৫
গ) ১৯৮০

(উত্তৰ অহা মাহত)

৩. (৩) পণ্ডিত নেহেৰুৰ ভগ্নী বিজয়লক্ষ্মী পণ্ডিত কোনখন দেশৰ কূটনীতিবিদ আছিল।

- ক) চীন
খ) ছোভিয়েট ৰাচিয়া
গ) আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ

৪. প্ৰধানমন্ত্ৰী হোৱাৰ সময়ত ইন্দিৰা গান্ধীৰ বয়স কিমান আছিল।

- ক) ৪৯, খ) ৫৩, গ) ৫৭

আগষ্ট মাহৰ উত্তৰ

১. ক-৩, খ-১, গ-২

২. ৰামচন্দ্ৰ

৩. বাল গংগাধৰ তিলক, গণেশ চতুৰ্থী

৪. ফটোখন দেৱালী আৰু হলি উৎসৱৰ মিশ্ৰণ। দুয়োটা উৎসৱ বেলেগ বেলেগ মাহত পতা হয়।

৫. খ

গণেশ

হোমগ্নিৰপৰা কালকপী বিকটদৰ্শন সেই
জন্তু ওলাই আহি আকৌ অদৃশ্য হোৱাৰ লগে
লগে কালে বিদ্যাসুৰৰ ৰূপ ধৰি কালপাশক
দলিয়াই পেলালে। কালপাশে চাৰিওফালে
চকৰি ঘূৰাদি ঘূৰি ঘূৰি জুই লগাই দিলে। বীৰ
পৰাক্ৰমেৰে অভিনন্দই তাক আক্ৰমণ
কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি উফৰি পৰিল। তাৰ
ফলত কালপাশ আৰু বেছি ক্ৰুদ্ধ হ'ল আৰু
প্ৰচণ্ড বিক্ৰমেৰে সকলো ধ্বংস কৰি থাকিল।
চকুৰ পচাৰতে সমগ্ৰ লোকত ধ্বংসযজ্ঞৰ সূত্ৰ
পাত হ'ল। তেতিয়া বশিষ্ঠসহ সপ্তঋষিয়ে
ব্ৰহ্মাক সুঁৱৰিলে।

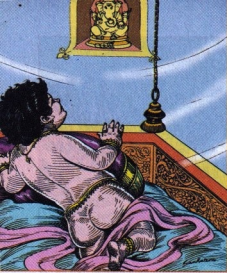
সপ্তঋষিৰ প্ৰাৰ্থনা শুনি আৱিৰ্ভূত হৈ
ব্ৰহ্মাই ক'লে, “চোৱাঁ, কালপাশক স্তব্ধ
কৰিবপৰা ক্ষমতা কাৰো নাই। কালক
একমাত্ৰ গণেশেহে স্তব্ধ কৰিব পাৰিব।” এই

বুলি কৈ সপ্তঋষিৰ সৈতে লগ লাগি ব্ৰহ্মায়ে
গণেশক স্তুতি কৰিলে।

স্বস্তিকা চিন অঁকা আসনত বহা অৱস্থাত
গণেশ আৱিৰ্ভূত হ'ল আৰু সকলো কথা
শুনিলে। তাৰ পাছত গণেশে তেওঁৰ হাতত
থকা পাশা এৰি দিয়াৰ লগে লগে সেই পাশাই
কালপাশক এটা পৰৱাক ধৰাৰ দৰে খপ্‌কৈ
ধৰি আনি গণেশৰ আগত উপস্থিত কৰিলে।

কাল অতিপাত ক্ৰুদ্ধ হ'ল আৰু বিদ্যাসুৰৰ
ৰূপ লৈ তাৰ কালদণ্ড জোকাৰি থাকিল।
কালৰ কালমূৰ্তি দেখি গণেশে তেওঁৰ নিজৰ
হাতত থকা অংকুশ কাললৈ এৰিলে আৰু
অংকুশে বিদ্যাসুৰক বিন্ধ কৰাৰ লগে লগে
বিদ্যাসুৰে সেই কষ্ট সহ্য কৰিব নোৱাৰি সেইহে
সেইহে গণেশৰ চৰণত শৰণ ল'লেহি।

কিছু গণেশে কালকপী বিদ্যাসুৰক ক্ষমা

তোমাৰ কোনো ভক্তক মই কেতিয়াও আমনি নিদিওঁ । মই আমনি নিদিলে কদাপি তেওঁলোকৰ বিঘ্ন সৃষ্টি নহ'ব, ব্যাধিয়ে আক্ৰমণ নকৰিব ।” এই বুলি কৈ কালে বিদায় লৈ গুচি গ'ল ।

এই ঘটনাৰ পাছত গণেশৰ ভক্তসংখ্যা অসংখ্যাত বৃদ্ধি হ'ল । গণেশ যে প্ৰকৃততেই বিঘ্ননাশকাৰী সেই কথাটো সৰ্বলোকে খাটাংকৈ জানিলে । তেতিয়াৰপৰা যিকোনো শুভ কাৰ্য্যৰ আৰম্ভণীতে দীৱাৰ ওপৰত স্বস্তিকা চিন আঁকি, পিহা হালধি সানি লৈ, গণেশৰ মূৰ্তিক পূজা কৰাৰ প্ৰথা সকলোতে প্ৰচলিত হ'ল ।

এই কাহিনী কোৱাৰ অন্তত পাৱন মিশ্ৰই ক'লে, “কালক সেও মনোৱাৰ ক্ষমতা যে গণেশৰ আছে সেই কথা বিশ্বাস কৰা লোকসকলে যিকোনো বিষয়ত অতি সহজতে বিজয়ী হ'ব পাৰে ।”

আন এদিন এজনী সৰু ছোৱালীৰ নেৰানেপেৰা অনুৰোধত গণেশৰ মূৰ্তিৰ আগত বহি প্ৰাৰ্থনাৰতা এগৰাকী সুন্দৰী নাৰীৰ কাহিনী পাৱনমিশ্ৰই ক'বলৈ ধৰিলে:

এহাল পুণ্যৱান দম্পতি বিদ্যেশ্বৰৰ ভক্ত আছিল । তেওঁলোকৰ এজনী ছোৱালী উপজিল । যিটো কোঠাত ছোৱালীজনী উপজিছিল, সেইটো কোঠাতে গণেশৰ এটি মূৰ্তি আছিল । কেঁচুৱা ছোৱালীজনীয়ে ভূমিষ্ঠ হোৱাৰ লগে লগেই গণেশৰ মূৰ্তি দেখা পাই অপলক দৃষ্টিৰে সেই মূৰ্তিলৈ চাই ব'ল ।

এই ছোৱালীজনীৰ নাম সুন্দৰী । তাই দেখাত সঁচাকৈয়ে সুন্দৰী আছিল । তাই

নকৰিলে । তেওঁ তাক ভৰিৰে গছকি থাকিল । তেতিয়া বিঘ্নাসুৰৰপৰা ওলাই আহি, গণেশক প্ৰণাম কৰি কালে ক'লে, “হে গণেশ প্ৰভু, তোমাৰ মহাবিশ্ব পাশাৰ আগত কালপাশৰ শক্তি তেনেই তুচ্ছ । তোমাৰ অংকুশে সমগ্ৰ বিশ্বক অধীন কৰি ৰাখিব পাৰে । তোমাৰ অংকুশৰ আগত মোৰ কালদণ্ড তুচ্ছাতুচ্ছ । তোমাৰ বাহনে পৰ্বতৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিব পাৰে । হে প্ৰভু ! মোক ক্ষমা কৰা ।”

গণেশে ক'লে, “তুমি আনৰ কথাৰে চালিত হৈ এই বিপদ মাতি আনিল।”

কালে তলমূৰ হৈ নিজৰ কাণত নিজেই ধৰি ক'লে, “কিয় যে মোৰ এনে দুৰ্বুদ্ধি হ'ল, কিয় সেই চকুচৰহা ইন্দ্ৰৰ কথাত চালিত হ'লোঁ--ক'ব নোৱাৰোঁ । আজিৰপৰা, তোমাৰ আগত প্ৰতিজ্ঞা কৰি কৈছোঁ,

যিমানৈই ডাঙৰ হয়, সিমানৈই সুন্দৰী হয় ।
এইদৰে এদিন তাই বিবাহযোগ্য হৈ উঠিল ।
তাই আছিল তীক্ষ্ণ বুদ্ধি সম্পন্ন । পৰৱৰ্তী-
কালত তাইৰ নামকৰণ হ'ল--জ্ঞানসুন্দৰী ।

জ্ঞানসুন্দৰীৰ সৌন্দৰ্য্য সম্পৰ্কে নানান
কথা বহু দূৰ-দূৰণিলৈকে বিয়পি পৰিছিল ।
তাইৰ ৰূপ দেখি বহুতেই বহুত কথা কৈছিল ।
পদুম, মৰ্ত্যভূমিৰ দেৱকন্যা আদি বিশেষণেৰে
বিভূষিতা হৈছিল তাই । অসংখ্য ধনী
পৰিয়ালৰ ল'ৰাহঁতে তাইক বিবাহ কৰাবলৈ
চেষ্টা কৰিছিল ।

এদিন দেশৰ বজায়ে জ্ঞানসুন্দৰীক বিয়া
কৰাবলৈ ৰাজধানীৰপৰা দলেবলে
জ্ঞানসুন্দৰীহঁতৰ ঘৰলৈ বুলি বাওণা হ'ল ।

সুন্দৰীয়ে প্ৰতিদিন নৈত স্নান কৰিছিল ।
নৈৰ পাৰত থকা গণেশৰ মূৰ্তিৰ আগত বহি
পূজা কৰি প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল আৰু কৈছিল :
হে বিদ্যেশ্বৰ, ওপজাৰেপৰাই মই তোমাক
দেখি আহিছোঁ, জানি আহিছোঁ । তোমাৰ
প্ৰতি মোৰ বিশ্বাস তথা আস্থা অপৰিসীম ।
সংসাৰ শ্ৰোতৰ সৈতে উটি-ভাহি ফুৰাৰ ইচ্ছা
মোৰ সমূলি নাই । মোক এতিয়াই বুঢ়ী কৰি
দিয়া । মোৰ একমাত্ৰ সম্পদ হওক জ্ঞান-
এয়ে মোৰ অন্তৰৰ বাসনা । যিহেতুকে এই
মৰ্ত্যভূমিত মই জন্ম লৈছোঁ, সিহেতুকে
যিখিনি কাম মোৰ দ্বাৰা কৰোৱাই লোৱা ।
এতিয়া মোক বুঢ়ী কৰি দিয়া । এই বুলি কৈ
কৈ জ্ঞানসুন্দৰী ধ্যানমগ্না হ'ল । আৰু এক
অভূতপূৰ্ব দৃশ্য দেখি অন্যান্য স্নানাধীসকল
ভীত বোমাঞ্চিত হ'ল ।

স্নানাধীসকলে দেখিলে যে মুহূৰ্ত্তৰ ভিতৰতে

জ্ঞানসুন্দৰীৰ ক'লীয়া মেঘৰ দৰে ক'লা
কেশদাম বগলীৰ পাখী যেন বগা হৈ পৰিল ।
তাইৰ পৃষ্ঠ মুখখন সোটেৰা হৈ পৰিল । মাত্ৰ
কেইমুহূৰ্ত্ত মানব আগৰ গাভৰুজনী অলৰ বুঢ়ী
যেন হৈ পৰিল ।

“আই সুন্দৰী আই মোৰ, তোৰ এনে দশা
কেনেকৈ হ'ল এ আই ?” সুন্দৰীৰ পিতৃ-
মাতৃয়ে কান্দি কান্দি সুন্দৰীক সুধিলে ।

তেওঁলোকক সান্ত্বনা প্ৰদান কৰি সুন্দৰীয়ে
ক'লে, “মই আই নহওঁ, মই এতিয়া আইতাহে ।
তোমালোক কিয় ইমান শোকাৰ্ত হৈছা ?
তোমালোকে আনন্দহে প্ৰকাশ কৰা উচিত
আছিল । বিদ্যেশ্বৰ গণেশৰ অসীম অনুগ্ৰহত
তোমালোকৰ ঘৰত জন্মগ্ৰহণ মোৰ আজি
সাৰ্থক হ'ল । মোতকৈ যিসকলৰ জ্ঞান কম,
এতিয়াপৰা মই সেইসকলৰ মনত জ্ঞান সঞ্চাৰ
কৰিব পাৰিম । আৰু মোতকৈ অধিক জ্ঞানী

সকলৰপৰা মই জ্ঞান আহৰণ কৰিব পাৰিম । যিসকলৰ জ্ঞান একেবাৰে নাই, তেওঁ-লোকক মই শিশুৰ দৰে ভাবিম । তেওঁলোক হ'ব মোৰ আদৰ্শীয় শিশু । মই হ'ম তেওঁলোকৰ মৰমৰ আইতাৰ । আজিৰ এই দিনটোতে মই জন্মগ্ৰহণ কৰিছিলোঁ । আজিৰেপৰাই মই পৰিভ্ৰমণৰ সূচনা কৰিলোঁ।” এইবোৰ কথা কৈ সুন্দৰী ব'ল । তাৰ পাছত গছৰ ঠাৰি এডাল হাতত লৈ ক'লে, “মই আগবাঢ়ি গৈছোঁ, মোক আশীৰ্বাদ কৰা ।”

এনেতে দেশৰ ৰজাই, যিজন ৰজাই জ্ঞানসুন্দৰীক বিয়া কৰাবলৈ ওলাইছিল, তেওঁ সদলবলে ওলালহি তাত । ৰজাক বৃদ্ধ সুন্দৰীয়ে ক'লে, “হে ৰজা, তুমি প্ৰজাবৰ্গৰ ধন-প্ৰাণ ৰক্ষাকাৰী । সামান্য এজনী ছোৱালীক লৈ যাবলৈ ইমান দলবল লৈ

ওলাইছাহি কিয়? তুমি প্ৰকৃততে ৰজানে ডকাইত কোৱাচোন ?”

বৃদ্ধাৰ কথা শুনি ৰজা মদৰুৱা পৰিল । তেওঁ তৎক্ষণাত্ মুকুট আৰু তৰোৱাল মাটিত নমাই থ'লে । তাৰ পাছত ৰজাই বুঢ়ী আইতাকক প্ৰণাম কৰি ক'লে, “আপুনি ভাগ্যৱতী, পুণ্যৱতী । আপোনাক দৰ্শন কৰি মোৰ জন্ম সাৰ্থক হ'ল, মোৰ অজ্ঞানতা গুচিল । এতিয়াৰপৰা মই আৰু ৰজা হৈ নাথাকোঁ, মই হ'ম প্ৰজাৰ সেৱক ।”

বৃদ্ধা আইতাকে মিচিকীয়াই হাঁহি মাৰি ক'লে, “ৰজা, সেৱক হ'ম বুলিলেই সেৱক হোৱা নাযায় । ক্লিষ্ট-পিষ্ট প্ৰজাবৰ্গৰ সেৱা কৰা বৰ উজু কাম নহয় । তেওঁলোকৰ সেৱা মই কৰিম, তুমি প্ৰজাবৰ্গক শিক্ষিত কৰাৰ কাম কৰি থাকাঁ আমাক বিঘ্ৰেশ্বৰে সহায় কৰিব ।”

এই কথা কোৱাৰ পাছত সেই বুঢ়ী আইতাকে হাতৰ লাখুটিডালৰ ওপৰত ভৰ দি দি আগুৱাই গ'ল । তাৰ পাছত তেওঁ জ্ঞানপীঠলৈ গৈ পীঠাধিপতিক নমস্কাৰ কৰি ক'লে, “হে জ্ঞানাধিপতি, দয়া কৰি মোৰ মাজত জ্ঞান সঞ্চাৰ কৰক ।”

পীঠাধিপতিয়ে সংকোচেৰে ক'লে, “মা, তুমি নাৰী, কিহৰ বাবে তোমাক ইমান জ্ঞানৰ আৱশ্যক হৈছে ?”

বৃদ্ধাই ক'লে, “হে জ্ঞানাধিপতি, পানী আৰু প্ৰদীপৰ পোহৰ কেৱল পুৰুষসকলেই ব্যৱহাৰ কৰেনে ? নাৰীয়ে ব্যৱহাৰ নকৰে জানো ? অন্ধৰ হাততো প্ৰদীপ থাকিলে সেই প্ৰদীপৰ পোহৰ আনে নাপায়নে ? কেৱল পুৰুষেইহে ‘মই’ নে ? নাৰী কিয় নহয় ? এই

জগতৰ সকলো বিষয়ৰ গুৰিত যে কেৱল এজনহে আছে-সেই কথা আমি নাজানোনে?”

জ্ঞানধিপতিয়ে ক'লে, “হে মহীয়সী নৰী, জ্ঞানপীঠত অৱস্থানৰ যোগ্যতা যে মোৰ নাই, সেই কথা আজিহে উপলব্ধি কৰিলোঁ। এই আসন অলংকৃত কৰাৰ যোগ্যতা কেৱল আপোনাৰহে আছে।”

বৃদ্ধা আইতাকে ক'লে, “যিকোনো পীঠ বা মঠৰ আৱশ্যকতা আছেনে? তাতকৈ গাঁৱে-ভূঞা ঘূৰি ঘৰি অজ্ঞজনক শিক্ষিত কৰি তুলিলে অধিক কাম কৰা নহ'বনে? কেৱল বজাইহে পঞ্চবাঞ্জন খাব, প্ৰজাই কেতিয়াও নাখাবনে?”

পীঠধিপতিয়ে মূৰ দোঁৱাই ক'লে, “আপুনি ঠিকেই কৈছে, মোবো এই মত।”

তাৰ পাছত বৃদ্ধাই আকৌ খোজ ল'লে। বাটত এটা কুঁৱাৰ পাৰত কেইগৰাকীমান মহিলাই চিঞৰ-বাখৰ কৰি আছিল। এজনীয়ে চিঞৰি কৈছিল : “আগতে অহাজনীয়ে আগতে পানী ল'ব পাৰিব। আন এজনীয়ে লগে লগে ক'লে, “সেইবোৰ কথা মই নুশুনো। মই আগতে লৈ যাম। আগতে আহিলোঁ নে পাছত-সেই কথাৰ আগ-পাছ বিচাৰ কৰাৰ তোমালোক কোন?”

অলপমান আঁতৰত থিয় হৈ এজনী ছোৱালীয়ে কৈ আছিল, “আই, মোক অলপ পানী খাবলৈ দিবানে? পিয়াহত অষ্ট-কষ্ট

শুকাই গ'ল মোৰ ।” একেলগে কেইজনী
মানে কৈ উঠিল সেই ছোৱালীজনীক,
“আঁতৰহ, আঁতৰ হ, গুচ-এইফালে নাহিবি।”

ইহঁতৰ কথা শুনি ছোৱালীজনী হঠাৎ
মাটিত বাগৰি পৰিল ।

ঠিক তেতিয়াই বৃদ্ধা আইতাকে তেওঁৰ
পানীৰে ভৰ্তি হৈ থকা লোটাটোৰপৰা
ছোৱালীজনীক পানী খুৱালে, আৰু পাছত
তেওঁৰ পানী খালে । দৃশ্য দেখি কুঁৱৰ পৰত
থিয় হৈ থকা মহিলা এগৰাকীয়ে ক'লে, “এ
বুঢ়ী, এই সৰু জাতে ছুই দিয়া পানী খালা যে
তোমাৰ জাত-পাত নাইনেকি ?”

বৃদ্ধাই সিহঁতক ক'লে, “আচল কথা কি
জানা, এই বস্তু মোৰ ওচৰত নাই, “জাত নাই
পাত নাই একো নাই । আৰু পানীৰ কথা যদি
কোৱা-ক'ৰ পানী শুদ্ধ কোৱাচোন ? ক'ৰ পানী
কলৈ যায়-নাযায় তাৰ ঠিকনা আছেনে? এটা
কাম কৰা । তোমালোকে পানী আমাৰ কাৰণে
থৈ দিয়া, আৰু তোমালোকে বৰঞ্চ পানীৰ সলনি
গাখীৰকে খোৱা ।”

বুঢ়ীৰ এই কথা আটাইকেইজনীয়েই
উপলব্ধি কৰিলে । সিহঁতৰ জ্ঞানোদয় হ'ল ।

বৃদ্ধা আইতাক আকৌ আগ বাঢ়িল । গৈ
গৈ এঠাইত বলিদান আয়োজন কৰা দেখা
পালে । বলিদান কৰাৰ আগতে সকলোৱে
দেৱীলৈ প্ৰাৰ্থনা কৰিছে । এনেতে বৃদ্ধাই
দেৱীমূৰ্তিৰ সমুখলৈ আহি ক'লে, “হে দেৱী!
তুমি প্ৰাণীহত্যাকাৰীহঁতৰ মাতৃনে? তুমি
সিহঁতক এই দুৰ্ঘোৰ অনায়াস কাম কৰিবলৈ
কৈছানে?”

বুঢ়ীয়ে এই কথা কোৱা শুনি হতৰে ঋং
উঠিল আৰু ক'লে, “হেই বুঢ়ী, এইদৰে বেবে
বিবান্ধ নৰকিবা । দেৱীয়ে ডম্ব কৰিব ।”

“হয় নেকি । দেৱীয়ে তেওঁৰ ভক্তহঁতৰ পৰা
ৰ্চেট খাইছে নেকি? কোনো মাতৃয়ে নিজৰ
সন্তানক বাক হত্যা কৰেনে? তোমালোকে
দেৱীক যদি ভক্তি কৰিছা, তেন্তে ভয় খাইছা
কিয়? মাতৃক ভয় কৰিবলগীয়া কি আছে?
তোমালোকে তোমালোকৰ জন্মদাত্ৰী মাতৃক
এইদৰে ভয় কৰানেকি? যদি নহয়, তেনেহ'লে
এই দেৱীক আচলতে তোমালোকে মাতৃ বুলি
ভবা নাই, ভবাৰ ভাওহে জুৰিছা ।”

এই বুলি কৈ কৈ বৃদ্ধা আইতাকে সিহঁতৰ
মন পৰিৱৰ্তন কৰিলে ।

ৰাজকুমাৰীৰ চন্দ্ৰমামা

বহু দিনৰ আগতে ৰাজস্থানৰ এখন নগৰত লীলারতী নামৰ এজনী আঠবছৰীয়া ৰাজকুমাৰী আছিল। এবাৰ তাই বহুত মিঠাই একেলগে খাই পেলোৱাত তাইৰ গাটো খুব বেয়া লাগিবলৈ ধৰিলে।

ৰাজবৈদ্যই আহি তাইক চালেহি। তৰপিছত তেওঁ ৰজাক মাতি পঠিয়ালে। ৰজাই কোঠাটোত প্ৰবেশ কৰিয়েই ৰাজকুমাৰীক কোলাত তুলি ললে আৰু ভয়ে ভয়ে ৰজাই তাইক সুধিলে, “আই, তোমাক কিবা লাগে নেকি বাৰু?”

“অঁ দেউতা, মোক চন্দ্ৰমামা লাগে। চন্দ্ৰমামাক আনি দিলেহে মই ভাল হৈ উঠিম। তেতিয়াহে মই বিচনাৰ পৰা উঠি লৰৰি ঢাপৰি ফুৰিম।” লীলারতীয়ে থুনথুনাই ক’লে।

সেই সময়ৰ ৰজাসকল বৰ অহংকাৰী আছিল। জীয়েকে চন্দ্ৰমামাক আনি দিব লাগে বুলি কোৱাৰ লগে লগে ৰজাই দস্তাবে ক’লে, “ইমান সৰু কথাটি লৈয়েই নৰিয়াত পৰিব লাগেনে আই। তুমি চিন্তা নকৰিবা, চন্দ্ৰমামা তোমাৰ হাতত আনি দিমহি।”

সেনাপতি ৰাজসভালৈ অহাৰ লগে লগে ৰজাই ক’লে, “ৰাজকুমাৰী লীলারতীয়ে চন্দ্ৰমামাক বিচাৰি আছে। সেইটো পালেহে হেনো তাই নৰিয়াৰ পৰা উঠিব। কাইলৈৰ ভিতৰতে তুমি যেনেতেনে চন্দ্ৰটো আনি দিব লাগিব। এইটো মোৰ আজ্ঞা।”

“চন্দ্ৰমামা!” নিজৰ আশ্চৰ্যতা প্ৰকাশ কৰি সেনাপতিয়ে ক’লে, “মহাৰাজ, আজিলৈকে ৰাজকুমাৰীয়ে যিহকে বিচাৰিছে তাকে আনি দিছো। হাতীৰ দাঁত, ময়ূৰ, বান্দৰ, ৰত্ন মাণিক্য আদি তাই যিহকে বিচাৰিছে আটাইবোৰ আনি দিছো। কিন্তু চন্দ্ৰমামাক আনি দিয়াটো মোৰ পক্ষে সম্ভৱপৰ নহ’ব। আকাৰত চন্দ্ৰটো ৰাজকুমাৰীৰ কোঠাতকৈ সাত গুণ ডাঙৰ। চন্দ্ৰটো তামেৰে নিৰ্মিত। এনে এটা গধুৰ চন্দ্ৰ লৈ অহা অসম্ভৱ। অনুগ্ৰহ কৰি মোক ক্ষমা কৰক।”

সেনাপতিৰ এই উত্তৰ শুনি ৰজাই খঙতে ক’লে, “তৎক্ষণাৎ মোৰ চকুৰ আগৰ পৰা আতৰ হোৱা। ৰাজসভাৰ যাদুকৰক মোৰ ওচৰলৈ পঠিয়াই দিয়াগৈ।”

আপুনি মোৰ বাবে কি কি কাম কৰি আহিছে, সেইবোৰৰ হিচাপ দিব নালাগে। বাজকুমাৰীক চন্দ্ৰমামাক আনি দিবলৈ আপুনি গণিতশাস্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰি কিবা এটা কৰক।”

অলপ সময় ধৰি গণিতজ্ঞই এটা হিচাপ কৰিলে। তাৰপাছত তেওঁ ক’লে, “মহাৰাজ, চন্দ্ৰটো আমাৰ পৰা তিনি হাজাৰ যোজন দূৰত্বত আছে। ৰূপৰ মুদ্ৰাৰ দৰে চিকমিকাই থকা চন্দ্ৰটো বালি আৰু চূণৰ মিশ্ৰণেৰে তৈয়াৰী। কেৱল এইয়ে নহয়। চন্দ্ৰটো আকাশত ইমান টানকৈ আঠা লাগি আছে যে তাক একবাই অনাটো অসম্ভৱ। কেৱল মইয়েই নহয়, পৃথিৱীৰ আন কাৰোৱেই চন্দ্ৰটোক লৈ অহাৰ ক্ষমতা নাই। দয়া কৰি আপুনি মোক ক্ষমা কৰক।”

ৰজাৰ মুখমণ্ডলত ক্ৰোধৰ চিন বিৰিঙি উঠিল। গণিতজ্ঞক তাৰপৰা পঠিয়াই ৰজাই ৰাজসভাৰ বিদূষকক মাতি পঠিয়ালে আৰু ৰাজকুমাৰীৰ নৰিয়াৰ কাৰণ বুজাই ক’লে, “চন্দ্ৰমামা পৃথিৱীৰপৰা কিমান দূৰত আছে সেই বিষয়ে সেনাপতি, যাদুকৰ আৰু গণিতজ্ঞৰ বেলেগ বেলেগ মত।”

বিদূষকে আচৰিত হৈ ক’লে, “মহাৰাজ, বৰ আচৰিত কথা। আপুনি কোৱা তিনিও-জনেই মেধাৱী লোক। হয়তো তেওঁলোকৰ কথাই সচাঁ হ’ব পাৰে। কিন্তু আন সকলো মানুহে কি ভাবে তাক জনাতকৈ, ৰাজকুমাৰীৰ এই বিষয়ে ধাৰণা কি সেইকথাহে আমি প্ৰথমে জানি লব লাগিব। তাইনো চন্দ্ৰটো কিমান ডাঙৰ, কিমান দূৰৈত আছে ইত্যাদি কথাবোৰ কেনেকৈ ভাবে সেইটোহে আমি জানিব লাগিব।”

যাদুকৰ তৎক্ষণাত ৰজাৰ ওচৰ পালেহি। ৰজাৰ আজ্ঞা সৰ্বিস্থাৰে শুনাৰ পাছত তেওঁ ক’বলৈ ধৰিলে, “মহাৰাজ, ৰাজকুমাৰীক সম্ভট কৰিবলৈ মই যে কিমান যাদু নেনেদেখুৱালো! সাত প্ৰকাৰৰ অদ্ভুত জোতা, মন্ত্ৰদণ্ড আদি কত কি যে নিদিলো! কিন্তু চন্দ্ৰটো বিচাৰিলেই লৈ আনিব কোনেও নোৱাৰে। চন্দ্ৰটো আমাৰ পৰা চাৰি হাজাৰ যোজন দূৰত আছে। ইয়াৰ বাহিৰেও, তাৰ আকাৰ ৰাজ প্ৰাসাদতকৈ দহ গুণ ডাঙৰ। অনুগ্ৰহ কৰি মোক ক্ষমা কৰক।”

যাদুকৰৰ উত্তৰত অসম্ভট আৰু ক্ৰোধাম্বিত হৈ ৰজাই তেওঁক তৎক্ষণাত গুচি যাবলৈ ক’লে, আৰু ৰাজসভাৰ গণিতজ্ঞ-জনক মাতি পঠিয়ালে। তেওঁ আহি ৰজাৰ কোঠাত প্ৰবেশ কৰাৰ লগে লগে ৰজাই ক্ৰোধ মিহলি স্বৰেৰে ক’লে, “কিমান বছৰৰপৰা

এইবুলি কৈ বিদূষক ৰাজকুমাৰীৰ বিচনাৰ ওচৰ পোৱাত, ৰাজকুমাৰীয়ে উৎকণ্ঠাবে সুধিলে, “চন্দ্ৰমামাক লগত আনিছানে?”

“সেইটো লৈ অনাটো মোৰ বাঁও হাতৰ খেল। কিন্তু তাৰ আগতে চন্দ্ৰটো কিমান ডাঙৰ, কিমান দূৰৈত আছে আৰু চন্দ্ৰটো কিহেৰে তৈয়াৰী সেই বিষয়ে তুমিনো কি ভাবা সেইটো মই আগতে জানিব লাগিব।” বিদূষকে ক’লে।

“এইখিনি কথাকে আগতে মোক কোনোবাই সোধাহেঁতেন মই কৈ দিলো হয়। চন্দ্ৰমামা মোৰ কাণফুলিযোৰৰ সমান। খিড়িকীৰ বাহিৰত থকা গছডাল যিমান ওখ চন্দ্ৰমামাও সিমান ওপৰত থাকে। কেতিয়াবা মই চন্দ্ৰমামাক গছৰ ডালৰ মাজত লাগি ধৰাও দেখিছো। আৰু খুব জিলিকি থাকে। নিজিলিকিবনো কয়, কয়নো চন্দ্ৰমামা সোণেৰে তৈয়াৰী।” ৰাজকুমাৰীয়ে ক’লে।

“ঠিক আছে ৰাজকুমাৰী। মই বুজি পালো। আজি ৰাতিয়েই মই গছজোপাত উঠি থাকিম আৰু গছৰ ডালবোৰত চন্দ্ৰমামা লাগি ধৰোতেই মই তাক তললৈ লৈ আহিম।” বিদূষকে ৰাজকুমাৰীক আশ্বাস দিলে। বিদূষকে তৎক্ষণাত্ ৰজাৰ সোণাৰী জনক মাতি পঠিয়ালে আৰু ৰাজকুমাৰীৰ কাণফুলিতকৈ সামান্য ডাঙৰ সোণৰ এটি চন্দ্ৰমামা বনাই আনিবলৈ ক’লে।

সোণাৰীয়ে এডাল সৰু সোণৰ হাৰত সেইটো লগাই দি বিদূষকক দিলে আৰু তেওঁক সুধিলে, “কথা কি? আপোনাক এইটো লাগে কিয়?”

“তুমি নেদেখা নেকি হে, এইটো চন্দ্ৰমামা নহয় জানো?” বিদূষকে হাঁহি মাৰি ক’লে।

“কিন্তু চন্দ্ৰমামাতো থাকে তিনি ষোজন দূৰত্বত। তাতে চন্দ্ৰ কাঁচেৰে তৈয়াৰী। আৰু লগতে চন্দ্ৰ গোলাকাৰ।” সোণাৰীয়ে ক’লে।

বিদূষক পোনে পোনে ৰাজকুমাৰীৰ ওচৰলৈ গ’ল আৰু তেওঁ বনোৱাই অনা চন্দ্ৰমামা ৰাজকুমাৰীৰ হাতত দিলেহি। তাকে দেখি ৰাজকুমাৰী আনন্দত আত্মহাৰা হ’ল। পিছদিনাই ৰাজকুমাৰী সুস্থ হৈ উঠিলে আৰু বাগিচাত গৈ খেলা ধূলা কৰিবলৈ ধৰিলে।

কিন্তু ৰজাই মনতে ভাবিলে যে এইখিনি কবি ৰাজকুমাৰীয়ে বিচৰা চন্দ্ৰমামাৰ সমস্যা সমাধান কৰিব পৰা নগ’ল। তেওঁ ভাবিবলৈ ধৰিলে যে আন্ধাৰ অহাৰ লগে লগে যেতিয়া আকাশত চন্দ্ৰটো দেখা পোৱা যাব তেতিয়া ৰাজকুমাৰীয়ে গম পাব যে তাইৰ হাতত থকা চন্দ্ৰটো নকল চন্দ্ৰহে। তেতিয়া আকৌ ৰাজকুমাৰী অসুস্থতাত ভুগিব।

বজাই তেওঁৰ সন্দেহৰ কথা বিদূষকক বিবৰি ক'লে। তেতিয়া বিদূষকে মিচিকিয়াই হাঁহি মাৰি ক'লে, “এই কথা ভাবি আপুনি মুঠেই চিন্তিত নহ'ব। আমাৰ ৰাজসভাৰ পণ্ডিতসকলে চন্দ্ৰমামাৰ পৃথিৱীৰ পৰা দূৰত্ব, আকাৰ আৰু নিৰ্মাণ আদি ভিন্ন বিষয়ত ভিন্ন মত দিছিল। কিন্তু ৰাজকুমাৰীয়ে নিজেই চন্দ্ৰৰ ৰঙ আৰু আকাৰ আদি সম্পৰ্কে নিজৰ মতামত দি গোটেই সমস্যাটোৰে সমাধান উলিয়াইছিল। আজি ৰাতি আকাশত চন্দ্ৰমামা ওলালে সেই সমস্যাবোৰে সমাধান ৰাজকুমাৰীয়ে নিজেই দিব।” পৰম আত্মবিশ্বাসেৰে বিদূষকে কথাখিনি ক'লে।

আন্ধাৰ হোৱাৰ কিছু সময়ৰ পাছতে যেতিয়া চন্দ্ৰমামাক আকাশত স্পষ্ট ৰূপত দেখা গ'ল আৰু ৰাজকুমাৰীৰ কোঠাৰ খিড়িকীৰ বাহিৰফালে থকা গছজোপাৰ পিছফালে অৱস্থান ললেহি তেতিয়া বিদূষকে ৰাজকুমাৰীৰ ওচৰলৈ গৈ দুখ মনেৰে ক'লে, “আই ৰাজকুমাৰী, তোমাৰ ডিঙিৰ হাৰডালত যেতিয়া চন্দ্ৰমামা ওলমি আছেই, তেতিয়ানো আন এটা চন্দ্ৰ গছৰ ডাল পাতৰ মাজৰ পৰা কেনেকৈ ওলাই আহিব পাৰে? সেয়েহে মই বৰ চিন্তিত।”

ৰাজকুমাৰী আচৰিত হৈ বিদূষকৰ ফালে চাই ক'লে, “চিন্তা কৰিবলৈ কিটো আছে? মোৰ যেনিবা এটা দাঁত সৰিয়েই পৰিল, তেন্তে নতুন এটা দাঁত নোলাবনে? বাগিচাৰ গছ আৰু ফুল আমি দেখোন কাটিয়েই থাকো, কিন্তু সেইবুলি নতুন গছ আৰু ফুল জানো নোলায়? চন্দ্ৰমামাৰ ক্ষেত্ৰতো সেয়ে হৈছে আকৌ।” এইবুলি কৈ ৰাজকুমাৰী অলপ সময়ৰ পাছতে টোপনিত ঢলি পৰিল।

“ৰাজকুমাৰী, ৰাজসভাৰ সকলো পণ্ডিত এফালে আৰু তুমি অকলেই আন এফালে।” এইবুলি নিজকে নিজে কৈ বিদূষক ৰাজকুমাৰীৰ কোঠাৰপৰা ওলাই আহিল।

বিদূষক পোনে পোনে ৰজাৰ ওচৰলৈ আহিল আৰু ক'লে, “মহাৰাজ, ৰাজকুমাৰীয়ে নিজেই কৈছে তেওঁৰ ডিঙিত ওলমি থকা চন্দ্ৰমামাহে হেনো আচল আৰু আকাশত জিলিকি থকা চন্দ্ৰটো হেনো নকল। গতিকে এইটো প্রশ্ন লৈ এতিয়া আৰু আপনি চিন্তা কৰাৰ কোনো কাৰণ নাই।”

বিদূষকে এই এটা ডাঙৰ সমস্যাৰ ইমান সহজ সমাধান উলিওৱাত ৰজা বৰ সুখী হ'ল আৰু ৰজাই নিজৰ ডিঙিৰ হাৰডাল বিদূষকক উপহাৰ দিলে।

অমাবস্যা কেনেকৈ আৰম্ভ হ'ল

বহু দিনৰ আগতে ভাৰতৰ একেবাৰে দক্ষিণ কোণত এহাল বৰ সৎ আৰু কঠোৰ পৰিশ্ৰমী দম্পতী আছিল। তেওঁলোকৰ কোনো সতি-সন্ততি নথকাৰ বাবে দুয়ো বৰ দুখী আছিল।

এদিন এটা আচৰিত ঘটনা ঘটিল। পূৰ্ণিমাৰ এনিশাৰ কথা। সেই সময়ত আকৌ প্ৰতিদিনেই পূৰ্ণিমাৰ জোনাকে টোৱাই আছিল। মহিলা গৰাকীয়ে নিজৰ উৰুখা পঁজাত বহি ভাত ৰান্ধি আছিল। মানুহজন তেতিয়াও আহি পোৱা নাই। তেওঁৰ অকলে বহি থাকোতে এনেকুৱা লাগিছিল যেন কাৰোবাৰ লগত কথাহে পাতিব। জোনটোলৈ চাই তেওঁ ক'লে, “আকাশৰ কেনে সুন্দৰ সন্তান তুমি! যদি মই তোমাক এবাৰ চুই চাবকে পাৰিলোহেঁতেন মই বহুত সন্তুষ্ট হৈ থাকিলোহেঁতেন।” সেই সময়ত জোনটোৱে তেওঁলৈ একেথৰে চাই আছিল। মহিলাগৰাকীৰ কথা চন্দ্রই শুনিলে। দয়ালু চন্দ্রদেৱতাই হঠাতে এটা সৰু ল'ৰা হৈ তেওঁৰ খিৰিকীৰ ওচৰলৈ নামি আহিল।

“আই, মোৰ বৰ ভোক লাগিছে। মোক দিবলৈ কিবা আছে নে?” সি সুধিলে। ‘আই’ বুলি সন্তোষজন কৰাত মহিলাগৰাকী আনন্দতে বাকবদ্ধ হৈ বহি পৰিল।

তাৰ পিছত তেওঁ বাৰান্দালৈ দৌৰি গ'ল আৰু জোনটোক দুই হাতে সাৰটি লৈ ভিতৰলৈ লৈ আহিল। “মই তোমালৈ গৰম ভাত ৰান্ধি থৈছো, আৰু গৰম গাখীৰো আছে।” তেওঁ ক'লে।

“বঢ়িয়া কথা!” চন্দ্রদেৱতাই ক'লে আৰু পৰম তৃপ্তিৰে সেয়া খাই বিদায় ল'লে।

“আকৌ আহিবা দেই!” তেওঁ ক'লে। “কিয় নাহিম!” জোনে ক'লে আৰু গুচি গ'ল।

পিচ দিনা ৰাতি আকাশত জোনে ভুমুকি মৰাৰ মুহূৰ্ত্তৰে পৰা মহিলা গৰাকীয়ে জোনটোলৈ একেথৰে চাবলৈ ধৰিলে। তেওঁ ইমান মৰম সনা চাৱনিৰে জোনটোলৈ চাবলৈ

ধৰিলে যে জোনটো আকৌ এবাৰ তেওঁৰ ঘৰলৈ আহিল। আকৌ তেওঁ তাক গাখীৰ ভাত খুৱালে।

কেবাটাও ৰাতি এনেদৰে পাৰ হ'ল। মানুহগৰাকীৰ স্বামীয়ে পত্নীৰ চেহেৰা আৰু কথা বতৰা সকলোতে এক অদ্ভুত পৰিৱৰ্ত্তন দেখা পাই আচৰিত হ'ল। তেওঁ সকলো সময়ত সুখী আৰু উদগীৰ হৈ থাকিবলৈ ধৰিলে। এদিন

মানুহ গৰাকীৰ স্বামীয়ে কিহে তেওঁক ইমান আনন্দিত কৰি তুলিছে সুধিলে।

তেতিয়া মানুহ গৰাকীয়ে তেওঁৰ স্বামীক চন্দ্ৰদেৱতাই প্ৰতি সন্ধিয়া এটা সৰু ল'ৰা হৈ তেওঁৰ ওচৰলৈ অহাৰ কথা ক'লে।

“চন্দ্ৰদেৱ কেতিয়াও তোমাৰ প্ৰকৃত সন্তান হ'ব নোৱাৰে। কিন্তু যিহেতু তেওঁ এজন দেৱতা, ইচ্ছা কৰিলে তেওঁ তোমাক এটা সন্তানৰ বাবে আশীৰ্বাদ দিব পাৰে।” স্বামীয়ে ক'লে।

সেইদিনা চন্দ্ৰদেৱতাই দেখিলে যে মানুহগৰাকীয়ে বৰ মন মাৰি আছে। “আই, তোমাৰ মনোবাঞ্ছা কি কোৱাঁচোন?”

“হে মোৰ দেৱপুত্ৰ, মোক এটা নিজৰ সন্তান লাগে।” মানুহগৰাকীয়ে ক'লে।

“মই তোমাৰ বাবে প্ৰাৰ্থনা কৰিম আৰু তোমাৰ আশা পূৰণ হ'ব।” চন্দ্ৰদেৱতাই ক'লে। “কিন্তু তুমি মোক আকৌ পাহৰি নাযাবা, পাহৰি যাবা নেকি আকৌ?” হাঁহি হাঁহি কৈ তেওঁ গুচি গ'ল।

মহিলা গৰাকীৰ এটি পুত্ৰ সন্তান জন্ম হ'ল আৰু তেওঁৰ আনন্দই পাৰ নধৰা হ'ল। যদিও এতিয়া তেওঁৰ নিজাকৈ এটি সন্তান হ'ল তেওঁ চন্দ্ৰদেৱতাক পাহৰি যোৱা নাছিল।

কেইবছৰ মান পিছৰ কথা। এদিন মানুহগৰাকী নৰিয়াত পৰিল। যেতিয়া তেওঁ গম পালে যে তেওঁৰ মৰণৰ সময় চমু চাপি আহিছে তেওঁ পুতেকক ওচৰলৈ মাতিলে আৰু ক'লে, “সন্ধিয়া জোন

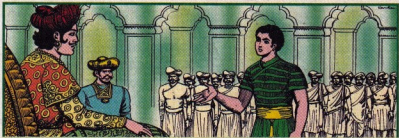
আহিব। মই দি অহাৰ দৰে তেওঁক গাখীৰ ভাত খাবলৈ দিবা।”

মানুহ গৰাকীৰ মৃত্যু হ'ল। অকমানি ল'ৰাটোৱে ভাত বান্ধিলে আৰু গাখীৰ গৰম কৰি চন্দ্ৰদেৱৰ বাবে বাট চাই ব'ল। চন্দ্ৰদেৱ আহিল আৰু তেওঁৰ ‘মাতৃ’ক বিচাৰিলে। “তেওঁ আৰু নাই।” ল'ৰাটিয়ে ক'লে।

চন্দ্ৰদেৱে কান্দি কান্দি ক'লে, ‘অ’ মোৰ অমাৱস্যা। এইদৰে কৈ তেওঁ অন্তৰ্জান হ'ল। আৰু সেইৰাতি আকাশত জোনাক দেখিবলৈ পোৱা নগৈছিল।

সেইদিন ধৰি প্ৰতি মাহতে এদিন পাৰ্থিৱ মাতৃৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাই জোনটো সম্পূৰ্ণকৈ নোহোৱা হয়। অন্তৰ্জান হোৱাৰ আগতে যিহেতু তেওঁ “অ মোৰ অমাৱস্যা” বুলি চিঞৰিছিল সেয়ে জোনাক নোহোৱা ৰাতিটোক অমাৱস্যা বুলি কোৱা হয়।

প্ৰতিশোধ

মলয়ৰ ওচৰতে গিৰিধৰ নামৰ এজন যাদুকৰ আছিল। তেওঁ বহুত মন্ত্ৰ জানিছিল, কিন্তু উপাৰ্জনৰ কাৰণে সেইবোৰ প্ৰয়োগ নকৰিছিল। সেয়ে তেওঁ সদায় দুখীয়াই হৈ আছিল। তেওঁৰ লৰা নামৰ এজন পুতেক আছিল। লৰক দেউতাকে সকলো বিদ্যা শিকাইছিল।

লৰাই নিজৰ বিদ্যাক ধন আৰু কীৰ্ত্তিৰ বাবে ধৰ্ম্মৰাৱ খুজিছিল। সেইবাবে সি নিজৰ গাঁও এৰি, দেশে-বিদেশে ঘূৰিবলৈ বুলি ওলাল। কোনো কোনো বজাই তাৰ যাদু দেখি তাক বহুতো উপহাস দিলে। এই দৰে ঘূৰি পকি সি তোৰণ দেশত উপস্থিত হ'ল। তাৰ বজাৰ ওচৰলৈ গৈ সি নিজৰ যাদু দেখুওৱাৰ অনুমতি খুজিলে।

তোৰণ দেশৰ বজাৰ বহুত দিনৰ মূৰত এটা ল'ৰা জন্ম হৈছিল। তাৰ জন্মকুণ্ডলী চাই জ্যোতিষীসকলে কৈছিল যে যেতিয়া তাৰ দুবছৰ বয়স হ'ব, এজন যাদুকৰ আহিব আৰু তেওঁৰ কাৰণেই তেওঁৰ হীন যোগ আহিব। তেতিয়াৰ পৰা বজাৰ যাদু আৰু যাদুকৰৰ নাম

শুনিলেই ঘামি জামি অৱস্থা নোহোৱা হয়। এতিয়া লৰাই গৈ যেতিয়া ক'লে যে সি এজন যাদুকৰ, তেতিয়া বজা চিন্তিত হ'ল। তেওঁৰ পুত্ৰৰ দুবছৰ হৈ গৈছে। সেয়ে তেওঁ ভাবিলে, ইয়াৰ কাৰণে নিশ্চয় মোৰ ল'ৰাৰ কিবা নহয় কিবা লোকচান হ'বই হ'ব।

বজাই তাকে ভাবি মন্ত্ৰীক ক'লে, “যিয়েই নহওক, এই যাদুকৰ জনক পঠিয়াই দিয়া।” মন্ত্ৰীয়ে লৰক অকলশৰীয়া কৈ মাতি নি ক'লে, “মহাৰাজে যাদু বৰ ভাল পায়। সেয়েহে তোমাৰ আতিথ্যৰ বিশেষ ব্যৱস্থা কৰিবৰ কাৰণে বজাই আদেশ দিছে। আজি বজাৰ অতিথিশালাত আতিথ্য স্বীকাৰ কৰা। কাইলৈ তোমাৰ যাদু প্ৰদৰ্শনৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।”

লৰ বৰ আনন্দিত হ'ল। সেই দিনা ৰাতি মন্ত্ৰীয়ে তাক বিষ মিলোৱা খাদ্য খাবলৈ দিলে। ৰাতিপুৱাৰ লগে লগে চাকৰৰ দ্বাৰা তাৰ শ পুতি পেলোৱা হ'ল।

যদিও এই সকলোবোৰ মনে মনে কৰা হৈছিল, তথাপি চহৰত এই খবৰ বিয়পি পৰিল। কিছু দিনৰ পিছত এই খবৰ গিৰিধৰৰ

ফুৰাবলৈ আনিলে, তেওঁ নিজৰ বিদ্যাৰে দাসীক মুচিৰ্ছিত কৰি পেলালে আৰু ৰাজকুমাৰক উঠাই নিজৰ দেশলৈ লৈ আহিল। ঘৰ আহি পাই তেওঁ ৰাজকুমাৰৰ বন্ধু, অলংকাৰ সকলোবোৰ খহাই এটা চন্দুকত ভৰাই থলে আৰু ৰাজকুমাৰক নিজৰ পুত্ৰৰ দৰে লালন পালন কৰিলে।

তোৰণ দেশৰ ৰজাই যেতিয়া এই কথা গম পালে তেওঁৰ পুতেকক কোনোবাই উঠাই লৈ গৈছে, তেওঁ বৰ দুখ পালে। তেওঁ যিমান সাৱধানতা লৈছিল সকলো বাৰ্থ কৰি তেওঁৰ একমাত্ৰ পুত্ৰক কোনে লৈ গ'ল। পুত্ৰশোকত শিয়মান হৈ থকা ৰজাক মন্ত্ৰীয়ে ক'লে, “মহাৰাজ, শোক নকৰিব। ভাগ্যত যি লিখা আছিল, সেয়ে হ'ল। যি ৰাজকুমাৰক উঠাই লৈ গৈছে তেওঁ নিশ্চয় যাদুকৰ হ'ব। কোনে জানে, আমি যিজন ল'ৰাক হত্যা কৰোৱালো তেওঁৰেই পিতাক বা কোনো সম্বন্ধীয় লোক। মোৰ এনে লাগিছে, আমি নিজেই নিজৰ এই বিপদ মাতি আনিছো, কিন্তু আমাৰ জ্যোতিষী-সকলে কৈছে যে ৰাজকুমাৰৰ প্ৰাণৰ একো হানি বিঘিনি নহয়। যেতিয়া ভাল দিন আহিব, কিছুদিনৰ পিছত সি নিজেই ওলাবহি।”

লৰক যেতিয়া হত্যা কৰা হৈছিল, তেতিয়া তাৰ বয়স ষোল বছৰ হৈছিল। গিৰিধৰে ৰাজকুমাৰক ষোল বছৰলৈকে ডাঙৰ-দীঘল কৰিলে তাৰ পিছত নিজৰ প্ৰতিশোধ লোৱাৰ কথা ভাবিলে। তেওঁ তাক লৈ তোৰণ দেশলৈ আহিল। তেওঁ ৰাজকুমাৰক ক'লে, “পুত্ৰ, তুমি এই চন্দুকটো লৈ ৰজাক দৰ্শন কৰা। যেতিয়া তুমি সৰু আছিলি,

কাণতো পৰিলগৈ। এই কথা সঁচা হয়নে নহয় জানিবলৈ তেওঁ নিজে ঘৰৰ পৰা ওলাল। তেওঁও যি ৰাস্তেৰে ল'ৰা গৈছিল, সেই ৰাস্তাৰেই নিজৰ যাদু দেখুৱাই যাবলৈ ধৰিলে। তেওঁও গৈ গৈ তোৰণ দেশত উপস্থিত হ'ল। কোনো কোনোৱে জানিছিল যে ল'ৰা তোৰণ দেশলৈ আহিছিল। কিন্তু ক'ৰ পৰা আহিছিল আৰু ক'লৈ গ'লগৈ সেই কথা কোনেও নাজানিছিল। নগৰত গিৰিধৰে এই কথাও শুনিলে যে লৰক ৰাজমহলত অতিথি ৰূপে ৰাখি হত্যা কৰা হ'ল।

গিৰিধৰ নিজে ভাল মানুহ আছিল। কিন্তু যেতিয়া তেওঁ জানিলে যে বিনা কাৰণত ৰজাই তেওঁৰ পুত্ৰক হত্যা কৰিলে, তেতিয়া তেওঁ প্ৰতিশোধ ল'বলৈ ঠিক কৰিলে। তেওঁ ৰাজপ্ৰাসাদৰ ওচৰে পাজৰে ঘূৰি ফুৰিবলৈ ধৰিলে। যেতিয়া দাসীয়ে ৰাজকুমাৰক

তেতিয়া তোমাৰ জ্যেষ্ঠ ভাতৃয়ে এই তোৰণৰ বজাৰ আতিথ্য লাভ কৰিছিল, বজাই তেওঁক যি উপহাৰ দিছিল তাৰ প্ৰতিদান হিচাবে এই চন্দুক লৈ আনিছো, এইদৰে কৈ বজাক এই চন্দুক দি দিবা ।”

ৰাজকুমাৰে সুধিলে, “কি মোৰ কোনোবা ভাই আছিল নেকি ? আগতে কোৱা নাছিল কিয় ?”

“প্ৰথমতে মই যি কৈছো, তুমি সোয়া কৰা । তাৰ পিছত তুমি নিজেই নিজৰ ভাইৰ বিষয়ে জানিব পাৰিবা ।” গিৰিধৰে ক’লে ।

ৰাজকুমাৰে চন্দুকটো লৈ, বজাৰ দৰ্শনৰ বাবে প্ৰাসাদলৈ গ’ল । তেওঁ বজাক নমস্কাৰ কৰি ক’লে, “মহাৰাজ, মই গিৰিধৰ নামৰ এজন যাদুকৰৰ পুত্ৰ । বহু বছৰৰ আগতে যেতিয়া মোৰ ভাই যাদু প্ৰদৰ্শনৰ বাবে আহিছিল, যেতিয়া আপুনি তেওঁক আতিথ্য আৰু উপহাৰ দিছিল । তাৰ প্ৰতিদানত, মোৰ পিতৃয়ে আপোনাক এই চন্দুক দিবলৈ কৈছে ।” তেওঁ এইদৰে কৈ চন্দুক বজাৰ সমুখত ৰাখিলে । বজাই চন্দুকটো খুলি দেখিলে যে যেতিয়া তেওঁৰ পুত্ৰ হেৰাইছিল, আৰু সেই সময়ত তেওঁ যি কাপোৰ আৰু গহনা পিন্ধিছিল, সেই-

বোৰেই তাত আছে । দুখ আৰু খঙত বজাই খঙত নিজৰ পুতেককে মাৰিব খুজিলে । তেতিয়া মন্ত্ৰীয়ে তেওঁক বাধা দি ক’লে, “লৰালবি নকৰিব । এই কথা সঁচা যে এই কাপোৰ ৰাজকুমাৰৰে হয় । কিন্তু যদি তেওঁ ৰাজকুমাৰক হত্যা কৰিলেহেঁতেন তেন্তে তেতিয়াই এইবোৰ পঠিয়াই দিলেহেঁতেন । এই ল’ৰাটিৰ বয়সো ৰাজকুমাৰৰ বয়সৰ সমানেই লাগিছে ।

মন্ত্ৰীয়ে বজাৰ আগত ৰখা চন্দুকৰ পৰা এখন এখনকৈ বস্ত্ৰ উলিয়াই দেখিলে যে তাত এটুকুৰা কাগজ আছে । তাত লিখা আছিল যে “ৰজা, তুমি নিজৰ পুত্ৰকেই হত্যা কৰিছা । মোৰ পুত্ৰক হত্যা কৰোৱাৰ মই এই প্ৰতিশোধ ল’লো ।”

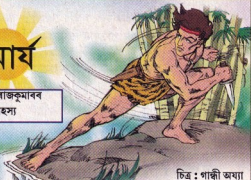
এই কাগজ টুকুৰা দেখি বজা প্ৰথমতে চিত্তিত হৈছিল । মন্ত্ৰীয়ে বাধা নিদিয়াহেঁতেন যাদুকৰে ভবাৰ দৰে তেওঁ নিজৰ পুত্ৰকে হত্যা কৰিলে হেঁতেন । বজাই নিজৰ মূৰ্খতাত অনুতপ্ত হ’ল । তেওঁ নিজৰ পুত্ৰক আলিঙ্গন কৰিলে । তেওঁ যাদুকৰজনক মাতি পঠিয়ালে আৰু বিনা কাৰণতে তেওঁৰ পুত্ৰক হত্যা কৰাৰ বাবে তেওঁক ক্ষমা বিচাৰিলে । তেওঁক বজাই অজপ্ৰ উপহাৰ দিলে ।

সূৰ্বেশ দেশৰ ৰাজধানী শান্তিপুৰত শান্তি
বিৰাজ কৰিছিল। ইয়াৰ শাসকসকলে
ৰাজ্যখনলৈ সুখ সমৃদ্ধি আনিছিল।
বৰ্তমানৰ ৰাজ্যজনে তেওঁৰ মহীমাকৰ
ল'ৰা, সেনাপতি বীৰসিংহক মাতৃ
পঠিয়াইছে।

আৰ্য

অজ্ঞাত ৰাজকুমাৰৰ
বহস্য

চিত্ৰ : গান্ধী অখ্যা

সূৰ্বেশৰ কীৰ্ত্তি
দূৰ দূৰণিলৈ নিশ্চয়
বিয়পিবলৈ দিয়া
উচিত।

মোৰ মতে আমি আন
ৰাজ্য জয় কৰি সিদ্ধোৰৰ সম্পত্তি
জন্ম কৰিব লাগে।

কিন্তু লুটি অনা ধন
বেছি দিন টিকি নাথাকে,
বীৰসিংহ!

কিন্তু সেনাপতি বীৰসিংহ আছিল
উজ্জ্বল। তেওঁ নিজৰ নায়ক
সকলৰ এখন গুপ্ত বৈঠক আহ্বান
কৰিলে।

মনত ৰাখিবা, আমাৰ
প্ৰথম নিষ্ঠা আমাৰ ভৰোৱালৰ
প্ৰতিহে।

হয়
মহাশয়, আমি
কেতিয়াও তাত
মামৰে ধৰিবলৈ
নিদিওঁ।

শান্তিপুৰৰ পৰিবেশ হৈ
উঠিছিল উৎসৱ মুখৰ।

প্ৰতিখন ঠাইতে বনোৱা হৈছিল পতাকাৰে
সৈতে সুদৃশ্য ভোৰণ।

মানুহে বাজকুমাৰৰ বাবে
উপহাৰ আনিছিল।

বাহ! কাৰাগাৰ আৰু দুৱাৰত
দেখোন পহৰাদাৰী নাই।

মোৰ কাম-
কাজত এতিয়া
ৰাধা দিওঁতা কোনো
নাই।

মহাৰাণী, ভগৱানে
এওঁক দীৰ্ঘায়ু প্ৰদান কৰক।

সকলো সংগীত আৰু নৃত্যত মত্ত
হয় আৰু আনফালে কি ঘটি আছে
তাক ভাবিবলৈ কাৰো আহৰি
নাই।

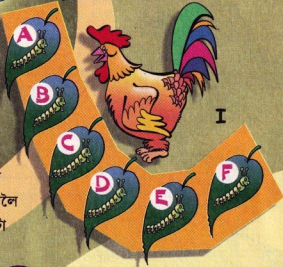

খেলিমেলি

খেমালি

লাগে ভোক দিয়া পোক

শ্রীমতী কক্ককব পুৱাব
আহাবৰ সময় হৈছে। খাবলৈ
তাইক বাচি দিয়াচোন দুটা
একে ধৰণৰ পোক।

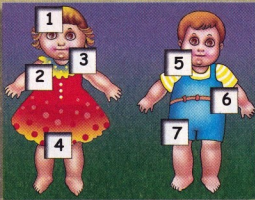
II

বঙ কৰাৰ

আনন্দ

চোৱাচোন বাক, বনৰ
বজাৰ কেনে নিস্তেজ
চেহেৰা ! কি চাই আছা ?
বঙ তুলি লোৱা আৰু বনৰ
বজাক কৰি তোলা বঙীন
আৰু প্ৰাণৱন্ত

III কেমেৰাৰ ছবি

সেইয়া মোৰ হৰি
মীনা আৰু পুতুকনে
ভাবিছে ফটো এখনকে
উঠাও বুলি। বিচাৰি
আনাচোন দুয়োৰে
গাৰ হেকৰা
অংশবোৰ।

এই বাটে সেই ঘাটে

কনকে ভেৰা লাগি
থাকোতেই গ'ল।
ইফালে পুতেক গৈ নাৱত
উঠিলেগৈ। বেচেৰা
কনকক বাট দেখুৱাই
নিয়াচোন পুতেকৰ
ওচৰলৈ। চাবা আকৌ
ভুল কৰিলে বিপদ হ'ব।

(উত্তৰ ৬৬ পৃষ্ঠাত)

IV

বাক্যত
প্রকাশ করা

ফটো নামকরণ প্রতিযোগিতা

MAHANTESH C. MORABAD

SOURA

কেইটিমান শব্দেবে এই ফটো দুখন নামকরণ
কবিব পাৰিবানে?

সম্পূর্ণ নাম ঠিকনাসহ সাধারণ পোস্ট কার্ডত উত্তর লিখি পঠাৰা ।

ফটো নামকরণ প্রতিযোগিতা, চন্দ্রমামা, ৮২, ডিফেন্স অফিচাৰ্জ কলোনি, একাত্তাঙ্গাল, চেন্নাই - ৬০০ ০৯৭

এই মাহৰ ২০ তাৰিখৰ ভিতৰত উত্তৰ পাব লাগিব । বিজয়ী প্রতিযোগিতা ১০০ টকা পুৰস্কাৰ দিয়া হ'ব । পুৰস্কাৰ
পাওঁতা জনৰ নাম নৱেছৰ সংখ্যাত প্রকাশ করা হ'ব !

বিজয়ী বাক্য

অভিনন্দন

জুলাই সংখ্যাৰ পুৰস্কাৰ বিজ্ঞতা

ভাৰ্গৱী শইকীয়া

মাৰফৎ বৰ্ণজিত শইকীয়া, অইল ইণ্ডিয়া

লিমিটেড, দুলিয়াজান, অসম.

মই বাক দেখিবলৈ হৈছেনে ভীম ।

নাচিব নোৱাৰিলে লাঠিৰে একোৰ দিম ॥

খেলিমেলি

খেমালিৰ উত্তৰ

(৬৪-৬৫ পৃষ্ঠা)

I. লাগে ভোক, দিয়া পোক :

C আৰু E পোকদুটা একে

III. কেমেবাৰ ছবি :

সঠিক শৃংখলাটো হ'ল 5, 6, 7, 3, 4, 2, 1

FOR MOTHERS A CONTEST WITH A DIFFERENCE !

Theme : A true incident
in the early years
(6-9) of her child
(in 250 - 300 words)

Prize : Educational endowment in the name of the
child in the form of National Savings Certificate

One First
Prize :
Endowment for
Rs.10,000

Two Second
Prizes :
Endowment
for Rs. 5,000
each

Look for entry form and more details in

Junior
CHANDAMAMA

October 2003 issue

nuTrine

Melters

Butterscotch Candy

*The taste
that melts
everything
away!*

